

Sapientia

ature feminuz tuoz sicut monilia que fabricata sunt manu artificis. Umbilic' tu' crater tornatis nunq̄ indigens poculis. Vent' tu' sic aceru' tritici: vallat' lilij. Duo vbera tua sic duo hinnuli gemelli capree. Collu' tuu' sicut turris eburnea. Oculi tui sicut piscine i' esebon q̄ sūt in porta filie mltitudis. Nasus tu' sic turris libani q̄ respicit s̄ damascū. Caput tuu' vt carmel': et come capit' tui sicut purpura regis iuncta canalib'. Quā pulchra ē et q̄decora charissima in delitijs. Statura tua assimilata est palme: et vbera tua botris. Dixi. Ascendā in palmā: et apphendā fruct' ei'. Et erūt vbera tua sic botrivinee: et odor oris tui sicut odor maloz. Sicut tuu' sicut vinu' optimuz. Dignū dilecto meo ad potādū: labijsq̄ et detib' illi' ad ruminādū. Ego dilecto meo et ad me cōuersio ei'. Veni dilecte mi egrediamur i' agrū cōmoremur i' villis. Mane surgam' ad vineas: videam' si floruit vinea: si flores fruct' pturiunt: si floruerūt malapunica. Ibi dabo tibi vbera mea. Nādragore dederūt odorē i' portis nris. Dia poma noua et vetera dilecte mi suau' tibi.

Quis mihi det te fratrem meū sug VIII gentē vbera mris mee vt inueniā te solū foris: et deosculer: et iam me nemo despicat: Apphendā te et ducā in domū mris mee et in cubiculū genitricis mee. Ibi me docebis et dabo tibi poculū ervino cōdito: et mustū malozum granatoz meoz. Leua ei' sub capite meo et detera illi' amplerabit me. Adiuro vos filie hierusalē. Ne suscitatis neq̄ euigilare faciatis dilectam: donec ip̄a velit. Que est ista q̄ ascendit de deserto: delitijs affluens innixa sup dilectū suū: Sub arbore malo suscitauit te. Ibi corrupta est mater tua: ibi violata est genitrix tua. Pone me vt signaculū sup cor tuū vt signaculū super brachiū tuū: qz fortis ē vt mors dilectio: dura sicut infernus emulatio. Lampades eius vt lampades ignis atq̄ flāmaz. Aquę multe nō potuerūt extinguerē charitatē nec flumina obruēt illā. Si dederit hō oēm substantiā dom' sue p dilectiōe quasi nihil despiciet eā. Soroz nra puā: et vbera nō hz. Quid faciem' soroz nre: in die qñ alloquēda est. Si murus est: edificem' sup eū ppugnacula argētea. Si ostiū est: cōpingamus illud tabulis cedrinis. Ego murus et vbera mea sic turris ex q̄ facta sūt corā eo qñ pacez repiens. Vineā fuit pacifico: in ea q̄ habet ppfos. Tradidit eā custodibus: vir affert p fructu ei' mille argēteos. Vineā mea coram me est. Vile tui pacifici et ducēti his qui custodiūt fruct' eius. Que habitas in hortis: amici auscultāt. fac me audire vocē tuā. Fuge dilecte mi et assimilare capree hinnulozq̄ ceruozum super mōtes aromatum.

Expliciunt cantica canticorum.

Incipit prologus in librum Sapientie.

Iber sapientie apud hebreos nusq̄ est. Unde et ip̄e stilus grecā magis eloquentiam redolet. Hunc iudei Philonis esse affirmant. Qui p inde sapientie nominatur. qz i eo xpi aduētus qui est sapientia patris et passio eius euidenter exprimitur.

Explicat prologus Incipit liber Sapientie.

L. S. De diligēda iusticia. de bonitate et simplicitate querendi deum. de spiritus sancto. de fugienda detractioe et murmuratione. de morte non zelanda.

Capitulum. I

Aligite iustitiā

qui iudicatis terram. Sentite de dño in bonitate et in simplicitate cordis q̄rite illū: qm̄ iuenitur ab his q̄ nō tēptant illū: apparet autē eis q̄ fidem

D habent in illū. Peruerse em̄ cogitatiōes sepant a deo. pbata autē v̄tus corripit insipientes. Qm̄ i maliuolā aiām nō introibit sapiētia. nec habitabit i corpe subdito pctis. Spūs em̄ sc̄tus discipline effugiet fictū et auferet se a cogitatiōib' q̄ sūt sine intellectu: et corripietur a supueniente iniquitate. Benignus est em̄ spūs sapiētiz et nō libera bit maledictū a labijs suis: qm̄ renū illi' testis ē deus et cordis illi' scrutator est verus: et lingue ei' auditor. Qm̄ spūs dñi repleuit orbē terrarū et hoc qd̄ cōtinet oīa scientiā h̄v vocis. Propter h̄ q̄ loquitur unq̄ nō pōt latere: nec p̄teriet illuz corripies iudiciū. In cogitatiōib' em̄ impij interrogatio erit: s̄monū autē illius auditio ad deum veniet: ad correptionē iniquitātū illius. Quoniam auris celi audit oīa: et tumultus murmurationū nō obscōdetur. Custodite ergo vos a murmurationē que nihil prodest: et a detractiōe parcite lingue. Quoniam sermo obscurus inuacuum non ibit: os autem quod mentitur occidit animā. Nolite zelare mortē in errore vite vestre: neq̄ acquiratis perditionem in operibus manūū vestraz. Quoniam deus mortem nō fecit: nec letatur in perditione viuozum. Creauit em̄ vt essent omnia et sanabiles fecit nationes orbis terrarum: et non est in illis medicamentuz exterminij: nec inferorum regnum in terra. Iusticia em̄ perpetua est et immortalis. iniusticia autem mortis acquisitio. Impij autem manibus et verbis accersierunt illam. et estimantes illaz amicā: defluerunt et spōsiones posuerunt ad illā: qm̄ morte digni sunt q̄ sunt ex parte illius.

L. S. De impioz cogitationibus. de consilio iudeozum aduersus xpm̄.

II

Diere. iij. d

13

D.

infra. xv. b

Sapientia.

A **Q**uest est enim impij cogitates apud se non re-
cte. Exiguū et cū tedio est tps vite nre et
non est refrigeriū in fine hoīs: et non est q̄
agnitus sit reuersus ab inferis. Quia ex nihilo
nati sumus: et post h̄ erim⁹ tanq̄ non fuerim⁹. Quā
fum⁹ afflatus est in maribus nris: et s̄mō scin-
tille ad cōmouēdū cor nrm. Quia extinct⁹ cinis
erit corp⁹ nrm: et spūs diffundet tanq̄ moll⁹ aer
Et trāsbibit vita nra tanq̄ vestigiū nub̄ et sicut ne-
bula dissoluet̄ q̄ fugata ē a radijs solis: et a calo-
re illi⁹ aggrauata. Et nomē nrm obliuionē acci-
piet p̄ tps et nemo memoriā hēbit operū nrorū.
B Umbre em̄ trāsit⁹ est tps nrm et non est reuersio fi-
nis nri: qm̄ cōsignata ē et nemo reuertit̄. Veni-
te ergo et fruamur bonis q̄ sūt. et vtamur creatu-
ra tanq̄ i inuētute celeris. Vno p̄cioso et vngue-
tis nō s̄pleam⁹. et nō p̄tereat nos flos tps. Co-
ronemus nos rosis anq̄ marcescāt: nullū pra-
tū sit qd̄ nō p̄trāseat luxuria nra. Nemo vestrū
exors sit luxurie nre. Vbiq̄ relinquam⁹ signa le-
ticie: qm̄ h̄ est ps nra et h̄ ē sors nra. Opprimam⁹
pauperē iustū: et nō parcam⁹ vidue nec veterano
nec reuereamur canos mlti tps Sit aut̄ fortitu-
do nralex iusticie. Qd̄ enim infirmū est: inutile
iuenit̄. Circūuemam⁹ ergo iustū: qm̄ iutilis ē no-
bis et p̄ri⁹ ē opib⁹ nris. et ipropat nob̄ pctā legi
et diffamat in nos pctā discipline nre. Promit-
tit se sciam dei hēre: et filiū dei se noiat. Fact⁹ est
nob̄ in traductionē cogitationū nray. Grauis ē
nob̄ etiā ad videndū qm̄ dissilis ē alijs vita illi⁹
et imutate sunt vie ei⁹. Tanq̄ nugaces estimati
sum⁹ ab illo. et abstinet se a vijs nris tāq̄ ab imū-
dicijs: et p̄fert nouissima iustoy et gliaf patrē se
hēre deū. Videam⁹ ergo si s̄mōes illius veri sint
et tēptemus q̄ vētura sūt illi: et sciem⁹ q̄ erunt no-
uissima illi⁹. Si enī ē ver⁹ fili⁹ dei suscipiet illuz
et liberabit illū de manibus p̄riorū. Cōtumelia
et tormēto introgemus eū vt sciamus reuerentiā
eius et pbem⁹ patiētiā illius. Morte turpissima
cōdemnemus eū. Erit enī ei respectus ex s̄moni-
bus illius. Nec cogitauit et errauit: excecavit
em̄ illos malicia eoy. Et nesciēt sacramēta dei:
neq̄ mercedē spauerit iusticie nec iudicauerit ho-
norē aiay sc̄tay. Quoniā deus creauit hoīem i-
extimabilem et ad imaginē similitudinis sue fecit il-
lū. Inuidia aut̄ diaboli mors itroiuit i orbē ter-
ray: imitant̄ aut̄ illū q̄ sunt ex pte illius.

L.S. De sanctis martyribus, de p̄mij ipio-
rum, de felicitate s̄ginum. **III**

A **I**ustoy aut̄ aie in manu dei sunt: et nō tā-
get illos tormentū mortis. Vni sūt ocu-
lis insipientiū mori: et estimata est affli-
ctio exitus illorū. Et ab itinere iusto abierunt i
exterminū. Et q̄ a nobis ē iter extimij: illi autē
sunt i pace. Et si corā hoīb⁹ tormēta passi sūt

spes illoy immortalitate plena ē. In paucis vera-
ti. i multis bñ disponent. qm̄ de tēptauit eos. et
inuenit illos dignos se. Tanq̄ auruz in fornace
pbauit illos et q̄si holocausti postiaz accepit il-
los. et in tpe erit respect⁹ illoy. Fulgebūt iusti et
tanq̄ scitille in arūdineto discurrēt. Judicabūt
natōes et dñabunt̄ pplis. et regnabit dñs illoy
imppetūū. Qui p̄fidūt in illo. intelligēt verita-
tes. et fideles in dilectōe acq̄escēt illi. qm̄ donū et
par est electis ei⁹. Impij aut̄ s̄m q̄ cogitauerūt
correptōes habebūt: q̄ neglexerūt iustu et a dño
recesserūt. Sapientia em̄ et disciplinā q̄ abicit in-
felix est. et vacua ē spes illoy. et labores sine fru-
ctu. et inutilia opa eoy. Mulieres eoy insensate
sunt et nequissimi filij illoy. Maledicta creatura
eoy: qm̄ felix est sterilis et icoinq̄nata: q̄ nesciuit
t̄hoy in delicto. Dabit fructuz in respectione
aiay sanctay. Et spado q̄ nō opatus est p̄ ma-
nus suas iniq̄tatē nec cogitauit aduersus deuz
neq̄ssima. Dabit em̄ illi fidei donū electū: et sors
in tēplo dei acceptissima. Bonoy enim laboy
gloriosus est fructus et q̄ nō cōcidit radix sapiē-
tie. Filij aut̄ adulteroy in cōsummationē erūt. et
ab iniq̄ t̄horo semē exterminabit̄. Et si quidem
longe vite erunt. et i nihilā cōputabuntur et sine
honore erit nouissima senectus illoy. Et si ce-
lerius defuncti fuerint nō habebūt spem. nec in
die agnitionis allocutionē. Natōes enī inique
dire sunt cōsummationis.

L.S. De casta gñatione fidelij. de felicitate
iustoy. de obitu a morte p̄occupatis de p̄denati-
one impiorū et morte iustoy. **Ca. III**

O Quā pulchra est casta generatio cū cla-
ritate. Immortalis est em̄ memoria illi⁹
qm̄ et apud deū nota est et apud hoīes.
Cū p̄sens est imitantur illā: et desiderant eā cuz
se eduxerit. et in p̄petuū coronata triūphat. inco-
inq̄natorū certaminū p̄mū vincēs. Multigena
autē impioy multitudo nō erit vtilis. et spuria
vitulamina nō dabūt radices altas: nec stabile
firmamentū collocabunt. Et si in ramis in tpe
germinauerint infirmiter posita a vento cōmo-
uebuntur. et a nimietate ventorū eradicaūtur.
Cōfringentur em̄ rami incōsummati. et fructus
illorū inutiles et acerbi ad manducādū. et ad ni-
hilum apti. Ex iniquis enī oēs filij qui nascunt̄
testes sunt nequie aduersus parentes in inter-
rogatione sua. Iustus autē si morte p̄occup-
patus fuerit: in refrigerio erit. Senectus enī ve-
nerabilis est: non diuturna: neq̄ annorum nu-
mero computata. Cani autē sunt scusus homi-
nis: et etas senectutis vita immaculata. Pla-
cens deo factus dilectus et viuens inter pecca-
tores translatus est. Raptus est ne malicia mu-
taret intellectum eius. aut ne fictio deciperet

Esai. lvi. d

math. xxvij. c

Gen. i. d. r. v
a. Ecc. xvij. a

B

Math.

C

D

Luce. i.
Gal. iij.

Esai. lvi.
d

A

B

B

B

Esai.

C

part. i. a

Sapientia

aīam illi? Fascinatio em̄ nūgacitatis obscurat
bona: et incōstātia cōcupiscētie trāsuerit sensus
sine malicia. Cōsumat in breui expleuit tpa ml̄
ta. Placita em̄ erat deo aīa illi? ppter b̄ ppera
uit educere illū de medio inīqtatū. Populi autē
vidētes et nō itelligētes nec ponētes ī p̄cordiis
talīa: qm̄ gr̄a dei et misc̄dia est in sc̄tōs ei? et res
spect? sup electos illi? Cōdēnat autē iust? mortu
us viuos īpios. et inuent? celeri? cōsumata: lon
gam vitā iniusti. Videbūt em̄ finē sapiētis et nō
itelligēt qd̄ cogitauerit de illo de? et qre minue
rit illū dñs. Videbūt em̄ et p̄tēnēt eum: illos autē
de? irridebit. Et erūt post b̄ decidētes sine hono
re. et in cōtumelia int̄ mortuos in ppetuus. Qm̄
dirūpet illos inflatos sine voce: et cōmouebit il
los a fundamētis et vsq; ad sup̄mū desolabūtur
Et erūt gemētes: et memoria illoꝝ piet. Veniēt
ī cogitatioe p̄ctōꝝ suoz timidi: et traducēt illos
ex aduerso inīqtates ipozum.

L.S. De p̄stātia iustozū p̄ persecutores su
os. de penitētia et gemitu p̄secutoruz. de spe ipij
trāsitoria. de b̄titudine et gl̄ia sc̄tōꝝ. de armatu
ra xpi ad iudiciū.

Anc stabūt iusti in magna p̄stantia ad
uersus eos q̄ se angustiauerūt: et q̄ ab
stulerūt labores eoz. Vidētes turbabūt
timore horribili: et mirabūt in subitatioe in spate
salutis gemētes p̄ āgustia spūs dicētes intra se
se p̄niam agētes et p̄ āgustia spūs gementes.
Hi sūt quos aliquñ habuimus in derisum et ī fili
tudine ipoz: nos īsensati vitā illoꝝ estimaba
mus īsanā et finē illoꝝ sine honore. Ecce quō
cōputati sūt int̄ filios dei et int̄ sc̄tōs fors illoꝝ
ē. Ergo errauim? a via vitatis: et iusticie lumen
nō luxit nob̄ et sol itelligētie nō ē ort? nob̄. Lassa
ti sum? in via inīqtatis et p̄ditiois: et ambulau
mus vias difficiles: viā autē dñi ignorauimus.
Quid nob̄ p̄fuit supbia: aut diuitiarū iactantia
qd̄ stulit nob̄. Trāsieit oīa illa tāq; vmbra et tā
q; nūcā p̄currēs: et tāq; nauis q̄ p̄trāsīt fluctuātē
aqua: cui? cū p̄terierit nō ē vestigiū īuenire. neq;
semitā carine illi? ī fluctib?. Aut auis q̄ trāsuolet
ī acre: cui? nullū īuenit argumētū itineris illi?
sed tm̄ somit? alarū vberās leuē ventū. et scindēs
p̄ vim itineris acere: cōmotis alis trāsuolet: et
post b̄ nullū signū īuenit itineris illi?. Aut tāq;
lagutta emissa ī locū destinātū: diuisus aer conti
nuo ī se reclusus ēvt ignoret trāsītū illi?. sicut nos
nati p̄tinuo desinim? eē. et v̄tut? qd̄ nullū signū
valuim? oīdere: ī malignitate autē n̄ra p̄sup̄ti su
m?. Talia dixit in inferno b̄i q̄ peccauerūt. qm̄
spes impij tanq; lanugo est q̄ a vēto tollit. et tā
q; spuma gracilis q̄ a p̄cella disp̄git. et tanq; fu
m? q̄ a vēto diffusus ē. et tāq; memoria hospitis
vni? dici p̄tereūt. Iusti autē ī ppetuū viuēt et ap̄d

dñm ē merces eoz: et cogitatio illoꝝ ap̄d altis
simū. Jō accipiet regnū decoris et diadema spe
ciei de manu dñi: qm̄ dextera sua teget eos: et in
brachio sancto suo defendet illos. Et accipiet ar
maturā zel? ei?: et armabit creaturā ad vltionē
inimicoꝝ. Induet p̄ thozace iusticiā: et accipiet
p̄ galea iudiciū certū. Sumet scutū inerpugna
bile eq̄tatē: acuet autē dirā irā in lācēā et pugbit
cuz illo orbis terraz p̄ insensatos. Ibūt directe
emissioes fulgur et tāq; a bñ curuato arcu nubi
uz exterminabūtur: et ad certū locū infiliēt. Et a
petrosa ira plene mittētur gradines: et scādēscēt
in illos aq; maris et flumia p̄currēt durit. Cōtra
illos stabit spūs v̄tutis: et tāq; turbo vēti diuis
det illos: et ad heremū p̄ducet oēs terrā inīqtatū
illoꝝ: et malignitas euertet sedes potētium.

L.S. De iudicib? iudicādis a dño. et tormētā
dis potentib?. reges hortat ad cōcupiscēdā sa
piētā. q̄ se offert felicit q̄rētibus eā.

Melior est sapiētia q̄ vires: et vir prudēs
q̄ fortis. Audite ergo reges et intelligite
discite iudices finis terre. Prebete au
res vos q̄ p̄tinetis mltitudines et placet vobis
in turbis nationū. qm̄ data ē a dño ptās vobis
et virt? ab altissimo: q̄ infrogabit opa v̄ra et cogi
tatioes scrutabit. qm̄ cū essetis m̄stri regni illi?
nō recte iudicastis nec custodistis legē iusticie:
neq; p̄m volūtātē dei ābulastis. Horrende et cito
appebit vobis: qm̄ iudiciū durissimū ī his q̄ pre
sunt: fiet. Exiguo em̄ cōcedit m̄ia: potētes autē
potēter tormēta patiētur. Nō enī subtrahet p̄so
nā cuiusq; de? q̄ est oīuz dñator. nec verebit ma
gnitudinē cuiusq;: qm̄ pusillū et magnū ip̄e fecit
et eq̄lter ē illi cura de oib?. Fortiorib? at fortior
instat cruciatio. Ad vos g? reges sūt b̄i p̄mōes
mei: vt discat? sapias et ne excidatis. Qui enī cus
todierit iusticiā: iuste iudicabūt. et q̄ didicerit
iusta: īueniēt qd̄ r̄ideā. Cōcupiscite ergo sermo
nes meos et diligite illos: et habebit? disciplinā
Clara est et q̄ nūq; marcescit sapia: et facile vide
tur ab his q̄ diligūt eā. et īuenit ab his q̄ q̄runt
illā. Preoccupat q̄ se cōcupiscūt. vt illis se p̄oz
oīdat. Qui de luce vigilauerit ad illā nō labo
rabit: assidētē enī illā forib? suis īueniet. Cogi
tare ergo de illa sensus est cōsumat?. et q̄ vigila
uerit ppter illā. cito erit secur?. Quoniā dignos
se circūit ip̄a q̄rens: et in vijs suis ostēdet se il
lis hilariter: et in oī puidētia occurret illis. Inis
tuz enī illi? verissima est discipline cōcupiscen
tia. Cura ergo discipline dilectio est: et dilectio
custodia leguz illius est. Custoditio autē leguz
cōsummatio incorruptiois est: incorruptio autē
facit esse primū deo. Cōcupiscētia itaq; sapi
entie deducit ad regnū ppetuus. Si ergo des
lectamini sedib? et sceptris o reges populi: di

D

A
Eccl. ix. 8

Roma. xij. 4

123

L

D

Sapientia.

ligite sapiam vt in ppetuū regnetis. Diligite lu-
men sapie oēs q̄ p̄stis pplis. Quid est aut sapi-
entia et quēadmodū facta sit: referā et nō abscon-
dam a vobis sacramēta dei: sed ab initio natiui-
tatis inuestigabo: et ponā in lucē sciam illius: et
nō p̄teribo v̄tate neq; cū invidia tabescente iter
habebo: qm̄ talis hō nō erit p̄ticeps sapie. Dul-
tudo aut sapientiu: sanitas est orbis terraz. et
rex sapiēs: ppli stabilimētū est. Ergo accipite di-
sciplinā p̄ p̄mōes meos: et p̄derit vobis.

L. S. Hortādo alios ad disciplinā: se ponit i
exemplū dicēs. Optauit et datū est mihi sensus: et
laudat sapiam hoibus p̄ferendā. q̄ spūs sapien-
tie fit multiplex et vnicus et q̄ sapientia sit cādor
lucis eterne et imago dei patris. VII

Sum qdē et ego mortalis hō filis oib⁹ et
ex genere terreno illi⁹ q̄ p̄or factus est et
in ventre matris figuratus suz caro: de
cem mensiū tpe coagulat⁹ sum in sanguine: ex se-
mine hoīs et delectamēto somni cōcūiente. Et
ego nat⁹ accepi cōmunē aerē. et in silitate factam
decidi frā: et p̄mā vocē filis oib⁹ emisī plorans.
In inuolūmētis nutrit⁹ sum: et magnis curi. Ne-
mo em̄ ex regib⁹ aliud habuit natiuitatis initiū.
Unus ergo introit⁹ est oibus ad vitā: et filis cri-
tus. Propter h̄ optauit et dat⁹ est mihi sensus: et
inocauit: et venit in me spūs sapie. Et p̄posui illā
regnis et sedib⁹: et diuitias nihil esse dixi i cōpa-
tiōe illi⁹. Nec cōpauit illi lapidē p̄ciosum: qm̄ oē
aurū in cōpatiōe illi⁹ arena ē exigua: et tāq̄ lutū
estimabit argentū in cōspectu illi⁹. Sup̄ salutē
et speciē dilexi illā. et p̄posui p̄ luce h̄ere illā: qm̄
iextingūibile est lumē illi⁹. Veniēt aut mihi oia
bona pariter cū illa. et innumerabilis honestas p̄-
man⁹ illi⁹ et letat⁹ sum in oib⁹ qm̄ añcedebat me
ista sapientia: et ignorabā qm̄ bonozū oīz m̄ est
Quā sine fictiōe didici: et sine inuidia cōmūico
et honestatē illi⁹ nō abscondo. Infim⁹ em̄ thesau-
rus est hoib⁹: q̄ q̄ vsi sunt: p̄ticipes facti sūt ami-
citiē dei: p̄pter discipline dona cōmēdati. Mihi
aut dedit de⁹ dicere ex sentētia et p̄sumere digna
horū q̄ mihi danf: qm̄ ip̄e sapientie dux est: et sapi-
entiu emēdator. In manu em̄ illi⁹ et nos et p̄mo-
nes n̄ri et oīs sapia et operum sciētie disciplina.
Ip̄e em̄ dedit mihi horū q̄ sunt sciam verā: vt sci-
am dispositionē orbis terraz et v̄tutes elemēto-
rū: initiū et cōsumationē et medietatē tēporū: vi-
cissitudinū p̄mutatōes et p̄sumatiōes tēporū:
et morū mutatiōes: diuisiōes tēporū: anī cursus
et stellarū dispositiōes: naturas aialū: et iras be-
stiarū: vim vētorū: et cogitatōes hoīz: differen-
tias v̄gultozū: et v̄tutes radicū: et q̄cumq; sūt ab-
scōsa et ip̄rouisa didici. Diūm em̄ artifex docuit
me sapientia. Est em̄ in illa spūs intelligētie san-
ctus: vnicus: multiplex: subtilis: disert⁹: mobilis:

incoīnqnat⁹. cert⁹. suauis. amās. bonū. acut⁹. q̄
nihil vetat b̄nfacere. human⁹. benign⁹. stabilis
certus. secur⁹ oēm h̄is v̄tutē. oia p̄spiciēs et q̄
capiat oēs spūs intelligibiles. mund⁹. subtilis.
Dibus em̄ mobilib⁹ mobilior est sapientia. Attin-
git aut vbiq; p̄pter suā mūdiciā. Vapor est em̄
virtutis dei. et emanatio qdā est claritatis oīpo-
tentis dei sincera. et iō nihil iniquitatū i cā incur-
rit. Candor est em̄ lucē eterne. et speculū sine ma-
cula dei maiestatis. et imago bonitatis illi⁹. Et
cū sit vna. oia pōt. et in se p̄manēs. oia innouat
et p̄ natōes in aias sanctas se trāsfert. Amicos
dei et p̄phetas p̄stituit. Neminē em̄ diligit de⁹:
nisi cū q̄ cū sapientia inbitat. Est enī hec specio-
sior sole. et super oēm dispositionē stellarū. luci
compata inuenitur prior. Illi succedit nox: sa-
pientiaz aut nō vincit malicia.

L. S. De sapientia q̄ fortiter et suauiter dispo-
nit oia. de ipsa q̄ concupiscenda. qz per ipsam
habētur omnia bona. La. VIII

Atingit ergo a fine vsq; ad finē fortiter
et disponit oia suauit. Hāc amari et exq̄-
sui eā a iuuetute mea. et q̄siui spōsaz mi-
hi eā assumere. et amator fact⁹ suz forme illius.
Generositatē illi⁹ gloriūcat p̄tuberniū h̄is dei
sz et oīz d̄ns dilexit illā. Doctrix enī est discipli-
ne dei et electrix op̄ez illi⁹. Et si diuinitē appetū
in vita: qd sapientia locuplet⁹ q̄ opaf oia: Si at
sensus opaf. q̄s hoz q̄ sunt magis q̄ illa est ar-
tifer. Et si iusticiā q̄s diligit: labores hui⁹ mag-
nas h̄nt v̄tutes. Sobrietatē em̄ et prudētiā do-
cet et iusticiā et v̄tutē q̄b⁹ vtilius nihil est in vita
hoib⁹. Et si multitudinē sciētie desiderat q̄s: scit
p̄terita et de futuris estimat. scit v̄tutias sermo-
nuz et dissolutiōes argumētōz. signa et mōstra
scit anq̄ fiat. et euent⁹ tēporū et scloz. Proposui
ergo hāc adducere mihi ad p̄uinādū. scies qm̄
mecū cōmunicabit de bonis: et erit allocutio
cogitatōis et tediū mei. Habebo p̄pter hāc clarita-
tē ad turbas: et honorē apud seniores. Iuuenis
et acut⁹ inueniar in iudicio. et in p̄spectu potētī-
um amirabilis ero: et facies p̄ncipū mirabunt
me. Tacentē me sustinebunt. loquentē me respici-
ent. et p̄mōcinātē me plura. man⁹ ori suo ip̄onēt.
P̄terea habebo p̄ hāc immortalitatē. et mēoriā
eternā his q̄ post me futuri sūt relinquā. Dispo-
nā p̄plos: et natōes mihi erūt subdite. Timebūt
me audiētes reges horrēdi. et in multitudine vi-
debor bon⁹ et in bello fortis. Intrans in domus
meā cōquiescā cuz illa. Nō enī h̄z amaritudines
cōuersatio illi⁹: nec tediū p̄uict⁹ illi⁹: sz letitiā et
gaudiū. Nec cogitās apud me. et cōmemorās in
corde meo qm̄ immortalis est in cogitatōe sapiē-
tia. et in amicitia illi⁹ delectatio bona. et i opib⁹
manū illius honestas sine defectiōe. et in cer-

Job. xxvii. c.

B

E

D

A

B

D

D

Sapientia

ramine loquere illius sapientia: et preclaritas in
 comunicatione sermonum ipsius: circumibam qurens
 ut mihi illam assumerem. Puer autem eram in-
 geniosus: et sortitus sum animam bonam. Et cum
 essem magis bonus: veni ad corpus coinquina-
 tum. Et ut scivi quoniam aliter non possem esse putes
 nisi deus det: et hoc ipsum erat summa sapientia. scire cu-
 ius esset hoc donum: ad id dominum: et deprecatus sum il-
 lum: et dixi ex totis precordijs meis.

ES. Dno Salomonis per hanc sapientia: quam di-
 cit impossibile haberi nisi per eum.

D **I**X
 Xus patrum meorum et domine misericordie qui feci-
 sti omnia verbo tuo: et sapientia tua constituiti ho-
 mine ut dominus arcem creature quam a te facta est: ut
 disponat orbem terrarum in equitate et iusticia: et in di-
 rectione cordis iudicium iudicet: da mihi sedium tua-
 rum astutice sapientiam: et noli me reprobare a pueris
 tuis: quoniam puerus tuus sum ego et filius ancille tue:
 homo infirmus et exigui temporis: et minor ad intellectum
 iudicij et legum. Et si quis erit consummatus in fili-
 os hominum: si abfuerit ab illo sapientia tua in nihilum
 computabitur. Tu autem elegisti me regem populo tuo: et
 iudicem filiorum tuorum et filiarum. Et dixisti me edifica-
 re templum in monte sancto tuo: et in civitate habita-
 tionis tue altare: similitudinem tabernaculi sancti tui quod pre-
 parasti ab initio: et tecum sapientia tua quam novit opera-
 tua: que et affuit tunc cum orbem terrarum faceres: et
 sciebat quod esset placitum oculis tuis: et quid diceret
 in preceptis tuis. Mitte illam de celis sanctis tu-
 is: et a sede magnitudinis tue: ut mecum sit et me-
 cum laboret ut sciam quod acceptum sit apud te. Scit enim
 illa omnia et intelligit: et deducet me in operibus meis
 sobrie. et custodiet me in sua potentia. Et erunt ac-
 cepta opera mea: et disponam populum tuum iuste. et ero
 dignus sedium patris mei. Quis enim hominum poterit scire
 consilium dei? Aut quis poterit cogitare quod velit deus?
 Cogitationes enim mortalium timide: et incerte pui-
 dentie nostre. Corpus enim quod corrumpitur aggra-
 vat animam. et terrena inhabitatio deprimit sensum
 multa cogitantem. Et difficile estimamus
 que in terra sunt. et que in prospectu sunt invenimus cum
 labore. Que in celis sunt autem quis investigabit? Sen-
 su autem tuum quis sciet nisi tu dederis sapientiam. et miseris
 spiritum sanctum tuum de altissimis. et si correcte sint semi-
 te eorum que sunt in terris: et que tibi placet didicerint
 homines. Nam per sapientiam sanati sunt quicumque placu-
 erunt tibi domine a principio

ES. Comendat sapientia a fructu iustorum vide-
 licet ad adam. noe. abraham. iacob et ioseph. a libera-
 tione filiorum israel ab egyptiis: et sanctorum. a per-
 secutoribus suis.

D **X**
 Ecce illud quod primum formatum est a deo per orbem
 terrarum cum solus esset creatus custo-
 diuit. et eduxit illum a delicto suo. Et edu-
 xit illum de limo terre: et dedit illi virtutem continendi omnia

Ab hac ut recessit iniustus in ira sua. per iram homini-
 dum fraternitas deperit. Propter quod cum aqua de-
 leret terram: sanavit iterum sapientia. per septibile li-
 gnus iustum gubernans. Nec et in consensu superbie cum
 se nationes extulissent sciuit iustum: et conservavit
 sine quodela deo. et in filiis misericordiam fortiter custodiuit.
 Nec iustum a pereuntibus impijs liberavit fugientem
 descendente igne in penthapolim: quibus in testi-
 monium nequie fumigabunda constat deserta terras:
 et in certo tempore fructus hentes arbores: et incredi-
 bilis anime memoriam stans signum salis Sapientiam
 enim pretercuntes non tamen in hoc lapsi sunt ut igno-
 raret bona. sed et insipientie sue reliquerunt hominibus
 memoria: ut in his que peccaverunt: nec latere po-
 tuissent. Sapientia autem hos qui se observant a
 doloribus liberabit. Nec autem profugum ire fratris
 iustum deduxit per vias rectas: et ostendit illi regnum
 dei et dedit illi scientiam sanctorum. Honestavit illum in la-
 boribus: et complevit labores illius. In fraude circum-
 ventientium illum affuit illi: et honestum fecit illum.
 Custodiuit illum ab inimicis. et a seductoribus tu-
 tavit illum. Et certamen forte dedit illi ut vinceret
 et sciret quoniam omnium potentior est sapientia. Nec videnti-
 um iustum non dereliquit: sed a peccatoribus liberavit eum
 descenditque cum illo in foveam: et in vinculis non de-
 reliquit illum: donec afferret illi sceptrum regni: et po-
 tentiam adversus eos que eum depremebant: et medaces
 ostendit que macularunt illum. et dedit illi claritatem
 eternam. Nec populum iustum et semen sine quodela libe-
 ravit a nationibus que illum depremebant. Intrauit
 in animam servi dei: et stetit in reges horrendos in
 portentis et signis. Et reddidit iustis mercedem la-
 borum suorum: et deduxit illos in via mirabili: et fuit
 illis in velamento diei: et in luce stellarum per noctem.
 Et transiit illos per mare rubrum. et transiit illos
 per aquam nimiam. Inimicos autem illorum demersit in
 mare. et ab altitudine inferorum eduxit illos. Ideo
 iusti tulerunt spolia impiorum: et decantaverunt domine
 nomen sanctum tuum: et victricem manum tuam laudaverunt
 pariter. Quoniam sapientia aperuit os mutorum: et
 linguas infantium fecit disertas.

ES. De miraculis factis per israel. de penis
 ultatricibus in delinquentes. de multa potentia dei
 et de misericordia dei.

D **XI**
 Intrauit opera eorum in manibus popule sancti
 Inter fecerunt per deserta que non habitant: et
 in locis desertis fecerunt casas. Steterunt
 in hostes. et de inimicis se vindicaverunt. Sitierunt
 et invocaverunt te. et data est illis aqua de petra
 altissima. et reges sitis de lapide duro. Per que
 enim penas passi sunt inimici illorum. a defectu po-
 tus sui in eis cum abundaret filij israel letati sunt. Per
 hec cum illis deessent bene cum illis actum est. Nam per fons
 te quod sempiterni flumis humani sanguinem dedi-
 sti iniustis. Qui cum minueretur in translatione

Gene. iij. b

Gene. vij. b

Gene. xi. d

Gene. ix. e

Le. xxvij. b

Gen. xxvij. f

Exodi. i. c

Exodi. xij. f

Exodi. xvij. c

Pa. xv.

Gal. xvij. a
Para. i. b

Psalm. vij. c

Eccl. i. c
Roma. xi. d

Gene. ij. b

Gene. ij. b

Sapientia.

B infantium occisorum: dedisti illis abundantem aquam in sperate: ostendens per sitim quod tunc fuit quemadmodum tu os exaltares, et aduersarios illorum necares. Cum enim temptati sunt, et quod cum misericordia disciplinam accipientes scierunt: quemadmodum cum ira iudicati ipsi tormenta paterentur. Nos quod tanquam pater monens per basti, illos autem tanquam durus rex interrogans condemnasti. Absentes enim et presentes filii torquabantur. Duplex enim illos accepit tedium: et gemitus cum memoria preteritorum. Cum enim audiret per sua tormenta bene secum agi commemorati sunt dominum admirantes in finem exitus. **E** Quae enim in expositione praua peccatum deriserunt: in fine euentus mirati sunt. Non sicut iustis facies: per cogitationibus autem insensatis iniquitates illorum. Quod quod errantes colebant mutos serpentes et bestias superuacuas: amisti illis multitudinem mutorum animalium in vindictam: ut sciret quod per quod peccat quis: per basti et torquetur. Non enim impossibilis erat omnipotens manus tua que creauit orbem terrarum ex materia inuisa: amittere illis multitudinem visorum: aut audaces leones: aut noui generis ira plenas et ignotas bestias: aut vaporem igneum spirantes: aut fumi odorem preferentes: aut horredas ab oculis scintillas emittentes quae non solum lesura poterat illos exterminare: sed et aspectus per timorem occidere. **D** Nam et sine his vno spiritu poterat occidi persecutorum passi ab ipsis factis suis: et dispersi per spiritum virtutis tue, sed omnia in mensura et numero et pondere disposuisti. Multum enim valere tibi soli superat spiritus: et virtute brachii tui quis resistet? Quam tanquam momentum stare re: sic est ante te orbis terrarum: et tanquam gutta rosis antelucani quod descendit in terram. Et miserere omnium quia omnia potes et dissimulas peccata hominum propter penitentiam. Diligis enim omnia que sunt: et nihil eorum odisti quod fecisti: nec enim odies aliquid constituisti aut fecisti. Quomodo autem posset aliquid permanere nisi tu voluisses: aut quod a te vocatum non esset: conuersa retur. Marcis autem omnibus: quoniam tua sunt domine qui amas animas.

C.S. De suauitate dei: quia corripit et monet peccatores: de tranquillitate domini in iudicio et quod dat locum penitentiae: quod ad disciplinam boni flagellantur.

21 **O** Quam bonus et suavis est domine spiritus tuus in omnibus. Ideoque hos quod errant partibus corripis: et de quibus peccant ammones et alloqueris: ut relicta malicia credant in te domine. Illos enim antiquos inhabitatores terre sancte tue quis exhorruisti: quoniam odibilia opera tibi faciebant per medicamina: et sacrificia iniusta et filiorum suorum necatores sine misericordia: et comestores viscerum hominum et denotatores sanguinis: et auctores pentes animarum in auxiliatarum perdere voluisti a medio sacramento tuo: per manus parentum nostrorum: ut dignam perciperent peregrinationem puerorum dei: quod tibi omnium carior est terra. Sed et his tanquam hominibus peccasti, et

misisti antecessores exercitus tui vespas: ut illos paulatim exterminaret. Non quod impotens eras in bello subijcere ipsos iusti, aut bestias semis: aut verbo duro simul exterminare: sed partibus iudicium dabas locum penitentiae, non ignorans quoniam nequam est natio eorum: et naturalis malicia ipsorum, et quoniam non poterat mutari cogitatio illorum in perpetuum. Semen enim erat maledictum ab initio. Nec times aliquem: veniam dabas peccatis illorum. Quis enim dicet tibi: quod fecisti? Aut quis stabit contra iudicium tuum? Aut quis in conspectu tuo veniet vindex iniquorum hominum? Aut quis tibi imputabit: si perierint nationes quas tu fecisti. Non est enim alius deus quam tu: cui cura est de omnibus: ut ostendas quoniam non iniuste iudicas iudicium. Neque rex neque tyrannus in conspectu tuo iniquum de his quos perdidisti. Cum ergo sis iustus: iuste omnia disponis ipsum quod non debet puniri condemnas et exterum estimas a tua virtute. Virtus enim tua iusticie initium est et ob hoc quod omnium dominus es: omnibus te parcere facis. Virtute enim ostendis tu, quod non crederis esse in virtute confirmatus. et hos quod te nesciunt in audacia traducis. Tu autem dominator virtutis cum tranquillitate iudicas: et cum magna reuerentia disponis nos. Subest enim tibi cum volueris posse. Docuisti enim populum tuum per talia opera: quoniam oportet iustum esse et humanum et bone spei fecisti filios tuos: quoniam iudicium das locum in peccatis penitentiae. Si enim inimicos seruum tuorum et debitos morti cum tanta cruciasti attentione et liberaisti: dans tempus et locum per que possent mutari a malicia: cum quanta diligentia iudicasti filios tuos: quoniam parentibus iuramenta et conuentiones dedisti bonarum promissionum. Cum ergo das nobis disciplinam inimicos nostros multipliciter flagellas ut bonitatem tuam cogitemus iudicantes. et cum de bonis iudicatur: speremus misericordiam tuam. Unde et illis quod in vita sua insensate et iniuste vixerunt: per hec quod coluerunt dedisti summa tormenta. Et enim in erroris via diutius errauerunt: deos estimantes hec quod in aiab sunt superuacua ifaciunt, insensatorum more viuentes. Propter hoc tanquam pueris insensatis iudicium in derisum dedisti. Qui autem ludibrijs et increpationibus non sunt correcti: dignis dei iudicium experti sunt. In his enim quod patiebantur moleste ferebant in quibus patientes indignabatur. Per hec quod putabant deos in ipsis cum exterminarentur: videntes illum quem olim negabant se nosse verum deum agnouerunt. Propter quod et finis condemnationis eorum veniet super illos.

C.S. De idolatrijs, de agnoscendo creatorem per creaturas, de subsannatione idolorum. XIII

Vani sunt autem omnes homines in quibus non subest scientia dei: et de his quod videntur bona non potuerunt intelligere cum quod est, neque operibus attendentes agnouerunt quod esset artifex: sed aut ignem: aut spiritum: aut citatum aere: aut gyrum stellarum

Sapientia

aut nimitā aquā: aut soles et lunā rectores orbis terrarū deos putauerūt. Quorū et si specie delectati deos putauerūt: sciāt q̄to his dñator eorū speciosior est. Speciei enī gnator b̄ oīa p̄stituit. Aut si virtutē et opa eorū mirati sunt: intelligant ab illis. qm̄ q̄ hec fecit: fortior est illis. Magnitudine enī speciei et creature: cognoscibilis poterit creator horū videri. Sed tñ adhuc in his minor est q̄rela. Et hi enī fortasse errāt deū q̄retes et volentes inuenire. Etenī cū in opib⁹ illi⁹ p̄uersent: inq̄rūt et p̄suasus hñt: qm̄ bona sūt q̄ vident. Iterū aut nec his debet ignosci. Si enī tñ potuissent scire vt possent estimare seculū quō huius dñm nō facilius inuenerūt. Infelices aut sūt: et int̄ mortuos spes illoꝝ est q̄ appellauerūt deos opa manūū hoīm: aurū et argētū art̄ inuētōez: et similitudines aialū: aut lapidē intilē op⁹ man⁹ antiq̄. Aut si q̄s artifex faber de silua lignū rectū seuerit: et huius docte eradat oēs corticē. et arte sua vsus diligēter fabricet vas intile in cōuersationē vite: reliquijs aut eius opis ad p̄paratōez esce abutatur et reliquū horū qd̄ ad nullos vsus facit. lignū curuū et vtiab⁹ plenū sculpat diligēter p̄ vacuitatē suā. et p̄ scias sue art̄ figurat illd̄: et assimilet illd̄ imagini hoīs. aut alicui ex aialib⁹ illd̄ cōparet: pliniens rubrica: et rubicūdū faciēs fucco colorē illi⁹ et oēs maculā q̄ in illo ē pliniēs: et faciet ei dignā h̄itatōez: et in pariete ponēs illd̄: et p̄firmās ferro ne forte cadat p̄spiciēs illi: sciēs qm̄ nō pōt adiuuare se. Imago enī ē: et op⁹ ē illi adiutoriū. Et de suba sua: et de filijs suis: et de nuptijs votū faciēs inq̄rit. Nō erubescat loq̄ cū illo q̄ sine aīa est. et p̄sanitate qd̄ infirmū dep̄cat: et p̄ vita rogat mortuū et i adiutoriū intilē inuocat: et p̄ itinere petit ab eo q̄ abulare nō pōt: et de acq̄rendo: et de opando et de oīuz reuētū petit ab eo q̄ in oib⁹ est intilis.

De bñdictiōe cruc̄ christi. de maledictiōe idolatrie et idoli detestatiōe. de crudelitare sacrificioꝝ: et vniuersalitate vitioꝝ sequentium.

Idolatriam. **Ca. XIII**
Tex ali⁹ nauigare cogitās: et p̄ feros fluctus iter facere incipiēs: ligno portate se: fragilius lignū inuocat. Illud enī cupiditas acq̄rendi excogitauit: et artifex sapientia fabricauit sua. Tua aut pater p̄uidencia ab initio cū cta gubernas. qm̄ dedisti in mari viā: et inter fluctus semitā firmissimā ostendēs: qm̄ potēs es ex oībus sanare: etiā si sine rate aliq̄s a deat mare. Sed vt nō essent vacua sapiētie tua opa: p̄pter h̄ etiā et criguo ligno credūt hoīes aīas suas: et trāscūtes mare p̄ ratē liberati sunt. Sed et ab initio cū p̄rent supbi gigātes: spes orbis terrarū ad ratē p̄fugiēs. remilit seclō semē natiuitatis. q̄ mān tua erat gubernata. Bñdictū est enī

lignū p̄ qd̄ fit iusticia. Per man⁹ aut qd̄ fit idolu maledictū est: et ipm̄ et q̄ fecit illud: q̄ ille qd̄ opatus est: illud aut cū eēt fragile: de⁹ cognominatus est. Sicut aut odio sunt deo ipi⁹ et impietas eius. Etenī qd̄ factū est: cū illo q̄ fecit tormenta patietur. Propter h̄ et in idolis nationū nō erit respectus. qm̄ creature dei in odiū facte sunt: et i temptationē aīe hoīuz: et in musculā pedibus insipientiū. Initium enī fornicationis ē exq̄stio idolorū: et adinuētiō illoꝝ corruptio vite ē. Neq̄ enī erat ab initio: neq̄ erūt in p̄petuū. Superuacuitas enī hoīuz b̄ adiuētiō in orbē terrarū et iō breuis illoꝝ finis est inuētus. Acerbo enī luctu dolens p̄ rapti cito sibi filij fecit imaginē et illū qui tñc q̄si hō mortu⁹ fuerat. nunc tanq̄ deū colere cepit. et cōstituit int̄ suos suos sacra et sacrificia. Deinde interueniēte tpe: cōnalefcēte antiq̄a p̄suetudie: hic error tanq̄ lex custodit⁹ est: et tyrānoꝝ impio colebantur figmēta. Et hos q̄s in palā hoīes honorare nō poterāt: p̄pter b̄ q̄ lōge cēt: a longinq̄ figura eorū allata euidentē imaginē regis quē honorare volebāt: fecerūt vt illū q̄ aberat tanq̄ p̄ntē colerēt sua sollicitudine. Proverit aut ad horū culturā: et hos q̄ ignorabant: artificis eximia diligētia. Ille enī volens plus placere illi q̄ se assūpsit elaborauit arte sua vt similitudinē in melius figuraret. Multitudo aut hoīuz abducta p̄ specie opis: eū q̄ aī tps tā q̄ hō honorat⁹ fuerat: nūc deū estimauerunt. Et hec fuit vite humane deceptio. qm̄ aut affectui aut regib⁹ defuiētes hoīes: incōmunicabile nomen lapidib⁹ et lignis iposuerūt. Et nō suffecerat errasse eos circa dei sciam: sed et in magnovientes inscientie bello: tot et tamagna mala pacem appellāt. Aut enī filios suos sacrificantes: aut obscura sacrificia facientes: aut insanie plenas vigilias hñtes: neq̄ vitā neq̄ nuptias mūdās iā custodiūt: sed et ali⁹ aliū p̄ iuidiaz occidit aut adulterās cōtristat: et oīa cōmixta sunt: sanguis: homicidiū: furtū et fictio: corruptio et infidelitas: turbatio et piuriū: tumult⁹: bonoꝝ dei i memoratio: aīarum inq̄uatio: natiuitat̄ imutatio: nuptiarū incōstātia: inordiatio mebie et ipudicitie. Infandoz cultura ei idolorū oīs mali cā est et inituz et finis. Aut ei dū letāt̄ ifaniunt. aut certe vaticināt̄ falsa: aut viuunt iniuste: aut piurāt cito. Dum ei p̄fidunt i idolis q̄ sunt sine aīa male iurātes noceri se nō spant. Utraq̄ ergo illis euemēt digne: qm̄ male senserūt de deo attēdētes idolis: et iurauerūt iniuste in idolo p̄tēntes iusticiā. Nō ei iurātium ē h̄: sed peccātium pena pambulat sp̄ in iustozum p̄uarcationē.

L. S. Vox fidelium q̄ laudat dei misericordias cuius gra nō fuunt idolis. de subsannatiōe idolatrie et eius detestatiōe. **XV**

Sapientia

A

Quā autē dēus nŕ: suavis ⁊ verus es: pati-
ens: ⁊ in misericōdia disponēs oīa. Et cū si
peccauerim? tui sum? sciētes magnitudi-
nem tuā. ⁊ si nō peccauerim? scimus qm̄ apud
te sum? cōputati. Nōsse cū te cōsumata iusticia
est: ⁊ scire iusticiā ⁊ virtutē tuā radix est immortali-
tatis. Nō cū in errorē induxit nos hōiūz male-
artis excogitatio: nec vmbra picture. labor sine
fructu. effigies sculpta p̄ varios colores. cuius
aspect? dat insensato cōcupiscētiā: ⁊ diligit mor-
tue imaginis effigiē sine aīa. Valoz amatores
digni sunt morte. qui spem hñt in talib?. ⁊ q̄ faci-
unt illos: ⁊ q̄ diligūt: ⁊ qui colūt. Sed ⁊ figulus
mollē terrā p̄mens laboriose fingit ad vsus no-
stros vnūq̄dēq; vas. ⁊ de eodē luto fingit q̄ mun-
da sunt in vsu vasa. ⁊ filr̄ q̄ his sunt contraria
Voz autē vazoꝝ q̄s sit vsus iudex est figulus. Et
cū labore vano deū fingit de eodē luto. Ille qui
pauloante de fra factus fuerat: ⁊ post pusillum
reducit se vnde acceptus est. repetitus aīe debi-
tū quā hēbat. Sed cura ē illi nō q̄ laboratur? ē:
nec qm̄ breuis illi vita ē: sed p̄certat aurificib? ⁊
argētarijs: sed ⁊ erarios imitat. ⁊ gloriā p̄fert
qm̄ res sup̄vacuas fingit. Vanis est cū cor ei? et
terra sup̄vacua spes illi?: ⁊ luto vilior vita eius
qm̄ ignorauit q̄ se finxit. ⁊ q̄ inspirauit illi aīam
q̄ opat: ⁊ q̄ insufflanit. ei sp̄m̄ vitale. S; ⁊ estima-
ueſt lusum esse vitā nostrā: ⁊ cōuersationez vite
cōpositā ad lucrū: ⁊ oportere vndecūq; etiaz ex
malo acq̄rere. Sic cū scit se sup̄ oēs delinquere
ō ex tre materia fragilia vasa ⁊ sculptilia fingit.
Dēs cū insipientes ⁊ infelices supra modū aīe
sue sup̄bi sunt inimici ppli tui: ⁊ impantes illi:
qm̄ oīa idola nationū deos estimauerūt: q̄b? ne-
q; oculoꝝ visus est ad vidēdū: neq; nares ad p̄-
cipiendū sp̄m̄: neq; aures ad audiēdū: neq; digi-
ti manū ad tractandū. sed ⁊ pedes eoz pigri
ad ambulandū. Nō cū fecit illos: ⁊ q̄ sp̄m̄ muta-
tus est: is finxit illos. Nemo cū sibi filiz hō po-
terit deū fingere. Cū cū sit mortalis mortuū fin-
git manū iniqs. Melior cū est ip̄e his q̄s colit
q̄ ip̄e quidē vixit cū esset mortalis: illi autē nūq̄
Sed ⁊ aīalia miserrimi colūt. Insensata cū cō-
parata his illis. sunt deteriora Sed nec aspectu
aliqs ex his aīalib? bona pōt cōspicere. Effuge-
rūt autē dei lau dē ⁊ bñdictionē eius.

PS. De iusticia dei qui iudicat ipios. ⁊ p̄pi-
clat iustis: alternatim p̄seq̄tur. de ignorante: in
aquis niue ⁊ glacie sustinētē vim ignis: ⁊ de do-
natione manne. XVI

A

Propter b ⁊ his filia passi sūt digne tor-
menta: ⁊ p̄ multitudinē bestiaz extermi-
nati sunt. Pro quib? tormētis bñ dispo-
suisti pplm̄ tuū: q̄b? dedisti p̄cupiscētiā delecta-
menti sui nouū saporē escam parās eis ortigo-

metrā: vt illi q̄dē p̄cupiscētes escā p̄pter ea q̄ illi
oīsa ⁊ missa sūt: etiā a necessaria p̄cupiscētia a-
uerterēt. Hi autē in breui iopes facti: nouā gusta-
uerūt escā. Oportebat cū illis sine excusatiōe q̄
dē sup̄uenire interitū exercētibus tyrāndē. his
autē tm̄ oīdere quēadmodū inimici eoz extermi-
nabant. Et cū illis sup̄uenit seua bestiaz ira
morsib? pueroz colubroz extiminabāt. Sed nō
in p̄petuū tua ira p̄manſit: sed ad correptionē in
breui turbati sūt: signū hñtes salutis ad comme-
morationē mādati legis tue. Qui cū cōuersus
ē: nō p̄ b q̄d videbat sanabat: sed p̄ te oīūz salua-
torē. In b autē oīdisti inimicis tuis. q̄ tu es q̄ li-
beras ab oī malo. Illos cū locustaz ⁊ muscarū
occiderūt morsus: ⁊ nō ē iuēta sanitas aīe illoꝝ
q̄ digni erāt ab huiuscemōi extimari. Filios au-
tem tuos nec draconū nec venatoꝝ vicerūt den-
tes. Misericōdia cū tua adueniens sanabat illos.
In memoria cū p̄monū tuoꝝ extiminabāt. ⁊ ve-
locit̄ sanabant: ne in altā icidētes oblivionē nō
possent tuovti adiutorio. Et cū neq; herba neq;
malagma sanauit eos: s; tuus dñe p̄mo q̄ sauat
oīa. Tu es dñe q̄ vite ⁊ mortis habes p̄tatem: ⁊
deducis vsq; ad portas mortis ⁊ reduc. Nō autē
occidit q̄dē p̄ maliciā aīam suā: ⁊ cū exierit sp̄s
nō reuertet: nec reuocabit aīam q̄ recepta ē: sed
tuā manū effugere ip̄ossibile est. Negātes cū te
nosse ip̄i p̄ fortitudinē brachiū tui flagellati sūt:
nouis aqs ⁊ gradimb? ⁊ pluuijs p̄secutōz passi
⁊ p̄ ignē p̄sumati. Qd cū mirabile erat in aqua
q̄ oīa extinguit pl? ignis valebat. Vindex est effi-
orbis iustozū. Quodā cū tpe māſuetabat ignis
ne cōburerēt q̄ ad impios missa erāt aīalia. s; vt
ip̄i vidētes scirent: qm̄ dei iudicio patiunt p̄secu-
tionē. Et q̄dā tpe in aq̄ supra virtutē ignis exarde-
bat vndiq; vt iniquā tre nationē extermiaret.
Pro quibus angelozū esca nutriſti pplm̄ tuū: ⁊
paratū panē de celo p̄stitisti illis sine labore: oē
delectamentū i se hñtes: ⁊ oīs saporis suauitatē
Substātiā cū tuā ⁊ dulcedinē tuā quā in filios
habes oīdebas. ⁊ deficiens vnuscuusq; volū-
tati. Ad qd q̄sq; volebat cōuertebat. Nix autē ⁊
glacies sustinebāt vim ignis ⁊ nō tabescebāt vt
scirent qm̄ fruct? inimitozū exterminebat ignis
ardens in gradine ⁊ pluuia cornuscās. Hoc autē
iterū vt nutriēt iusti: ignis etiā succūtur? oblit?
est Creatura cū tibi factori deficiens exardescit
i tormentū aduersus iniustos: ⁊ lenior sit ad bñ
faciendū p̄ his q̄ in te p̄fidūt. Propter b ⁊ tunc
oīa trāfigurata oīūz nutrici gr̄e tue defuiebant
ad volūtatez eozū q̄ a te desiderati sūt: vt scirent
filij tui q̄s dilexisti dñe qm̄ nō natiuitatis fruct?
pascūt hoīes: sed p̄mo tu? hos q̄ in te crediderūt
cōseruat. Qd cū ab igne non poterat extermi-
nari: statim ab eriguo radio solis calefactum ⁊

Roma. ix. c.

B

5. i. a

L

D
Ps. cxij.
Ps. cxliij.

Num. 21

Exod. 17

B

Exod. 21

i. Reg. 17
2. Cor. 12

Exod. 17

Exod. 17
Job. 17
Ps. 124

D

Sapientia

bescebat. ut notū omnibus esset. quā oportet p̄uenire solē ad b̄ndictionē tuā. et ad ortū luc̄ te ad orare. Ingrati em̄ spes tanq̄ hybernalis glaci es tabescet. disperiet tanq̄ aqua supuacua.

L.S. De magnitudine iudiciorū dei. qui penis mirabilib⁹ affligebat impios. **Ca. XVII.**

Magna sunt enī iudicia tua dñe. et inenarrabilia v̄ba tua. p̄pter b̄ indiscipline aie errauerunt. **D**ix enim persuasum h̄nt iniqui posse dñari nationi sc̄tē vincul tenebrarū et longe noctis cōpediti. inclusi sub tect̄ fugitiui. p̄petue p̄uidencie iacuerūt. et dū putāt se late re in obscuris pctis. tenebroso obliuionis vela mēto dispersi sunt pauētes horrēde et cū amira tione nimia pturbati. Neqz em̄ q̄ ptinebat illos spelunca sine timore custodiebat. quā sonit⁹ de scēdens pturbabat illos et p̄sone tristes illis apparetes. pauorē illis p̄stabāt. **E**t ignis q̄dē nulla vis poterat illas lumē p̄bere. nec fidez limpi de flāme illuminare poterāt illā noctē horrēdā. **A**pperebat aut̄ illis subitane⁹ ignis. timore plenus. et timore pcussi illi⁹ q̄ nō videbat̄ faciei esti mabāt deteriora esse q̄ videbātur et magice art̄ appositi erāt derisus. et sapie glia correptio cū cōtumelia. **I**lli em̄ q̄ p̄mittebat̄ timores et pturbationes expellere se ab aia languēte. hi cū de risu. pleni timore languēbāt. **N**am et si nihil eos ex monstris pturbabat. transitu aialū et serpen tiū sibilatiōe cōmoti. tremebūdi p̄ibat. et acem quez nulla rōne q̄s effugere posset. negantes se videre. **F**requēter em̄ p̄occupāt pessima. redar guēte cōscientia. **C**ū sit enī timida nequicia. da ta est in oīuz cōdēnationē. **S**emp enī p̄sumit se ua pturbata cōsciētia. **N**ihil ei ē timor nisi p̄sum ptionis adiutorū. p̄ditio cogitatiōis auxilioz. **E**t dum ab intro minor est expectatio. maiorē putat potentiā ei⁹ cause de q̄ tormētū p̄stat. **I**lli aut̄ qui in potentē venere noctē. et ab infimis et ab altissimis supuententē eundē somnū dormiē tes aliqñ monstrorū exagitabātur timore. aliqñ aie deficiebant traductiōe. **S**ubitane⁹ enī illis et insperat⁹ timor supuenerat. **D**einde si quisq̄ ex ill̄ decidisset. cū custodiebat̄ i carcere sine ferro reclusus. **S**i ei rustic⁹ q̄s erat aut pastor aut agri laborū opat⁹ p̄occupat⁹ esset. ineffugibile sustinebat necessitatē. **U**na em̄ catena tenebra rū oēs erāt colligati. **S**icut spūs sibilās. aut iter spissos arborū ramos auit⁹ son⁹ suavis. aut vis aque decurrētis nimū. aut son⁹ valid⁹ p̄cipita tarū petrarū. aut ludētū aialū cursus inuisus aut mugientiū valida bestiarū vox. aut resonās de altissimis mōtib⁹ echo. deficiētes faciebat il los p̄ timore. **D**is enī orbis terraz limpido illu minabat lumē. et nō impedit̄ opib⁹ cōtinebat̄ Solis aut̄ illis supposita erat grauis nox. ima

go tenebrarū que supuentura illis erat. **I**psi er go sibi erant grauitores tenebre.

L.S. De luce israelitarū in egypto. figuratē lucē sc̄torū in mūdo. de p̄secutiōe afflictiois im p̄torū. de nocte q̄ pcussit dñs p̄mogenita. de ad nentu x̄pi. de pctō ppli isrl̄ in deserto. de aaron quō stetit inf̄ viuos et mortuos cū thuribulo.

Sanc̄i aut̄ tuis maria erat lux. **XVIII.** et horū q̄dē vocē inimici audiebāt. s̄z figu rā nō videt̄ at. **E**t qz nō x̄pi cadē passi erant. magnificabāt te. et q̄ ante lesi erāt. qz nō le debātur. grās agebāt tibi. et vt eēt differētia. te deū petebāt. **P**ropter qd̄ ignis ardentē colūnā ducē habuerūt ignote vie. et solē sine lesura bo ni hospitij. p̄stitisti. **D**igni q̄dē illi carere luce. et pati carcerē tenebrarū q̄ inclusos custodiebant filios tuos p̄ q̄s incipiebat incorruptū legis lu men seclō dari. **C**ū cogitarent iustorū occidere infantes. et vno exposito filio. sed liberato i tra ductōnē illoz mltitudinē filioz abstulisti. et pa riter illos p̄didisti in aq̄ valida. **I**lla enī nox añ cognita est a p̄tib⁹ n̄ris. vt vere scientes q̄b⁹ iu ramentis crediderūt. aie quiores essent. **S**usce pta ē aut̄ a pplo tuo sanitas q̄dē iustoz. iustoz aut̄ exterminatio. **S**icut ei lesisti aduersarios no stros: sic et nos puocās magnificasti. **A**bsconse enī sacrificabāt iusti p̄cri bonorū. et iusticie le gez in p̄cordiā disposuerūt. s̄i bona et mala p̄ce pturos iustos. patri oīuz decantantes laudes. **R**esonabat aut̄ incōueniēs inimicorū vox. et fle bilis audiebat̄ planct⁹ ploratorū infantū. **S**il̄ aut̄ pena p̄uus cū dño afflict⁹ ē. et popular̄ hō regi filia passus. **S**il̄ ergo oēs vno noie mort̄ mortuos habebāt innūerabiles. **N**ec enī ad se peliendū viui sufficiebant. quā vno momento q̄ erat p̄clarior natio illoz exterminata est. **D**e oī bus ei nō credētes p̄pter b̄nficia. tūc cū primū fuit exterminū p̄mogenitorū spopōderūt pplm̄ dei se esse. **C**ū enī quietū silentiū ptineret oia. et nox in suo cursu mediū iter h̄ret oīpotēs sermo tuus dñe exliēs de celo a regalib⁹ sedib⁹. dur⁹ debellator in mediā exterminij terrā p̄siluit gla dius acut⁹ in simulatū imperiū tuū portans et stans repleuit oia morte. et vsqz ad celum attin gebat stans in terra. **T**ūc ptinuo visus somnior maloz turbauerūt illos. et timores supuenerūt insperati. **E**t ali⁹ alibi p̄iectus semiuu⁹ p̄pter quaz moriebat̄ causam demōstrabat mort̄. **V**isio nes enī que illos turbauerūt hec p̄monebāt ne insci⁹ quare mala patiebātur p̄irent. **T**etigit aut̄ tūc et iustos temptatio mort̄. et cōmotio in heremo facta est multitudinis. sed nō diu p̄mā sit ira tua. **P**roperās enī hō sine q̄rela dep̄cari pro pplis p̄ferens seruitut̄ sue scutū ofone. et p̄ incensum dep̄cationē allegans. restitit ire et finē

21
Exodi. r. f

B
Exodi. i. e
Exodi. u. b
Exodi. iij. f

Exodi. xij. e

D
Nume. xvi. g

Prologus

imposuit necessitati. ostendens quoniam tuus est famulus. Dicit autem turbas non in virtute corporis nec armatura potentie: sed verbo illius qui se verabat. subiecit. iuramenta parentum et testamentum commemorans. Quis enim tam aceruatim cecidissent super alterutrum mortui, interstitit et amputauit impetum: et dimisit illam que ad viuos ducebat viam. In veste enim poderis quam habebat. totus erat orbis terrarum. et parentum magnalia in quatuor ordinibus lapidum erant sculpta. et magnificentia tua in diadema capitis illius scripta erat. his autem cessit qui exterminabat et hec extimuit. Erat enim sola temptatio ire sufficiens.

L. S. De iteritu egyptiorum cum gaudio hebreorum. de ortigometra donata ad desiderium populi. quod elementa mundi non tantum diuine: sed et humane seruiunt voluntati.

XIX.

Incipit autem versus in nouissimum sine misericordia ira superuenit. Presciebat enim et futura illorum. quoniam cum ipsi promississent ut se educerent: et cum magna sollicitudine promississent illos. consequerentur illos penitentiae actus. Adhuc enim inter manus habentes luctum. et deplorantes ad monumenta mortuorum. aliam sibi assumpserunt cogitationem inscientie. et quasi rogantes precerant. hos tamen fugitinos persequerentur. Ducebat enim illos ad hunc finem digna necessitas. et horum qui acciderant commemorationem amittebant: ut qui deerant tormentis. repletur punitio. et populus quem dicitur miserabiliter transfret. illi autem nouam mortem inuenirent. Omnis enim creatura ad suum genus ab initio figurabatur deseruiens tuis preceptis. ut pueri tui custodirentur illesi. Nam nubes castra eorum obrabat. et ex aqua que ante erat. terra arida apparuit. et in mari rubro via sine impedimento. et campus germinans de profundo nimio per quem omnis natio transiit: que tegebatur tua manu. videntes tua miracula et monstra. Tanquam enim equi depauerunt escas. et tanquam agni exultauerunt magnificantes te domine qui liberaisti illos. Demores enim erant adhuc eorum qui in incolatu illorum facta fuerant quemadmodum pro natione animalium eduxit terra muscas. et pro piscibus eructauit flumem multitudinem ranarum. Nouissime autem viderunt novam creaturam auium. cum abducti concupiscentia postulauerunt escas epulationis. In allocutione enim desiderij ascendit illis de mari ortigometra et verationes peccatorum superuenerunt non sine illis qui ante facta erant argumentis per unum fluminem. Iuste enim patiebantur secundum suas nequitias. Et enim detestabiliorum inhospitalitate instituerunt. Alii quidem ignotos non recipiebant aduenias. alii autem boues hospites in seruitute redigebant. Et non solum hec sed et alius quidem respectus illorum erat. quoniam inuiti recipiebant extraneos. Qui

autem cum leticia receperunt hos qui eisdem usi erant institutis. seuisis affligerunt doloribus. Percussi sunt autem cecitate. sicut illi in foribus iusti cum subitanis cooperti essent tenebris. Unusquisque transitum ostij sui querebat. In se enim elementa dum conuertuntur. sicut in organo qualitas sonus immutatur. et omnia suum sonum custodiunt. Non estimari ex ipso visu certo potest. Agrestia enim in aquatica conuertebatur. et quecumque erant natantia: in terra transibant. Ignis in aqua valebat supra suam virtutem. et aqua extinguentis nature obliuiscatur. Flame e contrario corruptibilium animalium non verauerunt carnes coambulantium: nec dissoluebant illas que facile dissoluebatur. sicut glacies bonam escam. In omnibus enim magnificasti populum tuum domine. et honorasti. et non desperasti. in omni tempe. et in omni loco assistens eis.

Explicit liber Sapientie.

Incipit prologus libri Ihesu filij syrach. qui Ecclesiasticus appellatur.

Multorum nobis et magnorum per legem et prophetas. aliosque qui secuti sunt illos sapientia demonstrata est. in quibus oportet laudare israel doctrine et sapientie causa. quia non solum ipsos loquentes necesse est esse pitos: sed etiam extraneos posse et discetes et scribentes doctissimos fieri. Quis enim postquam se amplius dedit ad diligentiam lectionis legis et prophetarum. et aliorum librorum qui nobis a parentibus nostris traditi sunt: voluit et ipse scribere aliquid horum qui ad doctrinam et sapientiam pertinent ut desiderantes discere et illorum parti fieri. magis magisque attendant animo. et confirmentur ad legitimam vitam. Doctor itaque venire vos cum beniuolentia et attentiori studio lectionem facere. et veniam habere in illis in quibus videmur. sequentes imaginem sapientie. et deficere in verborum compositione. Nam deficient verba hebraica quoniam fuerint translata ad alteram linguam. Non autem solum hec sed et ipsa lex et prophete. ceteraque aliorum librorum non parua habent differentiam quoniam inter se dicuntur. Nam in octauo et tricesimo anno temporibus Ptolemei euergetis regis postquam pueni in egyptum. et cum multum temporis ibi fuisset. inueni ibi libros relictos non parue neque continende doctrine. Itaque bonum et necessarium putavi. et ipse aliquam addere diligentiam et laborem interpretandi librum istum. et multa vigilanter attuli doctrinam in spacio temporis ad illa que ad finem ducunt librum istum dare. et illis qui volunt animum intendere et discedere quemadmodum oporteat instituire mores qui secundum legem domini proposituerint vitam agere.

Explicit prologus.

Incipit liber Ecclesiasticus.

L. S. De trina sapientia dei et origine eiusdem de

Ecclesiasticus

incarnatione vbi dei, de laude timoris dñi. et q̄
iusticia gradus est ad sapientia. *Ca. I.*

Omnis sapientia
a dño deo est. et cū illo fuit semp
et est ante eū. Arenā maris et
pluuię guttas. et dies seculi quis
dinumerauit. Altitudinē celi et
latitudinē terre et pfundū abyssi q̄s dimēsus ē.
Sapientia dei p̄cedentē omnia q̄s inuestigauit
p̄rior oīuz creata est sapia. et intellect⁹ prudē
tie ab euo. Fons sapie vbi dei in excelsis. et in
gressus illi⁹ mādata etna. Radix sapie cui reue
lata est. et astutias illi⁹ q̄s agnouit. Disciplina sa
pientie cui reuelata ē et manifestata. et multipli
cationē ingressus illi⁹ quis intellexit. An⁹ ē al
tissim⁹. creator oīuz omnipotēs et rex potēs et me
tuendus nimis sedēs sup thronū illi⁹ et dñans de
us. Ip̄e creauit illā in sp̄sctō. et vidit et dinume
rauit et mēsus ē. Et effudit illā sup oīa opa sua
et sup oēm carnē. fm datū suū. et p̄bet illā dilige
tib⁹. Timor dñi glia et glatio et leticia et coro
na exultationis. Timor dñi delectabit cor. et da
bit leticia et gaudiū in longitudinē dier. Timē
ti dñm bñ erit in extremis. et in die defunctiōis
sue bñdicetur. Dilectio dei honorabil⁹ sapia q̄
bus aut apparuerit i visu. diligūt eā. in visione
et in agnitōe magnaliū suor. Initiū sapiētie ti
mor dñi. et cū fidelib⁹ in vulua cōcreat⁹ est. et cū
elect⁹ feminis gradit⁹. et cū iust⁹ et fidelib⁹ agno
scitur. Timor dñi scientie religiositas. Religiosi
tas custodiet et iustificat cor. iocūditatē atq̄
gaudiū dabit. Timenti deū bñ erit. et in dieb⁹ cō
solationis illi⁹ bñdicet⁹. Plenitudo sapiētie
re deū. et plenitudo a fructib⁹ illi⁹. Dēm domū
illi⁹ implebit a generatiōib⁹. et receptacula a the
sauris illi⁹. Corona sapiētie timor dñi. replens
pacē et salutis fructū. et vidit et dinūerauit eā.
Utraq̄ aut sunt dona dei Scientia et intellectū
prudētie. sapia cōpartiet et gliam tenētū se ex
altat. Radix sapie est timere deū. et rami illi⁹ lon
geui. In thesauris sapie intellect⁹ et sciētie reli
giositas. execratio autē pctōrib⁹ sapia. Timor
dñi expellit peccatū. Nam qui sine timore est. nō
poterit iustificari. iracūdia em̄ aniositatis illi⁹
subuersio illi⁹ est. Usq̄ in tps sustinebit paties
et postea redditio iocūditatis. Bon⁹ sensus vs
q̄ in temp⁹ abscondet vba illi⁹. et labia multor
enarrabūt sensum illi⁹. In thesaur⁹ sapie signi
ficatio discipline. execratio autē pctōri cultura
dei. Fili p̄cupiscēs sapiam p̄serua iusticia. et de⁹
p̄bebit illā tibi. Sapiētia em̄ et disciplina timor
dñi. et qd beneplacitū est illi. fides et māsueto
do et adimplebit thesauros illi⁹. Cōtumax nō sis et
incredibilis timori dei. et ne accesseris ad illuz

duplici corde. Ne fueris hypocrita in cōspectu
hoīm. et nō scandalizeris in labijs tuis. Atten
de in illis ne forte cadas et adducas aīe tue in
honoratōnē. et reuelat deus absconsa tua. et i
medio synagoge elidat te. qm̄ accessisti maligne
ad dñm. et cor tuū plenū est dolo et fallacia.

L. S. Accedentē ad seruitutē dei excitat ad
iusticia et amorē. ad hūilitatē. intellectū et patiē
tia. timentes deū excitat ad credēdū. sperādū et
diligendū. qd dñs sperātes in se nō cōfundit: nō
dereliquit: non despicit. Ne duplici corde. ve dis
solutis corde. ve impatienti. de timentib⁹ deū: et
agentibus penitentiam. *Ca. II*

Fili accedēs ad seruitutē dei: sta in iusti
cia et in timore: et prepara aīam tuā ad
temptationē. Depme cor tuū et sustine
et inclina aurē tuā et suscipe verba intellect⁹: et
ne festines in tps obductionis. Sustine sustēta
tiones dei: cōiūgere deo et sustine. vt crescat in
nouissio vita tua. Dñe qd tibi applicitū fuerit
accipe et in dolore sustine. et in hūilitate tua pa
tientia habe. qm̄ in igne p̄batur aurū et argentū
hoīes vero receptibiles in camino hūiliatiōis.
Crede deo et recuperabit te: et dirige viam tuā et
spera in illū. Serua timorē illi⁹. et in illo vetera
sce. Metuētes dñm sustinete miam ei⁹. et nō de
flectatis ab illo ne cadatis Qui timetis dñm cre
dite illi. et nō euacuabitur merces vestra. Qui
timetis dñm sperare in illū. et in oblectationē
veniet vobis mia. Qui timetis dñm diligite illū
et illuminabūtur corda vestra. Respicite filij na
tiones hoīm. et scitote qz null⁹ sperauit in dño:
et cōfusus est. Quis em̄ p̄mansit in mādati ei⁹
et derelictus ē: Aut quis inuocauit eū. et despe
rit illū: Qm̄ pius et misericors est de⁹. et remittit
in die tribulatiōis pctā. et p̄tector est oīb⁹ exqrē
tib⁹ se in veritate. Ne duplici corde et labijs sce
lestis: et manib⁹ male facientib⁹. et pctōri terraz
ingredienti duab⁹ vijs Ne dissolutis corde. qui
nō credūt deo. et ideo nō p̄tegentur ab eo. Ne
his qui pdi derūt sustinentia. et qui dereliqrūt
vias rectas. et diuenterūt in vias p̄uas. Et qd
facient cū inspicere ceperit dñs. Qui timēt dñm
nō erūt incredibiles vbo illi⁹. et qui diligūt illū
cōseruabūt verbū illi⁹. Qui timēt dñm inq̄rent
q̄ bñplacita sunt ei. et qui diligūt eū replebūtur
lege ipsi⁹. Qui timēt dñm p̄parabūt corda sua:
et in cōspectu illi⁹ sanctificabūt aīas suas. Qui
timent dñm custodiūt mādata eius et patientia
habebūt vsq̄ ad inspectionē illi⁹. dicentes. Si
pniam nō egerim⁹: incidem⁹ in man⁹ dñi. et nō
in man⁹ hoīm. Scdm̄ em̄ magnitudinē illi⁹ sic
et misericordia illius cum ipso est.

L. S. De parētib⁹ honoradis duplici honore
de bñdictiōe et maledictiōe p̄ris et m̄ris. de mā

Ecclesiasticus

suauitate et humilitate, de sobrietate sapie, de malicia cordis, et de corde sapientis. **III.**

Hij sapiētie ecclia iustoz et natio illoz obediētia et dilectio. Iudiciū p̄ris audi te filij; et sic facite vt salui sitis. **De** em̄ honorauit patrē i filijs, et iudiciū m̄ris exq̄res firmavit in filios. Qui diligit deū exorabit pro pctis, et stinebit se ab illis, et i orōne diez exaudietur, et sicut q̄ thesaurizat, ita et q̄ honorificat matrē suā. Qui honorat patrē suū iocūdabit in filijs, et i die orōnis sue exaudiet. Qui honorat patrē suū vita viuet longiore, et q̄ obedit p̄ri refrigerabit matrē. Qui timet dñm honorat parētes, et q̄si dñis seruiet his q̄ se genuerūt in ope et p̄mone et om̄i patientia. Honora patrē tuū vt supueniat tibi b̄ndictio a deo, et b̄ndictio illi in nouissimo manet. Benedictio p̄ris firmat domos filioz, maledictio autē m̄ris eradicat fundamenta. Ne gloriaris in cōtumelia p̄ris tui, nō em̄ tibi glia, s̄ cōfusio. Glia em̄ hoīs ex honore p̄ris sui, et dedec̄ filij p̄ sine honore. Filij suscipe senectā p̄ris tui; et nō cōtristes eū in vita illi; et si defecerit sensu, veniā da, et ne spernas eū in tua v̄tute. Elemosyna em̄ p̄ris nō erit in obliuione. Nā pro pctō m̄ris restituet tibi bonū et in iusticia edificabit tibi, et in die tribulatiōis cōmemorabit tui, et sicut i sereno glacies soluetur pctā tua. Qd̄ male fame est q̄ derelinq̄t patrē, et est maledict̄ a deo qui exasperat matrē. Filij in māsuētudine opa tua p̄fice, et sup hoīm gl̄iam diligenter. Quāto magn̄ es humilia te in oib̄, et corā deo inuenies gratiā, qm̄ magna potētia dei soli, et ab humilib̄ honorat. Altiora te ne q̄sieris, et fortiora te ne scrutat̄ fueris; sed que p̄cepit tibi de, illa cogita semp, et i pluribus opibus ei ne fueris curiosus. Nō est em̄ tibi necessariū ea q̄ abscondita sunt videre oculis tuis. In supuacuis reb̄ noli scrutari multipliciter, et in plurib̄ opib̄ eius nō eris curios̄. Plurima em̄ sup sensuz hoīm ostensa sunt tibi. Multos em̄ supplātauit suspitio illoz, et i vanitate detinuit sensus illoz. Cor durū hēbit male in nouissimo et q̄ amat periculū i illo p̄bit. Cor ingrediens duas vias non habebit successus, et prauū cor i illis scandalizabit. Cor nequā grauiabit in dolorib̄, et peccator adijciat ad peccādum. Synagoge supboz nō erit sanitas, frutex em̄ peccati eradicabitur in illis, et nō intelliget. Cor sapiētis intelliget i sapiētia, et auris bona audiet cū om̄i cōcupiscētia sapiam. Sapiēs cor et intelligibile abstinebit se a pctis, et in opibus iusticie successus habebit. Ignē ardentē extinguit aqua, et elemosyna resistit pctis, et de p̄specto est ei q̄ reddit gratiā. Meminit in posterū et in tpe casus sui inueniet firmamentū.

III. **Oculus** nō dz auerti a paupere; nec eius elemosyna defraudari de mansuetudine et misericordia erga paupes, de studio sapientie et fructu studij eius, de obseruādo tempe ad loq̄ndum, de certando pro iusticia, de mansuetudine et misericordia ad domesticos. **III.**

Hij elemosynā paupis ne defraudes, et oculos tuos ne transuertas a paupere. Aiaz esuriētē ne despexeris, et nō exasperes paupere in iopia sua. Cor inopis ne afflixeris, et nō p̄trahas datū angustianti. Rogationē p̄tribulati ne abijcias et nō auertas faciē tuā ab egeno. Ab inope ne auertas oculos tuos p̄pter irā, et nō relinq̄s q̄rentib̄ tibi retro meledicere. Maledicētis em̄ tibi in amaritudine aie exaudietur de p̄catio illius, exaudiet autē eū q̄ fecit illū. Cōgregatōi paupoz affabilē te facito, et p̄sbyte ro hūilia aiām tuā, et magnato hūilia caput tuū. Declina paupi sine tristitia aurē tuā, et redde de bitū tuū, et r̄nde illi pacifice in māsuētudine. Libera eū q̄ iniuriā patit de manu supbi, et nō accideferas in aia tua. In iudicādo esto pupill̄ misericors vt pat̄, et p̄ viro m̄ri illoz, et eris tu velut filij altissimi obediēs, et miserebit tui magis q̄ maf. Sapia filijs suis vitā inspirat, et suscipit i q̄retes se, et p̄bit i via iusticie. Et q̄ illā diligit: diligit vitā, et q̄ vigilauerit ad illā, p̄plectet̄ placorē ei. Qui tenuerit illā, vitā hereditabit et q̄ introibit b̄ndicet de. Qui seruiūt ei obsequētes erūt sancto, et eos q̄ diligūt illā: diligit de. Qui audit illā indicabit gētes, et q̄ intuet̄ illā p̄manebit cōfidēs. Si crediderit ei hereditabit illā, et erūt i p̄firmatōe creature illoz, qm̄ in tēptatiōe ambulat cū eo, et i p̄mis eligit eū. Timorē et metū et p̄batiōez inducet sup illū, et cruciabit illū i tribulatiōe doctrine sue donec tēptet eū in cogitatiōib̄ suis, et credat aie illi. Et firmabit illū et iter ducet directū ad illū, et letificabit illū, et denudabit asconsa sua illi, et thesaurizabit sup illū sciētiā et intellectū iusticie. Si autē oberrauerit derelinquet eū, et tradet eū in manū inimici sui. Filij p̄ sua t̄ps, et deuota a malo. Pro aia tua ne cōfundar̄ dicere verū. Est em̄ cōfusio adducens peccatū, et cōfusio adducēs gl̄iam et gratiā. Ne accipies faciē aduersus faciē tuā, nec aduersus aiām tuā mēdaciū. Ne reuerear̄ primū tuū in casu suo; nec retineas v̄bū in tpe salutis. Non abscondas sapiam tuā in decore suo. In lingua em̄ sapia dinoscit̄, et sens̄ et scia et doctria in v̄bo sensati, et firmamētū in opib̄ iusticie. Nō p̄tradicas v̄bo v̄tatis v̄llo mō, et de mēdacio i eruditiōis tue cōfundere. Non cōfundaris cōfiteri peccata tua, et ne subijcias te oī homini p̄ peccato. Noli resistere contra faciē potētis, nec coneris cōtra iectū fulmis. Pro iusticia agoniza.

B
Exodi. xx. b
Matth. xv. b
infra. vii. c

puer. rrv. d

D

A

B
infra. xxi. a

infra. xvi. a

Deu. riii. d

psalm. r. a r
ii. a

D

Ecclesiasticus

re p aia tua. et vsq; ad mortē certa p iusticia. ⁊ deus expugabit p te inimicos tuos. Noli citat' esse in lingua tua: et inutil' et remissus in opib' tuis. Noli eē sic leo i domo tua. evertēs domesticos tuos. ⁊ oppmēs subiectos tibi. Nō sit porrecta man' tua ad accipiendū et ad dandū collecta.

L.S. De nō cōfidendo i diuitijs. de timēdo dei vindictā. de cōuersione ad pniāz nō tardanda. de fugienda leuitate. de vbo dei audiēdo. et prudēter pferendo ne susurro appelleris. V.

Noli attendere ad possessiones iniqs. ⁊ ne dixeris. ē mihi sufficiens vita. Nihil em pderit in tpe vindicte et obductōis. Ne seqris in fortitudine tua ꝑcupiscētiā cordis tui. et ne dixeris. Quō potui. aut quis me subijciet ppter facta mea. De' em vindicās vindicabit. Ne dixeris. Peccaui. ⁊ quid mihi accidit triste. Altissimus em est paties redditor. De ꝑpiciato pctō noli esse sine metu. neq; adijcias peccatū super pctm. et ne dicas. Misericordia dñi magna est. multitudinis pctōꝝ meoꝝ miserebitur. Misericordia em et ira ab illo cito ꝑrimāt. ⁊ in pctōꝝ respicit ira illi'. Nō tardes cōuerti ad dñm. et ne differas de die in diē. Subito em ueniet ira illi'. ⁊ in tpe vindicte dispdet te. Noli anxius esse in diuitijs iniustis. nō em pderūt tibi in die obductōis et vindicte. Nō ventiles te in oēm ventū. et nō eas in oēm viam. Sic enī oīs pctōꝝ ꝑbat in duplici lingua. Esto firm' in via dñi. et in vitate sensus tui et sciētia. et ꝑsequat' te verbū pacis et iusticie. Esto māsuētus ad audiendū vbu' dei. vt intelligas et cū sapia ꝑferes rīsum verū. Si est tibi intellect' rīde ꝑrimo sin aut sit man' tua sup os tuū: ne capiaris in vbo indisciplinato. et cōfundaris. Honor et glia in sermone sensati: lingua verbo imprudētis subuersio est ipsi'. Non appelleris susurro in vita tua et lingua tua ne capiar' et cōfundar'. Sup furē em est cōfusio et pniā. ⁊ denotatio pessima sup bilinguē: susurratori aut odiū et inimiciā et cōtumelia. Iustifica pusillū et magnū filr.

L.S. De bilingui. de elatione in cogitatu d aia nequā. de sermōe dulci et lingua gratiosa. d amicitia vera. de amico nō ꝑmanēte. de excipiēda doctrina sapientis. de accipiēdo cōsilio. et inuestigāda sapia ⁊ sequēte vtilitate ex ea. VI.

Noli fieri ꝑo amico: inimic' ꝑrimo. Imꝑropriū em ⁊ cōtumeliā mal' hereditabit. et oīs pctōꝝ inuid'. et bilinguis. Nō te extollas in cogitātiōe aie tue velut taur': ne forte elidat' vir' tua ꝑ stulticiā. ⁊ folia tua comedat. et fruct' tuos ꝑdat. et relinqris velut lignū aridū in heremo. Aia em nequā dispdet q se habet. et in gaudiū inimic' dat illū. ⁊ deducet i sorte impioꝝ. Verbū dulce multiplicat amicos ⁊

mitigat inimicos. et lingua eucharis in bono hoie abūdabit. Multi pacifici sint tibi. ⁊ ꝑsiliarius sit tibi vn' de mille. Si possides amicū i tēptatiōe posside eū. et ne facile credas ei teipm. Est em amic' ꝑm tps suū. et nō ꝑmanebit in die tribulātōis. Et ē amic' q cōuertit' ad inimiciā et est amic' q odiū et rixā et cōuicia denudabit. Est aut' amic' soci' mense. et nō ꝑmanebit i die necessitatis. Amic' si ꝑmāserit fixus erit tibi qsi cocqlis. ⁊ in domesticis tuis fiducialit' aget. Si humiliauerit se ꝑ te. et a facie tua abscōderit se vnanimē habeb' amicitia bonā. Ab inimic' tuis separe. et ab amicis tuis attende. Amic' fidelis ꝑtectio fortis: q aut inuenit illū. inuenit thesaurū. Amico fideli nulla est cōpatio. et nō ē digna ꝑoderatio auri et argēti cōtra bonitatē fidei illius. Amic' fidel' medicamētū vite ⁊ immortalitatis et qui metuūt dñm inueniēt illū. Qui timet deū eque hēbit amicitia bonā. qm ꝑm illū erit amicus illi'. Fili a iuuetute tua excipe doctrinā et vsq; ad canos inuenies sapiāz. Quasi is q arat ⁊ q semiat accede ad eā ⁊ sustine bonos fruct' illi'. In ope enī ipsi' eriguū laborabis. ⁊ cito edes de generatiōib' illi'. Quā aspā ē nimū sapia indoctis hoib'. et nō ꝑmanebit in illa excors. Quasi lapidis vir' ꝑbatio erit in illis. et nō demorabūtur ꝑncere illā. Sapia em doctrine ꝑm nomē est ei'. et nō est mult' manifesta. Quibus aut cognita ē ꝑmanet vsq; ad ꝑspectū dei. Audi fili ⁊ accipe ꝑsiliū intellect' ⁊ ne abijcias cōsiliū meū. Inijce pedē tuū in cōpedes illi'. et in torqs illi' collū tuū. Subijce humer' tuū. et porta illā. ⁊ ne accidieris vincul' eius. In oī animo tuo accede ad illā. et in oī virtute tua ꝑꝑua vias ei'. Inuestiga illā ⁊ manifestabit tibi. ⁊ cōtinens fact' ne derelinqs eā. In nouissimis em inuenies requiē in ea. et cōuertet tibi i obiectationē. Et erūt tibi cōpedes ei' in ꝑtectionē fortitudinis. et bases stutis et torqs illi' in stolā glie. Decor ei' vite ē in illa. ⁊ vincla illi' allegatura salut'. Stola glie indues eā. ⁊ coronā gtu lationis ipones tibi. Fili si attenderis mihi: disces eā: ⁊ si accōmodaueris animuz tuū: sapiēs eris. Si inclinauer' aurē tuā excipies doctrinā et si dilexeris audire sapiēs eris. In mltitudine ꝑsbyteroꝝ prudentiū sta. et sapie illoꝝ ex corde cōiūgere. vt oēm narrationē dei possis audire. ⁊ puerbia laudis nō effugiāt a te. Et si videris sensatū euigila ad eū. et grad' ostioꝝ illi' exterrat pes tu'. Cogitatu tuū habe in ꝑcept' dei. et in mādati' illi' maxime assidu' esto. et ipse dabit tibi cor. et cōcupiscētia sapie dabitur tibi.

L.S. De malicijs nō faciēdis. d se nō iusticādo. et ꝑmat' nō qrendo. de obediēdo. de ira dei mēorando. qlit' sapiēs se hēat ad vxorē. ad ami

B
ifra. xxxvij. a

i. Reg. vi.

D

B
ifra. xxi. a

ifra. xxi. a

Deu. xxi. d

ifra. xxi. a

ifra. xxi. a

ifra. xxi. a

ifra. xxi. a

ifra. xxi. a

ifra. xxi. a

ifra. xxi. a

ifra. xxi. a

ifra. xxi. a

ifra. xxi. a

ifra. xxi. a

ifra. xxi. a

ifra. xxi. a

ifra. xxi. a

ifra. xxi. a

ifra. xxi. a

ifra. xxi. a

ifra. xxi. a

ifra. xxi. a

ifra. xxi. a

ifra. xxi. a

ifra. xxi. a

Ecclesiasticus

cū ad filios. ad suū. d. parētib⁹ honorādis ⁊ sacerdotib⁹. d. honorādo deo ⁊ faciēdo oblatōes de mīa ad ifirmū. d. mēorādis nouissimis. VII

Noli facere mala. et non te apprehendent
discede ab iniquo. et deficiēt mala abs te
Fili nō semines mala in sulcis iusticie
et nō metes ea in septuplū. noli q̄rere ab hoīe
ducatū. neq; a rege cathedrā honoris. non te iu
stifices ante deū. qm̄ agnitor cordis ipse est. et
penes regē noli velle videri sapiēs. noli q̄rere
fieri iudex nisi valeas p̄tute irrūpere iniquitates
ne forte extimescas faciē potētis. ⁊ ponas scan
dalū in agilitate tua. nō pecces ī multitudie ci
uitatis. nec te imittas in pplm̄: neq; alliges du
plicia pctā. nec enī in vno eris imunis. noli eē
pusillanimis in aīo tuo. Exorare et facere ele
mosynā ne despicias. ne dicas in multitudine
mīnē meorū respiciet de⁹. et offerēte me deo al
tissimo mīera mea suscipiet. non irrideas ho
minē in amaritudine aīe. ē enī q̄ hūiliat ⁊ exaltat
circūspector de⁹. Noli amare mēdaciū aduersus
fratrē tuū. neq; in amicū filr facias. noli velle
mentiri om̄e mēdaciū. assiduitas ei illi⁹ nō ē bo
na. Noli h̄bosus eē in multitudine p̄byterorū. et
nō iteres h̄bū in oīone tua. nō oderis laborio
sa opa. ⁊ rusticationē creatā ab altissimo. nō te
reputes in multitudine indisciplinorū. Mēme
to ire. qm̄ non tardabit. Dumilia valde spm̄ tuū
qm̄ vindicta carnis impij ignis et h̄mis. noli p̄
uaricari ī amicū pecuniā differentē. neq; fratrē
charissimū auro spreueris. noli discedere a mu
liere sensata et bona quā sortit⁹ es ī timore dñi
ḡra enī verecūdie illi⁹ sup aurū. non ledas suū
in h̄tate opantē. neq; mercēnariū dantē aīam
suā. Seruus sensatus sit tibi dilect⁹ q̄si aīa tua.
nō defraudes illū libertate. neq; inopē derelin
quas illū. Pecora tibi sūt. attēde illis. ⁊ si sūt
utilia p̄seuerēt apud te. Filii tibi sūt. erudi illos
et curua illos a puericia eorū. Filie tibi sūt. ser
ua corp⁹ illarū. ⁊ nō oīdas hilarē faciē tuā ad il
las. Trade filiā. et grāde op⁹ feceris. et hoī sen
sato da illā. Mulier si est tibi spm̄ aīaz tuā. n̄ p̄ij
cias illam. et odibili nō credas te in toto corde
tuo. Honora patrē tuū. et gemitus m̄fis tue ne
obliuiscaris. Memento qm̄ nisi p̄ illos nat⁹ nō
fuisse: ⁊ retribue illis quō ⁊ illi tibi. In tota aīa
tua time dñm. et sacerdotes illi⁹ sanctifica. In oī
h̄tute dilige eū q̄ te fecit. et m̄stros ei⁹ ne dere
linqs. Honora deū ex tota aīa tua. ⁊ honorifica
sacerdotes et ppurga te cū brachijs. Da illis
patē sicut mādatū est tibi p̄mitiaz et purgatio
nis. et de negligētia tua purga te cū pauci. Da
tū brachiorū tuorū. et sacrificiū sc̄rificatiōis offe
res dño. et imitia sc̄torū. et paupi porrige manū
tuā vt p̄ficiat pp̄itiatio ⁊ b̄ndictio tua. ḡra dat⁹
in cōspectu oīsviuētis. et mortuo nō phibeas

gratiā. non desis plorantib⁹ in cōsolatiōe. et cū
lugentib⁹ ambula. non te pigeat visitare infir
mū: ex his enī in dilectione firmaberis. In om̄i
bus operibus tuis memorare nouissima tua: et
in eternū non peccabis.

L.S. De nō litigādo cū fortiori. de mal' vitā
dis. de nō sp̄nēdis p̄ximis. de nō gaudēdo de
morte inimici. de nō sp̄nēdo h̄ba sapientū. de
voto moderando. de declinādo ab hoīb⁹ malis

Non litiges cum hoīe potente: ne VIII
forte incidas in manū illi⁹. nō cōtendas
cū viro locuplete: ne forte cōtra te cōsti
tuat litē tibi. Multos enī pdidit aurū et argen
tū. ⁊ vsq; ad cor regū extendit et cōuertit. non li
tiges cū hoīe linguato. et nō strues in ignē illi⁹
ligna. non cōmunicēs hoī indocto ne male de
progenie tua loquat. ne despicias hoīem auer
tentē se a pctō: neq; improperes ei. Memento
qm̄ oēs in corruptione sum⁹. ne sp̄nas hoīem
in sua senectute: et em̄ ex nobis senescūt. noli de
mortuo inimico tuo gaudere. sciens qm̄ omēs
morimur: et in gaudiū volum⁹ venire. ne despi
cias narrationē p̄byterorū sapientū: ⁊ in puer
bijs eorū cōuersare. Ab ip̄is enī discēs sapiāz
et doctrinā intellectus. et scriuire magnatis sine
querela. non te p̄treat narratio senorū. ip̄i enī
didicerunt a patrib⁹ suis. Qm̄ ab ip̄is discēs
intellectū. ⁊ in tpe necessitatis dabis responsū
non incendas carbones pctōrū arguens eos
et ne incendaris flāma ignis pctōrū illoꝝ. ne
contra faciē stes cōtumeliosi ne sedeat quasi in
fidiator ori tuo. noli fenerari hoī fortiori te. q̄
si feneraueris quasi perditū habe. non sponde
as super virtutē tuā. q̄ si sp̄ponderis q̄si resti
tuens cogita. non iudices cōtra iudicē. qm̄ spm̄
qd̄ iustū est iudicat. Cū audace nō eas in via ne
forte grauet mala sua in te. Ipse enī spm̄ volūta
tē suam vadit: et simul cū stulticia ip̄i⁹ peries.
Cum iracūdo non facias rixā: et cū audace nō
eas in desertū. qm̄ quasi nihil est ante illū san
guis. et vbi nō est adiutoriū elidet te. Cū fatuis
consiliū non habeas. nō enī poterūt diligere ni
si que eis placent. Coraz extraneo ne facies cō
siliū. nescis enim quid pariet. non om̄i homi
cor tuū manifestes: ne forte inferat tibi gratiaz
falsam: et cōicietur tibi.

L.S. De vitādis piculis pudicie. d. amico
antiq. de nō celando gl̄iam iniquorū: de nō fre
quētando principē et cōiuctu bonorū. q̄ hō liti
giosus est terribilis in sua ciuitate. IX

Omnis zeles mulierē sinus tui: ne osten
dat super te maliciā doctrine nequaz.
non des mulieri potestatem aīe tue: ne
ingrediat in h̄tute tua: et cōfundaris. ne respi
cias mulierē multuolā: ne forte incidias in la
queos illius. Cū saltatrice ne assidu⁹ sis: nec

infra. xxxij. d

infra. xxx. b

sa. iij. b

D

B

prover. i

infra.

infra.

D

sa. iij. c

D

B

sa. iij. c

B

Ecclesiasticus

audias illā ne forte peas in efficacia illi? Virgi
nē ne cōspicias: ne forte scādalizetis i decore il
li? Ne des fornicarijs aīaz tuā in vllō. ne p das
te et hereditatē tuā. noli circūspicere in vicis ci
uitatis. nec oberraueris in plateis illi? Auerte
faciē tuā a muliere compta. et ne circūspicias spe
ciē alienā. Propter speciē mulieris multi pierūt
et ex h' pcupiscētia q̄si ignis exardescit. Dis mu
lier q̄ est fornicaria q̄si stercus in via ab oib' p
tereūtib' pculcabif. Speciē mulieris aliene mul
ti āmirati. reprobi facti sunt. colloquiū em̄ illi?
q̄si ignis exardescit. Cū aliena muliere ne sedeas
oīno: nec accūbas cū ea sup cubitū. et nō alter
ceris cū illa in vino. ne forte declinet cor tuū in
illā. et sanguie tuo labaris in pditionē. Ne dere
linqs amicū antiquū: nou' enī nō erit filis illi.
Vinū nouū amic' nou'. Vterascat. et cū suauī
tate bibas illud. nō zeles gliaz et opes pctōris
nō enī scis q̄ futura sit illi' subuersio. nō placeat
tibi iūria iniustoz. sciēs qm̄ vsq; ad inferos nō
placebit impi'. Longe abesto ab hoīe ptatē ha
bente occidēti. et nō suspicaber' timorē mortis
Et si accesseris ad illū. noli aliq̄d cōmittere: ne
forte auferat vitā tuā. Cōmunionē mort' scito.
qm̄ in medio laqueoz ingredier': et sup dolētū
arma ambulab'. Scdm̄ stū ē tuā caue te a pri
mo tuo: et cū sapiētib' et prudētib' tracta. Viri
iusti sint tibi puiue. et i timore dei sit tibi glia
tio et i scusu sit tibi cogitat' dei: et oīs enarratō tua
in pceptis altissimi. In māu artificū opa lauda
būtur. et pncipes ppli i sapia fmoīs sui. i sensu
ho senioz vbu. Terribil' est i ciuitate sua hō lin
guosus et temerari' in vbo suo odibilis erit.

L. S. De iudicib' et regib'. detestatio avari
cie et supbie. de laude timoris dñi. de suo sensa
to in labore proprii opis nō est iactandū. de ho
norāda aīa sua. de glia in tribulatione. X

Iudex sapiēs iudicabit pplm̄ suū. et p̄n
cipatus sensati stabif erit. Scdm̄ iudicē
ppli. sic et mistri ei' et qlis rector ē ciuita
tis. tales et inhabitātes in ea. Rex inspiēs per
det pplm̄ suū. et ciuitates inhabitātur p sensuz
prudētū. In manu dei ptās t're. et execrabil' oīs
iniqtas gentiū. et vtilē rectorē suscitabit in tps
sup illā. In manu dei ptās hoīs. et sup faciē scri
be imponet honorē suū. Dis iniurie primi ne
memineris. et nihil agas in opib' iniurie. Odi
bilis corā deo ē et hoīb' supbia. et execrabil' oīs
iniqtas gentiū. Regnū a gente in gentē trans
fertur ppter iniusticias et iniurias et ptumelias
ac diuersos dolos. Auaro aut' nihil ē scelestius
Quid supbis terra et cinis. Nihil est iniqui' q̄ a
mare pecuniā. Hic enī et aīaz suā venalē habet
qm̄ in vita sua picit intima sua. Dis potentā
tus breuis vita. languoz plixioz grauat medicū

Breues languorē p̄cidit medic'. sicut et rex ho
die est. et cras moriet. Cū em̄ moriet hō: heredi
tabit serpentes et bestias ē vermes. Initiū sup
bie hoīs apostatare a deo qm̄ ab eo q̄ fecit illā
recessit cor eius. qm̄ initiū oīs pcti est supbia.
Qui tenuerit illā adimplebit maledictis. et sub
uertet euz in finē: Propterea ex honorauit dñs
cōuent' maloz. et destruxit eos vsq; in finē. Se
des ducū supboz destruxit deus. et sedere fecit
mites pro eis. Radices gentiū supbaz arefecit
deus. et plātauit hūiles ex ipis gentib'. Terras
gentiū euertit dñs. et pdidit eas vsq; ad funda
mentū. Arefecit deus ex ipis et dispdidit eos. et
cessare fecit memoriā eoz a fra. Memoriā sup
boz pdidit deus. et reliquit memoriā humiliū
sensu: Non est creata hoīb' supbia: neq; iracū
dia nationi muliez. Semen hoīm honorabit h
q̄d timet deū. semē autē h' ex honorabit q̄d p̄te
rit mādata dñi. In medio fratrū rector illoz in
honore. et q̄ timēt dñm erūt in oculis illi'. Glia
diuitiū honoratoz. et paupoz timor dei ē. Nō de
spicere hoīem iustū pauperē. et nō magnificare
virū pctōrē diuitē. Magn' est iudex. et potēs ē
in honore. et nō est maior illo q̄ timet deū. Ser
uo sensato liberi seruiet: et vir prudēs et discipli
nat' nō murmurabit corrept'. et insci' nō hono
rabit. Noli extollere te in faciēdo ope tuo. et no
li cūctari in tpe angustie. Melior est q̄ opaf et
abūdat in oib'. q̄ qui gloriā et eget pane. Fili
in mansuetudine sua aīam tuā: et da illi honorē
fm̄ meritū suū: Peccantē in aīam suā q̄s iustifi
cabit. Et quis honorificabit ex honorantē aīam
suā. Paup gloriā p disciplinā et timorē suū. et
est homo qui honorificat ppter subaz suā. Qui
autem gloriā in paupertate. q̄ntomagis in suba
Et qui gloriatur in suba. paupertatē vereatur.

L. S. Quō sapiētia exaltat. nō est iudicādū ex
apparentia de hoīe. de honore. de iudicio teme
rario. de non qrendis diuitijs. q̄ deus honestat
pauperē et p̄miaf. de memoria muliez in dieb'
bons. de cauēdis iudicib' dolosi et pestiferi. XI

Sapientia hūiliati exaltabit caput illi'. et
in medio magnatoz: sedere illū faciet
Non laudes virū in specie sua. neq; sper
nas hoīem in vsu suo. breuis in volatilib' apis
et initiū dulcoris h' fruct' illius. In vestitu ne
gliseris vnq̄: nec in die honor' tui extollar'. Qm̄
mirabilia opa altissimi soli'. et gliosa et absconsa
et inuisa opa illi'. Multi tyrāni sederūt in thro
no. et insuspiciabil' portauit diadema. Multi potēs
opp̄ssi sūt valide. et gliosi traditi sūt i man'
alteroz. Quisq̄ interrogas ne vitupes quecū
et cū interrogaueris: corripe iuste. Quisq̄ audi
as ne rñdeas vbu. et in medio senioz ne adijci
as loqui. De ea re q̄ te nō molestat. ne certer' et i

B iij

Ecclesiasticus

B iudicio peccatiū ne cōsistas fili ne in multis sint actus tui et si diues fueris nō eris immunis a delicto. Si enī securus fueris nō apphēdes. et nō es fugies si pcureris. Est hō laborās et festinās et dolens impius et tantomagis nō abūdabit. Est hō marcidus egens recuperatōne. plus deficiēs virtute et abūdās paupertate. et oculi dei respexit illū in bono. et erexit eū ab hūilitate ipi. et exaltauit caput ei. et mirati sūt in illo multi et honorauerūt deū. Bona et mala. vita et mors. paupertas et honestas a deo sūt. Sapia disciplina et scia legis apud dñz: dilectio et vie bonoz apud ipm. Error et tenebre peccatorib⁹ cōcreta sunt. q̄ autē exultant in mal. cōsenescūt in malo. Datio dei pmanet iustis. et pfect⁹ illi⁹ successus hēbit in eternū. Est q̄ locupletat⁹ parce agēdo: et hec ē pars mercedis illi⁹ in eo q̄ dicat. inueni requē mihi. et nūc māducabo de bonis meis solus. et nescit q̄ tps ptereat illū: et mors appropinquet. et relinquat oīa alijs. et moriat⁹. Sta i testamento tuo. et i illo colloq̄re. et in ope mādatorū tuoz veterasce. Ne māseris in opib⁹ peccatorū. Cōfide autē i deo et mane in loco tuo. Facile ē enī in ocul⁹ dei subito honestare pauperē. Bñdictio dei in mercedē iusti festinat. et in honore veloci pcessus illi⁹ fructificat. Ne dicas. qd ē mihi opus. et q̄ erūt mihi ex hoc bona. Ne dicas. Sufficiens mihi sum. et qd ex h⁹ pessimabo. In die bonoz ne imēor sis maloz et in die maloz ne imēor sis bonoz. qm̄ facile est coram deo in die obit⁹ retribuere vnicuiq̄ fm̄ vias suas. Malicia ore obliuionē facit luxurie magne. et in fine hoīs denudatio operū illi⁹. Ante mortē ne laudes hoīem queq̄ qm̄ in filijs suis agnoscat vir. Nō oēm hoīem inducas i domū tuā. multe enī sunt insidie dolosi. Sicut enī eructant p̄cordia fetentiū. et sicut p̄dix inducit i caueā. et vt caprea in laqueū: sic et cor supboz et sicut p̄spectoz videns casuz p̄xiimi sui. Bona ei in mala cōuertēs insidiat. et in elect⁹ iponet maculas. A scintilla enī vna auget ignis. et ab vno doloso auget sanguis. hō vero peccator sanguini insidiatur. Attende tibi a pestifero. fabricat enī mala. ne forte indicat sup te subsannationē in ppetuū. Admitte ad te alienigenā. et subuertet te in turbine. et ab alienabit te a vjs p̄xijs.

C. S. De discretionē dandi elemosynam. de amicis et inimicis difficile cognoscendis. XII

S i bñfeceris scito cui feceris. et erit gr̄a in bonis tuis multa. Bñfac iusto et inuenies retributionē magnā. et si nō ab ipso certe a dño. Nō est enī ei bene q̄ assidu⁹ ē in malis. et elemosynas nō danti. qm̄ et altissim⁹ odio habet peccatores. et misert⁹ est penitentib⁹. Da misericordi. et ne suscipias peccatōrē. et impijs et peccatorib⁹ reddet vindictā: custodiēs eos i die vi

dicte. Da bono et nō recepis peccatōrē. Bñfac humili. et nō dederis impio. Prohibe panes illi dare. ne in ipis potētior te sit. Nā duplicia mala inuenies in oib⁹ bonis quicūq̄ feceris illi. qm̄ et altissim⁹ odio habet peccatores. et impijs reddet vindictā. Nō agnoscet in bonis amic⁹: et nō abscondetur in mal⁹ inimic⁹. In bonis viri inimici illi⁹ in tristitia et i malicia illi⁹ amic⁹ agnit⁹ ē. Nō credas inimico tuo in eternū. Sicut enī eramentū eruginat nequitia illius. Et si humiliat⁹ vadat curuus. Abijce animū tuū. et custodi te ab illo. Non statues illū penes te nec sedeat ad dexterā tuā. ne cōuersus stet in loco tuo. ne forte cōuersus in locū tuū inq̄rat cathedrā tuā. et in nouissimo cognoscas vba mea. et in p̄monib⁹ meis stumuleris. Quis miserebit⁹ incantatoria spente percusso. et oibus q̄ appropiant bestijs: Sic et q̄ comitat⁹ cū viro iniquo. et obuoluit⁹ ē i peccatis ei⁹. Una hora tecū pmanebit. Si autē declinaueris non supportabit. In labijs suis indulcat inimicus et in corde suo insidiatur vt subuertat te in foueam. In oculis suis lachrymatur inimicus. et si inuenerit temp⁹. nō satiabitur sanguine. et si incurrerint tibi mala. inuenies eū illic priorē et quasi adiuuans suffodiet plantas tuas. Caput suū mouebit et plaudebit manu. et multa susurrans cōmutabit vultū suū.

C. S. Nō est hūda societate cū diuitib⁹ et supbis q̄lit diuites p̄cipiūt paupib⁹ et mltis adulat

Q uo tetigerit picē: inq̄nabit ab ea. **XIII** et qui cōmunicauerit supbo induet superbiā. Pond⁹ sup se tollit q̄ honestiori se cōicat. Et ditiori te ne soci⁹ fueris. Quid cōmunicabit cacab⁹ ad ollā. Quē enī se colliserint cōfringet. Diues iniuste aget et fremebit. pauper autē lesus tacebit. Si largitus fueris assumet te et si nō habueris. derelinquet te. Si habes cōmuet tecū. et euacuabit te. et ipse nō dolabit sup te. Si necessarius illi fueris. supplātabit te. et subridens spem dabit: narrās tibi oīa bona. et dicet. qd opus ē tibi. et cōfundet te i cibus suis. donec te erinariat bis et ter. et in nouissimo deridebit te. Postea videns derelinquet te. et caput suū mouebit ad te. Dumliare deo et expecta man⁹ eius. Attende ne seduct⁹ in stulticia hūilieris. Noli esse hūilis in sapia tua: ne hūiliat⁹ in stulticia seducaris. Aduocatus a potētiorē discede. ex h⁹ ei⁹ magis te aduocabit. Ne improbus sis ne impius. et ne longe sis ab eo. ne eas in obliuionē. Ne retineas ex equo loq̄ cū illo. ne credas multis vbis illi⁹. Ex multa enī loq̄la temptabit te. et subridens interrogabit te de absconditis tuis. inimicis anim⁹ illi⁹ p̄seruabit vba tua. et nō parcet de malicia et de vinculo. Caue tibi et attende diligenter auditui tuo. qm̄ cuz subuersione tua

infra. xvij. c

D

¶

B
p. xvij. b

C. vi. c

infra. xvij. a

D

infra. xvij. a

infra. xvij. b

B
p. xvij. c

C

¶

¶

Ecclesiasticus

ambulas. Audiens vero vba illa quasi in somnis vide et vigilabis. Omni vita tua dilige deum et inuoca illum in salute tua. Omne animal diligit simile sibi: sic et omnis homo proximum sibi. Omnis caro ad simile sibi coniungetur: et omnis homo simili sui sociabitur. Sicut communicabit lupus agno aliquando: sic peccator iusto. Que communicatio sancto homini ad canem: aut que pars bona diuiti ad pauperem. Venatio leonis onager in heremo sic et pasqua diuitum sunt pauperes. Et sicut abominatio est superbo humilitas: sic et execratio diuitum pauper. Diues commotus confirmatur ab amicis suis. humilis autem cum ceciderit expelletur et a notis. diuiti decepto multi recuperatores. Locutus est superba: et iustificauerunt illum. Humilis deceptus est: insuper et arguitur. Locutus est sensate: et non est datus ei locus. Diues locutus est: et omnes tacuerunt. et verbum illius usque ad nubes producet. Pauper locutus est et dicit. Quis est homo. Et si offenderit: subuertet illum. Bona est substantia cui non est peccatum in conscientia et neque sima paupertas in ore impij. Cor hominis inuolat faciem illius siue in bona siue in mala. Vestigium cordis boni et faciem bonam difficile inuenies. et cum labore. **L. S.** de eo qui non offendit verbo. detestatur pestem auaricie. monet benefacere offerendo deo. et dare et memorari quoniam mors non tardat de beatitudine viri morantis in sapientia. **XIII.**

Beatus vir qui non est lapsus verbo ex ore suo et non est stimulatus in tristitia delicti. Felix qui non habuit animi sui tristitiam: et non excidit a spe sua. Viri cupido et tenaci sine ratione est substantia: et homini liuido ad quid aurum. Qui aceruat ex animo suo iniuste alij congregat. et in bonis illius alius luxuriabitur. Qui sibi neque est. cui alij bonum erit. Et non iocundabitur in bonis suis. Qui sibi inuidet nihil est illo nequius. et hec redditio est malicie illius. et si benefecerit: ignoranter et non volens facit. et in nouissimo manifestat maliciam suam. Neque est oculus liuidi. et auertens faciem suam. et despiciens animam suam. Insatiabilis oculus cupidus in parte iniquitatis: non satiabitur. donec consumat arefaciens animam suam. Oculus malus ad mala et non satiabitur pane indigens. et in tristitia erit super mensam suam. Si lisi habes benefac tecum. et deo dignas oblationes offer. Demor esto quoniam mors non tardat. et testamentum inferorum. quod demonstratum est tibi. Testamentum enim huius mundi morte morietur. Ante mortem benefac amico tuo et secundum vires tuas exporriges da pauperi. Non defrauderis a die bono: et partem la bone diei non te pretereat. Nonne alij relinques dolo: res et labores tuos. In diuisione sortis da et accipe: et iustifica animas tuas. An obitum tuum opere iusticia. quoniam non est apud inferos inuenire cibum. Omnis caro sicut fenem veterascet et sicut folium fructificans in arbore viridi. Alia generant et alia

deiciunt: sic generatio carnis et sanguinis alia finitur et alia nascitur. Omne opus corruptibile in fine deficiet. et qui illud operatur ibit cum illo. Et omne opus electum iustificabitur. et qui operatur illud honorabitur in illo. Beatus vir qui in sapientia morabitur. et qui in iusticia sua meditabitur. et in sensu cogitabit circumspectionem dei. Qui cogitat vias illius in corde suo. et in absconditis suis intelligens. vadens post illam quasi investigator et in vijs illius consistens. Qui respicit per fenestras illius. et in ianuis illius audiens. Qui requiescit iuxta domum illius: et in parietibus illius figens palam. Statuet casulam suam ad manum illius. et requiescent in casula illius bona pro eum. Statuet filios suos sub tegmine illius et sub ramis eius morabitur. Proteget sub tegmine illius a feruore. et in gloria eius requiescet.

L. S. Laus viri timentis deum. quod bona nostra a deo sunt mala nostra non sunt vilipenda. **XV.**

Qui timet deum faciet bona et qui contines est iusticie apprehendet illam: et obtinebit illi quasi mater honorificata et quasi mulier a virginitate suscipiet illum. Cibavit illum pane vite et intellectus et aqua sapientie salutaris potabit illum. Et firmabit in illo et non flectetur: et continebit illum et non confundetur et exaltabit illum apud primos suos: et in medio ecclesie aperiet os eius et adimplebit eum spiritu sapientie et intellectus. et stola glorie vestiet illum. Jocunditatem et exultationem thesaurizabit super illum et noie eterno hereditabit illum. Omnes stulti non apprehendent illum: et homines sensati obtinebunt illi. Omnes stulti non videbunt eam. longe enim abest a superbia et dolo. Viri mendaces non erunt illi memores. et viri veraces inuenient in illa et successum habebunt usque ad inspectionem dei. Non est speciosa laus in ore peccatoris quod non est a domino missus: quoniam a deo perfecta est sapientia. Sapientie enim dei astabit laus: et in ore fideli abundabit. et dominator dabit eam illi. Non dixeris per deum abest: que enim odit ne feceris. Non dicas. ille me implanauit: non enim necessarij sunt ei homines impij. Omne execrumentum erroris odit dominus: et non erit amabile timetibus eum. Deum ab initio constituit hominem et reliquit illum in manu consilij sui. Adiecit mandata et precepta sua. Si volueris mandata seruare seruabunt te: et in perpetuum fide placitam seruare. Apposuit tibi aquam et ignem ad quod volueris porrigere manum tuam. Ante hominem vita et mors: bonum et malum. Quod placuerit ei dabitur illi: quoniam multa sapientia dei et fortis impotentia: videns omnes sine intermissione. Oculi domini ad timentes eum: et ipse agnoscit omnem operam hominis. Nemini mandauit impie agere et nemini dedit spacium peccandi. Non enim percipit multitudinem filiorum infidelium et inutilium. **L. S.** Non iocundandum de filiis impijs. de igne

Ecclesiasticus

ultionis dñi sicut in vno ita et in multis XVI
Nec uideris in filiis impijs si multi-
plicet: nec oblecteris sup ipos si nō est
timor dei in illis, nō credas vite illoꝝ
et ne respereris in labores eorū. Melior est em̄
vnus timēs deū: q̄ mille filij impij. Et utile est
mori sine filijs: q̄ relinquere filios impios. Ab
vno sensato inhabitabitur patria: et a tribus im-
pijs deseret. Multa talia vidit oculus meus. et
fortiora hoꝝ audiuit auris mea. In synagoga
peccatiū exardebat ignis: et in gente incredibili
exardescet ira, nō exorauerūt p̄ pctis suis anti-
qui gigantes: qui destructi sunt cōfidentes sue vir-
tuti: et nō pepcit pegrinationi illoꝝ: sed percussit
eos et execratus est eos p̄re supbia vbi illoꝝ.
nō misertus est illis gentē totā pdēs et extollēs
tē se in pctis suis. Et sicut sexcenta familia peditū
q̄ congregati sūt in duritia cordis sui: et si vnus fuis-
set ceruicatus mirū si fuisset immunis. Misericor-
dia em̄ et ira est cū illo potēs exoratio et effun-
dēs irā. Scdm̄ misericordiā suā: sic correctio il-
lius: hoies p̄m opa sua iudicat, nō effugiet in ra-
pina pctōꝝ: p̄ nō retardabit sufferētia misericor-
diā faciētis. Dis misericordia faciet locū vni-
cuiq; p̄m meritū opeꝝ suoz. et p̄m intellectū pe-
grinationis ipius. nō dicas, A deo abscondar: et
ex summo q̄s mei memorabit. In pp̄lo magno
nō agnoscat. Que est em̄ aia mea in tā immensa
creatura. Ecce celū et celi celoz: abyssus et vni-
uersa terra et q̄ in eis sunt in p̄spectu illi? cōmo-
uebunt mōtes simul et colles et fundamēta ter-
re. et cū p̄spererit illa de? tremore p̄cutiēt. Et in
oib? his insensatū est cor. et oē cor intelligit ab
illo: et vias illi? q̄s intelligit. Et p̄cella quā nec
ocul? vidit hois nā plurima illi? opa sunt in ab-
scōsis: s; opa iusticie ei? q̄s enūciabit: aut q̄s sus-
stinebit. Loge em̄ est testamētū a q̄busdā. et int̄-
rogatio hoim̄ in p̄sumatōe est Qui minorat cor
de cogitat inania: et vir imprudēs et errās cogitat
stulta. Audi me fili et discite disciplinā sensus. et i
v̄bis meis attēde i corde tuo: et dicā i eq̄tate di-
sciplinā: et scrutabor enarrare sapiētia: et i v̄bis
meis attende in corde tuo. et dico ineq̄tate spūs
v̄tutes q̄s posuit deus in opa sua ab initio et in
v̄tate enūcio sciētia ei? In iudicio dei opa ipi?
ab initio. et ab institutione hoim̄ ipoz distingi
ptes illoꝝ: et initia eoz in gētibus suis. Ornauit
in etnū opa illoꝝ: nec esurierūt nec laborauerūt
et nō destiterūt ab opib? suis. Vniūq; p̄m sibi
sibi nō angustiabit vsq; in etnū. nō sis incredi-
bilis v̄bo illi? Post h de? i terrā resperit et im-
pleuit illā bonis suis. Aia aut ois vitalis demū-
ciauit añ faciē ipi? et in ipa itez reuersio illoꝝ.
L. S. Qd null? a cognitōe dei. abscondit. q̄ ei
hoiem creauit et p̄ nationes distinxit et retores de-
dit: sine intermissione ad eos respicit de elemo-

syna, de penitentia et p̄fessione non tardanda.
Deus creauit de terra. XVII.
hoiem. et p̄m imaginē suā fecit illū. Et
itez p̄uertit illū in ipaz: et p̄m seuestiuit
illū v̄tute. Numez dieꝝ et t̄ps dedit illi. et dedit
illi ptatē eoz q̄ sunt sup terrā. Posuit timorē il-
li? sup oēm carnē. et dñat? est bestiaz et volatiliū
Creauit ex ipō adiutoriū sile sibi p̄silū et linguā
et oculos et aures et cor dedit illis excogitādi: et
disciplina intellect? repleuit illos. Creauit illis
sciētia spūs sensu impleuit cor illoꝝ. et mala et
bona oñdit illis. Posuit oculū ipoz sup corda
illoꝝ oñdere illis magnalia opeꝝ suoz vt nos
mē sc̄tificationis collaudēt et gliari in mirabili-
bus illi? vt magnalia enarrēt opeꝝ ei? Addidit
illis disciplinā: et legē vite hereditauit illos Te-
stamētū etnū p̄stituit cū illis: et iusticiā et iudi-
cia sua oñdit illis. Et magnalia honoris ei? vi-
dit oculus illoꝝ et honorē voc? audierūt aures
illoꝝ. et dixit illis. attēdite ab oī iniq;. Et mada-
uit illis vnicuiq; de p̄rio suo. Sic illoꝝ coram
illo sūt sp. nō sunt abscondite ab oculis ipi?. In vnā
quāq; gētē p̄posuit rectorē. et ps dei isrl facta ē
manifesta. Et oia opa illoꝝ velut sol i p̄spectu
dei: et oculi ei? sine int̄missiōe inspiciētes in v̄is
eoz. Nō sunt abscondita testamēta p̄pter iniqtates
illoꝝ. et oēs iniqtates eoz in p̄spectu dei. Ele-
mosyna viri q̄si saculus cū ipō et grām hois q̄si
pupillā p̄seruabit. et postea resurget et retribuet
illis retributionē vnicuiq; in caput ipoz: et cō-
uertet in inferiores ptes terre. Penitentib? autē
dedit viā iusticie. et p̄firmavit deficientes sustine-
re et destinauit ill? sortē v̄tatis. Couertere ad dñm
et relinq pctā tua p̄care añ faciē dñi et minue of-
fēdicula. Reuertere ad dñm et auerte ab iniusti-
cia tua et nimis odito execrationē. et cognosce
iusticias et iudicia dei et sta in sorte p̄positiōis et
ofonis altissimi dei. In ptes vade seculi saneti
cū viuīs et dantib? cōfessionē deo. Nō demoreris
in errore impioꝝ. añ mortē cōfite. A mortuo
q̄si nihil perit cōfessio. Cōfiteberis viuēs. viu?
et san? cōfiteberis et laudabis deū et gliaberis
ni miseratiōib? ei?. Quā maḡ mia dñi et pp̄tia
tio illi? cōuertētib? ad se. Nec em̄ oia possunt cē
in hoib?. qm̄ non est immortalit? fili? hois et in
vanitate malicie placuerūt. Quid lucid? sole. et
hic deficiet. Aut qd nequ? q̄ qd excogitauit ca-
ro et sanguis. et h arguef. Virtutē altitudinis
celi ipē cōspicit. et oēs hoies terra et cinis.
L. S. De magnalib? dei. et hois miseria er-
ga proximū. de danda elemosyna sine v̄bo ma-
lo. de p̄uendendo et memorādo iudicio. de ozo-
ne et cōtinentia anime. XVIII.
Qui viuunt in etnū creauit omnia simul
Deus sol? iustificabit. et manet inuict?
rex in etnū. Quis sufficet enarrare

Ecclesiasticus

opa illi? Quis enim inuestigabit magnalia eius. Virtute aut magnitudinis eius quis enunciat. Aut quis adijcet enarrare misericordia eius. non est minuere neque adijcere nec est inuenire magnalia dei. Cum summaverit homo: tunc incipiet et cum qui fuerit operabitur. Quid est homo. et quod est gratia illi? et quod est bonum. aut quid neque illi? Numerus dierum hominum ut multum centum anni: quasi gutte aquae maris deputati sunt. Et sicut calculus arene: sic exigui anni in die eius. Propter haec patiens est deus in illis et effudit super eos misericordiam suam. Vidit praesumptionem cordis eorum: quoniam mala est et cognovit subversionem illorum: quoniam neque est. Ideo adimplevit supplicationem suam in illis. et ostendit eis viam equitatis. Misericordia hominis circa proximum suum: misericordia autem dei super omnem carnem. Qui misericordiam hanc docet et erudit: quasi pastor gregem suum. Misericors excipiens doctrinam misericordis et qui festinat in iudiciis eius. Fili in bonis non des quiescere: et in omni dato non des tristitiam homini mali. Nonne ardorem refrigerabit ros. Sic et hominum melius quam datum. Nonne ecce hominum super datum bonum. Sed utraque cum homine iustificato. Stultus acriter improbitur. et datus in disciplinati tabescere facit oculos. An iudicium para iustitiam tibi: et antequam loquaris discere. An languorem adhibe medicinam et ante iudicium interroga teipsum et in conspectu dei inuenies supplicationem. An languorem humiliat te: et in tempore infirmitatis ostendit conversationem tuam. Non impediaris orare spiritus: et ne veteris usque ad mortem iustificari: quoniam merces dei manet in eternum. An orationem prepara animam tuam. et noli esse quasi homo qui temptat deum. Memeto ire in die summationis et tempus retributionis in conversatione facies. Memeto paupertatis in tempore abundantiae et necessitate paupertatis in die diuitiarum. A mane usque ad vesperam immutabitur tempus et omnia citata in oculis dei. Non sapiens in omnibus metuit: et in diebus delictorum attendet ab inertia. Dis astutus agnoscit sapientiam: et inuenienti eam dabit professionem. Sensati in hominibus et ipsi sapienter egerunt et intellexerunt veritatem et iustitiam: et implorauerunt pro se et iudicia. Post concupiscentias tuas non eas. et a voluntate tua auertere. Si praesentes anime tue concupiscentias eius faciet te in gaudium inimicis tuis. ne oblecteris in turbis nec in modicis. Assidua enim est commissio illorum. ne fuerit mediocris in praesentia ex fenore et non est tibi nihil in seculo. Eris enim inuidus anime tue.

C.S. De vino et luxuria et loquacitate de discretionem habenda in verbis. de differentia habenda sapientie diuinae et humane. de homine cognoscendo. de correptione sine ira. **XIX**

Operarius ebriosus non locupletabitur et qui spiritus modica. paulatim decidit. Vinum et mulieres apostatare faciunt sapientes. et arguunt sensatos. et qui se iungit fornicariis: erit neque. Putredo et huiusmodi hereditabit illi: et

extollet in exemplum maius. et tollet de numero anima eius. Qui credit cito leuis corde est et minorabitur. et qui delinquit in animam suam insuper habebitur. qui gaudet iniquitate: denotabit. et qui odit correptionem non minuetur vita. et qui odit loquacitatem extinguit malitiam. Qui peccat in animam suam: penitebit. et qui iocundatur in malicia. denotabit. ne iteres hominum neque et durum: et non minoraberis. Amico et inimico noli narrare sensum tuum. et si est tibi delictum noli denudare. Audiet enim te et custodiet te: et quasi defendens peccatum odiet te. et si caderit tibi semper. Audisti hominum aduersus primum tuum comoriam in te. vides quoniam non te dirupet. A facie hominum parturit fatuus: tamquam gemitus partus infantis. Sagitta infixi femori canis: sic hominum in corde stulti. Corripe amicum ne forte non intellexerit et dicat. non feci. aut si fecerit: ne iterum addat facere. Corripe primum: ne forte non dixerit et si dixerit. ne forte iteret. Corripe amicum. sepe enim fit commissio: et non omni hominum credas. Et qui labitur lingua sua: sed non ex animo. Quis est enim qui non deliquerit in lingua sua. Corripe primum antequam comineris: et da locus timori altissimi: quoniam omnis sapientia timor dei. Et in illa timere deum: et in omni sapientia dispositio legis. Et non est sapientia nequitie disciplina. et non est cogitatus bonus peccatorum prudentia. Est prudentie nequitia. et in ipsa execratio: et est insipiens qui minuit sapientiam. Melior est homo qui minuitur sapientia et deficiens sensu in timore dei quam qui abundat sensu et transgreditur legem altissimi. Est sollertia certa et ipsa iniqua: et est qui emittit hominum certum enarrans veritatem. Est qui nequiter humiliat se. et interiora eius plena sunt dolo: et est iustus qui se nimium submittit a multa humilitate. et est iustus qui inclinat faciem suam. et fingit non videre se quod ignoratum est. Et si ab imbecillitate virum veterem peccare. si inuenerit tempus malefaciendi malefaciet. Ex visu cognoscit vir. et ab occursum faciei cognoscit sensat. Amictus corporis. et risus detur. et ingressus hominis enunciant de illo. Est correptione medax in ira et tumeliosi et est iudicium quod non probatur esse bonum et est tacens. et ipse est prudens.

C.S. De correptione et correpti penitentia. de tacente et loquace. de dato sapientis. de gratia et dato fatui. de falsa promissione. de mendacio. de sapiente placente magnatis. de donis non accipiendis de sapientia abscondita. **XX**

Quam bonum est arguere quam irasci. et confidentem in oratione non prohibere. Concupiscentia spadonis deuirginavit iuuenulam sic qui facit per vim iudicium iniquum. Quam bonum est correptum manifestare penitentiam: sic enim effugies voluitarium peccatum. Est tacens qui inuenit sapiens: et est odibilis qui peccat est ad loquendum. Et autem tacens et non bonis sensum loquitur. et est tacens sciens tempus apti temporis. Non sapiens tacebit usque ad tempus lasciuiae aut et

s. r. d

e

d

a

Ecclesiasticus

B imprudēs nō suabit tps. Qui multis vtiſ vbiſ
ledet aiam suā. 7 q̄ potestatem sibi sumit iniuste
odiet. Est peccatio in malis viro indisciplinato:
7 est inuentio in detrimētū. Est datus qd̄ nō est
vtilis: et est datū cui⁹ retributio duplex. Est p̄p̄
gliam minoratio: et est q̄ ab hūilitate leuabit ca
put. Est q̄ multa redimat modico p̄cio, et resti
tuens ea in septuplū. Sapiēs in verbis seipm
amabilem facit: gr̄e aut̄ fatuoz effundent. Datus
insipientis non erit vtilis tibi: oculi eius illius
septēplices sunt. Exigua dabit 7 multa impro
perabit. et aptio oris illi⁹ inflātio est. Hodie
fenerat q̄s 7 cras expeit. et odibilis ē hō h̄mōi
Fatuo nō erit amic⁹. 7 nō erit gr̄a in bonis illi⁹
C Qui em̄ edunt panem illius: false lingue sunt
Quoties et quāti irridebūt eū. Neq̄ em̄ qd̄ ha
bendū erat: directo sensu distribuit. sicut et qd̄ nō
erat habēdū. Lapsus false lingue q̄si q̄ in pau
mento cadēs: sic casus maloz festināter veniet.
Nō acharis q̄si fabula vana 7 in ore indiscipli
natoz assidua erit. Ex ore fatui reprobabit pa
rabola nō em̄ dicit illā in tpe suo. Est q̄ vetatur
peccare p̄re inopia, et in requie sua stimulat
Est qui p̄det aiam suā p̄re p̄fusione. 7 ab impru
denti p̄sona p̄det eā p̄sona aut̄ acceptione p̄det
se. Est q̄ p̄re cōfusione p̄mittit amico: et lucrat⁹
est eū inimicū grati. Obprobriū nequā in hoīe
mendaciū. 7 in ore indisciplinatoz assidue erit
P̄tior fur q̄ assiduitas viri mēdacis: p̄ditōez
aut̄ ambo h̄reditabūt. Memores hoīm mēda
ciū sine honore: et p̄fusio illoz cū ip̄is sine inter
missione. Sapiens in vbiſ p̄ducet seipm et hō
prudēs placebit magnatis. Qui opat̄ terrā suā
in altabit aceruū frugū: et qui opat̄ iusticiā ip̄e
exaltabit: qui vero placet magnatis. effugiet in
iquitatem. Exenia et dona excecāt oculos iudi
cū: et quasi mutus in ore auertit correctōes eoz
Sapientia absconsa: et thesaurus inuisus que
utilitas in vtrisque. Melior est qui celat insipien
tiam suā: q̄ hō qui abscondit sapientiam suam.

L.S. De pctis nō cumulādis sed fugiendis
de audaci lingua heretici: de p̄sumatione et via
peccātū: de fatuo et sapiente alternatim de ma
ledicente diabolū et susurrone **XXI**

A si peccasti: nō adicias itez: sed et de
p̄stinis depeare vt tibi dimitteſ. Quasi
a facie colubri fuge peccata: et si acces
seris ad illa suscipient te. Dētes leonis dentes
eius interficiētes aias hoīs. Quasi rōphea bis
acuta hoīs iniquitas plage illi⁹ nō est sanitas.
Obiurgatio 7 iniurie annullabūt substātiā: 7 do
mus que nimis locuples est annullabit supbia
sic substantia supbi eradicabit. Depeatio pau
peris ex ore vsq̄ ad aures pueniet. et iudicium
festinato adueniet illi. Qui odit correptionē ves
tigiū est pctōris et qui timet deus p̄uertetur ad

cor suū. Notus a longe potēs lingua audaci: et
sensatus scit labi se ab ip̄o. Qui edificat domū
suā impēdijs alienis q̄si qui colligit lapides su
os in hyeme. Stuppa collecta synagoga peccā
tiū et p̄summatio illoz flāma ignis. Via peccā
tiū p̄plātata lapidibus: et in finē illoz inferi et
tenebre 7 pene Qui custodierit iusticiā p̄tinebit
sensum eius: p̄summatio timoris dei. sapientia
et sensus. Nō erudiet: qui nō est sapiēs in bono
Est aut̄ insipientia q̄ abūdat in malo: et nō est sen
sus vbi est amaritudo. Scientia sapientis tāq̄
inundatio abūdat. 7 p̄siliū illius sicut fons vi
te p̄manet. Cor fatui q̄si vas p̄fractū 7 oēm sa
pientiā nō tenebit. Verbū sapiēs qd̄cūq̄ audi
erit sciens laudabit: 7 ad se adiciet: audiuit luxu
riosus 7 displicebit illi. 7 p̄iciet illud post dor
sum suū. Narratio fatui q̄si sarcina in via. Nā in
labijs sensati inueniet gr̄a. Os prudētis q̄rit in
ecclia. 7 vba illi⁹ cogitabūt in cordib⁹ suis. Tā
q̄ domus exterminata: sic fatuo sapientia 7 scia
insensati inenarrabilia vba. Cōpedes in pedi
bus doctrina stulto: 7 q̄si vincula manuū super
manū dexterā. Fatuus in risu exaltat vocē suā
vir aut̄ sapiēs vix facite ridebit. Ornamentū au
reū prudētis doctrina. 7 q̄si brachiale in brachio
dextro. Pes fatui facilis in domuz p̄rim: 7 hō
pitus p̄fundet a p̄sona potētis. Stultus a fene
stra respiciet in domū vir aut̄ eruditus foris sta
bit. Sulicia hoīs auscultare p̄ hostiū. 7 prudēs
grauabit cōtumelia. Labia imprudentiū stulta
narrabūt vba aut̄ pudētū statera pōderabunt
In ore fatuoz cor illoz 7 in corde sapientū os
illoz. Dū maledicit impius diabolū: maledicit
ip̄e aiam suā. Susurro com̄nabit aiaz suā. 7 in
oibus odietur 7 qui p̄manserit odiosus erit: ta
citus 7 sensatus honorabitur.

L.S. De lapidatiōe pigri. de filio 7 filia fa
tua. discernēdū qd̄ 7 q̄bus sit predicandū: de lu
ctu mortui. de ruitu fatui. de nō loquendo mul
tū cū fatuo et q̄ amiciciā soluet cōiucia. **XXII**

In lapide luteo lapidat⁹ ē piger. et oēs
loq̄nt sup̄ aspernatōez illi⁹. De sterco
re boū lapidat⁹ est piger. 7 oīs q̄ tetige
rit eū. excutiet man⁹. Cōfusio p̄ris est de filio in
disciplinato. filia aut̄ fatua in deminoratiōe fiet
filia prudēs hereditas viro suo nā q̄ cōfundit
in p̄tumeliā fit genitor. Patrē et vir⁹ p̄fudit au
dar. et ab impijs nō minorabit. ab vtrisque aut̄ in
honorabitur. Musica in luctū ip̄ortuna narra
tio. flagella 7 doctrina in om̄i tpe sapientia. Qui
docet fatuū. q̄si q̄ cōglutinat testam. Qui narrat
verbū nō audiēt q̄si q̄ excitat dormientē d̄ gra
ui somno. Cū dormiēte loq̄t q̄ enarrat stulto sa
pientiā 7 i fine narratiōis dicit. Quis ē h̄. Sup̄ mor
tuū plora deficiat ei lux ei⁹ 7 sup̄ fatuū plora de
ficit ei sensu. Modicū plora sup̄ mortuū. qm̄ re

Prover. xij. b
7 xxvij. c

Exod. xxij. a
Deu. xvi. d
infra. xli. c

A
s. v. b

B

Ecclesiasticus

hæuit. Nequissimi enim nequissima vita: super mortem fatui. Luctus mortui septem dies. fatui autem et impij omnes dies vite illorum. Cum stulto ne multum loquaris, et cum insensato ne abieris. Serua te ab illo ut non molestiam habeas, et non coinquinaberis in peccato illi. Deflecte ab illo, et inuenies requiem et non accidia beris in stulticia illi. Super pubulum quod grauabitur. Et quod illi aliud nomen quam fatuus. Arenas et saltum et massam ferri facilius est ferre, quam homines imprudentem et fatuum et impium. Sic loramentum ligneum colligatum fundamento edificij non dissoluetur, sic et cor confirmatum in cogitatione consilij. Cogitatus sensati, in omni tempore vel metu non deprauabitur. Sic ornatus arenosus in pariete limpidus, et sicut palee in excelsis et cemenata siue impensa posita in faciem venti non permanebunt sic et cor timidum in cogitatione stulti in impetum timoris non resistet, sic et cor trepidum in cogitatione fatui omni tempore non metuet: sed et qui in preceptis dei permanet spiritus. Pungens oculum deducit lacrymas et qui pungit cor profert sensum. Mittens lapidem in volatilia deridet illa: sic et qui conuiciatur amico: dissoluit amicitiam. Ad amicum et si perduxeris gladium non desperes, est enim regressus ad amicum. Si aperent os triste, non timeas. Est enim concordatio ex cepto punitio et improbitio et supbia et misterij reuelatio et plaga dolosa. In his omnibus effugiet amicus. Fide posside cum amico in paupertate illi, ut et in bonis illi letetur. In tempore tribulationis illi permanere illi fidelis, ut in hereditate illius coheres sis. An ignem camini vapor et fumus ignis in altis: sic et animam sanguinem maledicta et contumelie et mine. Amicum salutare non confundat. A facie illi non me abscondam: et si mala mihi euenerint pro illi, sustinebo. Quis qui audiet cauebit se ab eo. Quis dabit ori meo custodiam, et super labia mea signaculum certum ut non cadam in ipis, et lingua mea prodatur me.

L. S. Oratio contra supbiam: gula: et luxuriam et de iuratione, de blasphemia et de disciplinata loquela: de tribus generibus peccatorum de profuturo hominis volentis peccare de multis peccatis percurrentibus in adulterio de laude timoris domini **XXIII**

Domine pater et dominator vite mee: ne derelinquas me in cogitatu et consilio eorum nec sinas me cadere in illa exprobratione. Quis supponit in cogitatu meo flagella et in corde meo doctrinam sapientie ut ignorantibus eorum non parcatur mihi et non appareant delicta eorum et ne adincrescat ignorantie mee, et multiplicentur delicta mea, et peccata mea abundent, et incidam in conspectu aduersarioy meoy et gaudeat inimicus meus. Domine pater et deus vite mee ne derelinquas me in cogitatu illorum. Extollentiam oculoy meoy ne dederis mihi et omne desiderium auerte a me. Aufer a me ventris concupiscentias et concubitus concupiscentie ne apprehendant me et anime irreuerenti et infirmitate ne tradas me. Doctrinam oris audite filij

et qui custodierit illam non periet labijs suis: nec scandalizabitur in opibus nequissimis. In vanitate sua apprehendit peccator, et superbus et maledictus scandalizabitur in illis. Iurationi non assuescat os tuum: multi enim casus in illa. Noctatio vero dei non sit assidua in ore tuo: et nominibus sanctoy non admiscearis: quoniam non eris immunis ab eis. Sicut enim seruus interrogatus assidue a liuore non minuitur sic omnis iurans et noians in toto a peccato non purgabitur. Vir multum iurans implebitur iniquitate, et non discedet a domo illius plaga. Et si frustraerit fratre: delictum illi super ipsum erit, et si dissimulauerit, delinquit dupliciter: et si inuacum iurauerit non iustificabitur. Replebitur enim retributione domus illius. Est et alia loquela propria morti: non inueniatur in hereditate iacob. Item a misericordibus omnia hec auferentur, et in delictis non voluptabuntur. Indisciplinose loquela non assuescat os tuum: est enim in illa verbum peccati. Memoro preteritis et misericordis tue, in medio enim magnatorum consistis ne forte obliuiscatur te deus in conspectu illorum, et assiduitate tua infatuatur in prosperum patiaris, et maluisses non nasci: et diem natiuitatis tue maledicas. Non assuetus in verbis improperij: in omnibus diebus suis non erudietur. Duo genera abundant in peccatis: et tertium adducit iram et perditionem. Aqua calida quasi ignis ardens non extinguitur donec aliquid glutiat et homo nequam in ore carnis sue non desinat donec incendat ignem. Non fornicario omnis panis dulcis: non fatigabitur transgrediens usque ad finem. Non homo qui transgreditur lectum suum pertemnes in animam suam et dices, quis me videt tenebre circumdant me, et parietes cooperiunt me, et nemo circumspicit me quem non cor, delictorum meorum non memorabitur altissimus et non intellexit quoniam omnia videt oculus illi: quoniam expellit a se timorem dei homini hominis timor, et oculi hominum timentes illum, et non cognouit quoniam oculi domini multo plus lucidiores sunt super solem circumspicientes omnes vias hominum, et profundum abyssi, et hominum corda intuentes in absconditas partes. Domino enim deo antequam crearentur omnia sunt agnita, sic et post perfectum respicit omnia. Sic in plateis ciuitatis videtur, et quasi pullus equinus fugabitur, et ubi non spauit apprehendet. Et erit dedecus omnibus, eo quod non intellexerit timorem domini. Sic et mulier omnis relinquit virum suum et statuet hereditatem ex alieno matrimonio. Primum enim in lege altissimi incredibilis fuit et secundo virum suum dereliquit, tertio in adulterio fornicata est, et ex alio viro filios statuit sibi, hec in ecclesia adducet, et in filios eius respiciet. Non tradet filij eius radices, et rami eius non dabit fructum. Derelinquet in maledictum memoriam eius, et dedecus illi non delebitur. Et agnoscent qui derelicti sunt quoniam nihil melius est quam timor dei, et nihil dulcius quam respicere in mandatis domini. Gloria magna est sequi dominum, longitudo enim dierum assumetur ab eo.

L. S. De laude sapientie, dicit sapientia se ex ore,

infra. xxvii, b

ii. Reg. xvi. d

Esai. xxx. e

Ecclesiasticus

altissimi prodijisse, enarrat que fecerit de requie quam inuenit

Ca. XXIII

Sapientia laudabit aiaz suā. et in deo honorabit. et in medio populi sui gloriabit. et in ecclesijs altissimi aperiet os suū. et in conspectu virtutis illius gloriabit. et in medio populi sui exaltabit. et in plenitudine scē admirabit. et in multitudine electorum habebit laudē. et inter benedictos benedicetur dicens. Ego ex ore altissimi prodij. primogenita ante omnem creaturā. Ego feci in celis ut oriret lumē indeficiēs. et sic nebula teri omnem terrā. Ego in altissimis habitavi. et thronus meus in columna nubis. Syrii celi circumui sola. et profundus abyssi penetraui. et in fluctibus maris ambulavi. et in omni terra steti. Et in omni populo et in omni gente primatum habui et omnes excellentium et humilium corda virtute calcavi. Et in his omnibus requie quiescui. et in hereditate domini morabor. Tunc precepit et dixit mihi creator omnium. et qui creauit me requieuit in tabernaculo meo. et dixit mihi. In iacob inhabita et in israel hereditare. et in electis meis mitte radices. Ab initio et ante secula creata sum. et usque ad futurum seculum non desinam. et in habitatioe sancta coram ipso miseraui. Et sic in syon firmata sum et in ciuitate scificata silr requieui. et in iherusalem patris mea. Et radicaui in populo honorificato. et in partibus dei mei hereditas illius et in plenitudine sanctorum detentio mea. Quasi cedrus exaltata super libano. et quasi cyprus in monte syon. quasi palma exaltata super ihericho. et quasi plantatio rose in ihericho. Quasi oliua speciosa in capis et quasi plata nus exaltata super aquam in plateis. Sic cina momum et balsamum aromatizans odorem dedi. Quasi myrrha electa dedi suauitatem odoris. et quasi storax et galbanum et vngula et gutta. Quasi libanum non incisus vaporavi habitationem meam. et quasi balsamum non mixtum odor meus. Ego quasi therebinthum extendi ramos meos. et rami mei honoris et gratie. Ego quasi vitis fructificavi suauitatem odoris. et flores mei fructus honoris et honestatis. Ego in pulchre dilectionis. et timoris. et agnitionis et sancte spei. In me gratia omnis vite et virtutis. in me omnis spes vite et virtutis. transite ad me omnes qui concupiscunt me. et a gratia totius mundi meis adimplemi. Spiritus enim meus super mel dulcis et hereditas mea super mel et fauam. Memoria mea in generatione seculorum. Qui edunt me adhuc esuriēt. et qui bibunt me adhuc sitient. Qui audit me non confundet. et qui operantur in me non peccabunt. Qui elucidant me. vitam eternam habebunt. Dec omnia liber vite et testamentum altissimi. et agnitionis virtutis. Legem mandauit moyses in preceptis iustitiarum. et hereditatem domui iacob et israel promissiones. Posuit dauid puero suo excitare regem ex ipso fortissimum et in throno honoris sedentem in sempiternum. Qui implet quasi phison sapias et sic tigris in diebus nouorū. Qui adimplet quasi cufates sensus. Qui mul-

triplicat quasi iordanis in tempore messis. Qui mittit disciplinam sicut lucem et assistens quasi gyro in die vide me. Qui perficit primum scire illam. et infirmi non inuestigabit eam. Amari enim abundabit cogitatio eius et consilium illius in abyssu magna. Ego sapientia effudi flumina: ego quasi trames aquam immese de fluuio. Ego quasi fluuius dormi. et sic aqueductus exiit de paradiso. Dixi. Rigabo hortum plantationum et inebriabo populum mei fructum. Et factus est mihi trames abundans et fluuius meus appropinquauit ad mare. Quia doctrina quasi ante lucanum illuminatio omnium. et enarrabo illum usque in longinquum. Penetrabo inferiores pres terre. et inspiciam omnes dormientes. et illuminabo omnes sperantes in domino. Adhuc doctrina quasi prophetia effundam et relinquam illam querebantur sapientiam et non desinam in progenies illorum usque in euum sanctum. Videte quoniam non solum mihi laboraui: sed omnibus exquirentibus veritatem.

De tribus que placent deo. et de tribus que odit. de noue insuspiciabilibus. de decimo maxime. de malicia mulieris neque

XXV

In tribus placitum est spiritui meo. que sunt probata coram deo et hominibus. Concordia fratrum. et amor proximorum. et vir et mulier sibi bene consentientes. Tres species odit anima mea. et aggrauor valde anime illorum. Pauper superbum. et diuitem mendacem. et senem fatuum et insensatum. Que in iuuetute tua non congregasti. quomodo in senectute tua inuenies: Quam speciosum canicie iudicium. et presbyteris cognosce. consilium. Quam speciosa veteranis sapia. et gloriosus intellectus et consilium. Corona senum multa pitia. et gloria illorum timor dei. Noue insuspiciabilia cordis magnificauit. et decimum dicam in lingua hominibus. Non quod iocundat in filiis. viuens et videns subuersionem inimicorum suorum. Virus qui habitat cum muliere sensata et qui lingua sua non est lapsus et qui non fuit indignus se. Virus qui inuenit amicum verum. et qui enarrat iustitiam auri audienti. Quam magnus qui inuenit sapientiam et scientiam: sed non est super timentem dominum. Timor dei super omnia se supposuit. Virus homo cui donatum est habere timorem dei. Qui tenet illum. cui assimilabit. Timor dei initium dilectionis eius: fidei autem initium agglutinandum est ei. Displaga tristitia cordis est. et omnis malicia nequitia mulieris. Et omnem plagam et non plagam videbit cordis: et omnem nequitiam et non nequitiam mulieris. et omnem obductum et non obductum odietum et omnem vidictam et non vindictam inimicorum. Non est caput nequam super caput colubini. et non est ira super iram mulieris. Comorari leoni et draconi placet. quam habitare cum muliere nequam. Nequitia mulieris imutat faciem eius. et obcecabat vultum suum tanquam versus. et quasi sacco ondet in medio proximorum. Ingemunt vir eius et audiens suspirauit modicum. Breuis omnis malicia super maliciam mulieris. sors peccatorum cadat super illam. Sicut ascensus arenosus in pedibus veterum: sic

Jan. vi. d

Gen. ii. b
Jofue. ii. d

Ecclesiasticus

mulier linguata hōi q̄eto. Ne respicias in mulieris spēm et nō cupiscas mulierē in spē. Mulieris ira irreuerentia, et p̄fuso maḡ. Mulier si p̄matū hēat. S̄rio est viro suo. Cor humile et facies tristis et plaga mortis: mulier neq̄. Quān̄ debiles et genua dissoluta. mulier q̄ nō beatificat virū suū. A muliere inuitū factū ē peccati et p̄ illā oēs morimur. Nō des aq̄ tue exitū nec modicum, nec mulieri neq̄ venā p̄deūdi. Si non ambulauerit ad manū tuā. p̄fundet te in p̄spectu inimicōy. A carnib⁹ tuis abscede illā: ne semp te abutatur.

C.S. De laude mulieris bone, de timore trium. et quarto de muliere zelotypa et ebriosa. de filia. de duob⁹ mouētib⁹ tristitia: et tertio mouēte irā. de duab⁹ specieb⁹ piculosis. Ca. XXVI.

Mulieris bone beat⁹ vir numer⁹ em̄ annoꝝ illoꝝ duplex. Mulier fortis oblectat virū suū et annos vite illi⁹ in pace implebit. Pars bona mulier bona in parte bona timētū deū dabit⁹ viro p̄ factis bonis: diuitis aut̄ et paupis cor bonū in oī tpe vult⁹ illorū hilaris. A trib⁹ timuit cor meū. et in q̄rto facies mea metuit. Delaturā ciuitatis et collectionem ppli: et calūniā mendacē: sup mortē oia graua. Dolor cordis et luct⁹. mulier zelotypa. In muliere zelotypa flagellū lingue: oibus cōmunicans. Sic boū iugū qd̄ mouet: ita et mulier neq̄. Qui tenet illā. q̄si q̄ app̄hēdit scorpionē. Mulier ebriosa ira maḡ et p̄tumelia. et turpitudine illi⁹ nō teget. Fornicatio mulieris in excellentia oculoꝝ. et in palpebris illi⁹ agnosceat. In filia nō aduertete se firma custodia ne inuenta occasione abutatur se. Ab oī irreuerētia oculoꝝ ei⁹ caue. et ne mireris si te neglexerit. Sic viator sitiēs ad fontē os apiet et ab oī aq̄ p̄ria bibet et p̄ oēm palū sedebit et p̄ oēm sagittā apiet pharetrā. donec deficiat. B̄ra mulieris sedule delectabit virū suū: et ofsa illi⁹ impingnabit. Disciplina illi⁹ datū dei est. Mulier sensata et tacita nō est immutatio erudite aie. B̄ra super gr̄am: mulier sc̄ta et pudorata. Dis aut̄ ponderatio nō est digna cōtinētis aie. Sic sol oriēs mūdo i altissimis dei: sic mulier bone species in ornamētum dom⁹ ei⁹. Lucerna splendēs sup cādelabruz sc̄m. et spēs faciei sup etatē stabile. Colūne auree sup bases argēteas et pedes firmi sup plātas stabilis mulieris. Sū damēta eterna supra petrā solidā: sic mandata dei in corde mulieris sc̄te. In duob⁹ p̄tristatū ē cor meū et in tertio iracūdia mihi aduenit. Vir bellator deficiēs p̄ inopiā: et vir sensat⁹ p̄tēpt⁹ et q̄ trāsgredit⁹ a iusticia ad pctm̄ de⁹ parauit eū ad rompheā. Due spēs difficiles et periculose mihi apparuerūt. Difficile exiit negociās a neq̄ligētia: et tñ iustificabit caupo a pctis labioꝝ.

C.S. De paup̄e volēte ditari. de vendit ore

de v̄bo timoris dñi. de p̄batōe hoīs et cognitōe cordis de sequēdo iusticia. de incōstantia stulti de tpantia v̄bi. de nō iuratiōe. de nō reuelādis archanis amici. de p̄ditōe amici. q̄ impi⁹ machi natur malū qd̄ redit in ipm̄.

XXVII.

Propter inopiā multi deliquit. et q̄ q̄rit locupletari auertit oculū suū. Sicut in medio cōpaginis lapidū pal⁹ figit: sic et inter mediū venditiōis et emptiōis angustiabit peccatis. Cōtrecet cū delinq̄nte delictū. Si nō i timore dñi tenueris te instanter. cito subuertet dom⁹ tua. Sic in p̄cussura cribri remanebit puluis: sic apozia hoīs in cogitatu illi⁹. Vasa figuli p̄bat fornax. et hoīs iustos tēptio tribulatiōis. Sic rusticatō de ligno oñdit fructū illi⁹ sic v̄bū ex cogitatu cordis hoīs. An̄ p̄monē nō laudes virū b̄ em̄ tēptatio ē hoīm. Si seq̄ris iusticiā app̄hendes illā. et indues q̄si pondere honoris. et inhabitabis cū ea et p̄teget te i sempiternū. et i die agnitōis iuenies firmamētū. Volatilia ad sibi filia p̄ueniūt. et veritas ad eos q̄ opant illā reuertet. Leo venationi insidiat semp: sic pctā opantib⁹ inq̄tatē. Homo sensat⁹ in sapia manet sic sol nā stult⁹ sic luna mutat. In medio isensa torū serua verbū tpi. in medio aut̄ cogitātū assiduus esto. Narratio peccatiū odiosa. et risus illoꝝ in delictis peccati. Loq̄la mltū iurās horripilatiōes capiti statuet. et irreuerētia ipi⁹ obturatio aurū. Effusio sanguis in rira supboꝝ. et maledictio illoꝝ audit⁹ grauis. Qui denudat arcanā amici fidē p̄dit. et nō inueniet amicū ad amīcū suū. Dilige primū. et coniūgere fide cū illo. Nō si denudauerit abscoisa illi⁹. nō p̄seq̄ris post eū. Sic em̄ hō q̄ p̄dit amicū suū. sic et q̄ p̄dit amiciciā primi sui. Et sic q̄ dimittit aie d̄ manu sua sic q̄ reliq̄sti primū tuū. et nō eū capies. Nō illū seq̄ris. qm̄ lōge abest. Effugit em̄ q̄si caprea de laqueo. qm̄ vulnerata ē aia ei⁹. Ultra cū nō poteris colligare. et maledicti ē cōcordatio. Denudare aut̄ amici mysteria. desp̄atio ē aie infelicis. Annūes oculo fabricat iniq̄. et nemo eū abijciat. In p̄spectu oculoꝝ tuoꝝ p̄culcabit os suū. et super p̄mones tuos amirabit. Nouissime aut̄ puer tet os suū. et in v̄bis tuis dabit scandalū. Ultra audiui. et nō coequi ei. et dñs odiet illū. Qui i altū mittit lapidē: sup caput ei⁹ cadet. et plaga dolosa dolosi diuidet vulnera. Et q̄ foueā fodit i cidet i eā et q̄ statuit lapidē primo suo offendet in eo. et q̄ laqueū alij ponit. p̄bit in illo. Faciēti nequissimū cōsiliū sup ipm̄ deuoluet et nō agnosset vñ a dueniet illi. Illusio et improperii supboꝝ. et vindicta sic leo insidiabit illi. Laq̄o p̄bunt qui oblectant casu iustoz. dolor aut̄ cōsumet illos anteq̄ moriatur. Ira et furor v̄tracq̄ crecrabilia sunt et vir pctōz cōtinēs erit illoꝝ.

B

B

infra. xij. a

s. xij. b

E

Prover. x. b

D

puer. xxvi. b
Ecc̄. x. b

Ecclesiasticus

**¶ L. S. De nō q̄renda vindicta sed remittenda
offensa, de vicis lingue et de periculis eius.**

¶ Si videri vult a dño. **XXVIII.**
inueniet vindictas: et peccata illius ser-
uabit. Relinque primo tuo nocente te

et tūc deprecanti tibi peccata soluent. Nō hōi re-
seruat irā et a deo q̄rit medelā. In hōiem silem
sibi nō hz misericordiā. et de peccatis suis dep-
cat. Ip̄e dū caro sit resuat irā et ppiciationē pe-
nit a deo. Quis exorabit p delictis illi? Memen-
to nouissimoz. et desine inimicari. Tabitudo em̄
et mors iminet in mādat] ei? Demorare timorē
dei: et non irascaris primo Demorare testamē-
tū altissimi et despice ignorantia primū. Abstine
te a lite et minues peccata. Nō em̄ iracūd? incen-
dit litē: et vir peccator turbabit amicos: et in me-
dio pacē habētū immittit inimiciā. Scd̄z em̄
ligna silue: sic ignis exardescit et scd̄z virtutē ho-
minis sic iracūdia illi? ent: et scd̄m substantiā suā
exaltabit irā suā. Certamē festinatum incendit
ignē: et lis festinans effundit sanguinē et lingua
testificans adducet mortē. Si sufflaueris quasi
ignis exardebit: et si expueris sup illā extinguet
Utraq; ex ore pficiunt. Susurro et bilinguis
maledic? multos em̄ turbauit pacē hñtes. Lin-
gua tertia multos pmouit et disp̄it illos de gē-
te in gentē. Ciuitates muratas diuitū destruxit
et domos magnatoruz effodit. Virtutes pploz
pcidit et gentes fortes dissoluit. Lingua tertia
mulieres viratas cecit. et priuauit illas labori-
b? suis. Qui respicit illā nō habebit requiē: nec
habebit amicū in q̄ req̄scat. Flagelli plaga luo-
rem facit. plaga aut lingue pmuuet ossa. Multi
ceciderūt in ore gladij: sed nō sic quasi q̄ interie-
rūt p linguā suā. Beat? q̄ tect? est a lingua neq̄
q̄ i iracūdia illi? nō trāsiuit: et q̄ nō attraxit iugū
illi? et in viculis ei? nō est ligat?. Iugū em̄ illi?
iugū ferreū est: et vinculū illi? vinculuz ereū est.
Mors illi? mors neq̄ssima: et vtilis pot? infer?
q̄ illa. Perseuerantia illius non pmanebit: sed
obtinēbit vias iniustoz. In flāma sua nō cōbu-
ret iustos. Qui derelinquūt dñm: incidēt in illā
et exardebit in illis et nō extinguet: et immitte-
t in illos quasi leo et q̄si pardus ledet illos. Sepi-
aures tuas spinis et linguā neq̄ noli audire et
ori tuo facito ostia: et seras auribus tuis. Aurū
tuū et argētū tuū p̄fla: et v̄bis tuis facito stater-
rā: et frenos ori tuo rectos: et attēde ne forte la-
baris in lingua: et cadas in p̄spectu inimicoz in
fidiātū tibi: et sit casus tu? insanabilis i mortē.

**¶ L. S. De pecūia p̄modāda et fenore de dāda
elemosyna, de fideiussore heretico de frugalita-
te et hospitalitate. Ca. XXIX**

¶ Si facit misericordiā fenerat primo suo.
et q̄ p̄ualet manu: mandata seruat. Fene-

rare primo tuo in tpe necessitatis illi? et iterū
redde primo in tpe suo. Cōfirma verbū et fide-
liter age cū illo. et in om̄i tpe inuenies qd̄ tibi
necessariū est. Multi q̄si inuentionē estumauerūt
fen? et p̄stiterūt molestias his qui se adiuuerūt
Donec accipiāt. osculātur man? dātis. et i p̄mis-
siomb? humiliant vocē suā. in tpe redditionis
postulabit tps. et loquet verba tedij et murmu-
rationū. et tps causabit. Si aut potuerit redde-
re aduersabit. Solidi vir reddet dimidiū. et cō-
putabit illud q̄si inuentionē. Si aut fraudabit
illū pecunia sua. et possedebit illū inimicū gratj
et cōuitia et maledicta reddet illi. et p̄ honore et
bñficio reddet illi p̄tumeliā. Multi nō causa neq̄
tie nō fenerati sūt. sed fraudari gratis timuerūt
Uerūtū sup humilē aīo fortior esto. et p̄ elemo-
syna nō trabas illū. Propter mandatū assume
pauperē. et ppt̄ inopiā ei? ne dimittas eū vacuū
Perde pecuniā ppt̄ frēm et amicū. et nō abscon-
das illā sub lapide in pditionē. Pone thesaurū
tuū in p̄ceptis altissimi. et p̄derit tibi magj q̄ au-
rū. Cōclude elemosynā in corde paupis. et h? p̄
te exorabit ab om̄i malo. Elemosyna viri q̄i sac-
cul? cū ip̄o. et gr̄as hoīs q̄i pupillā p̄suabit et po-
stea resurget et retribuet illis retributionē vni-
cuq; i caput illoz. Sup scutū potētis et sup lan-
ceā. aduersus inimicū tuū pugbit. Vir bon? fi-
dē facit primo suo. et q̄ pdiderit p̄fusionē dereli-
quet sibi. Brām fideiussoris ne obliuiscaris. de-
dit em̄ p te aīam suā. Repromissorē fugit pctōz
et immūdis. Bona repromissoris sibi ascribit
peccator. et ingrat? sensu derelinqt liberantē se
Vir repromittit de primo suo. et cū pdiderit re-
uerentiā derelinquet ab eo. Repromissio neq̄ssi-
ma multos pdidit diligētes. et pmouit illos q̄si
fluct? maris. Viros potētes gyrās migrare fecē
et vagati sunt in gētibns alienis. Pctōz trāsgre-
diens mandatū dñi incidet in p̄missionē neq̄ et
q̄ conat̄ multa agere. incidet in iudicium. Recu-
pera primū fm virtutē tuā. et attēde tibi ne inci-
das. Initiū vite hoīs aq̄ et panis et vestimētū et
dom? p̄tegēs turpitudinē. Melior est vict? pau-
peris sub tegmine asseruz q̄ epule splendide in
pegre sine domicilio. Minimū p̄ magno placeat
tibi. et impropium pegrinationis nō audies. Vi-
ta neq̄ hospitādi de domo in domū: et vbi hospi-
tabit: nō fiducialit̄ aget nec apiet os. Hospitabi-
tur: et pascet et potabit ingratos: et adhuc ama-
ra audiet. Trāsi hospes et orna mensam. et q̄ in
manu habes ciba ceteros. Et a facie honoris
amicoz meoz necessitudine domus mee. hospi-
tio mihi factus es frater. Graua hōi hñti sen-
sum. correptio dom? et impropieriū feneratoris
**¶ L. S. De disciplina filioz. d̄ bono sanitatisq̄
melior ē mors q̄ vita amara, de sapiētia absco-**

A
Deu. xxxij. e
Roma, xij. d

B

puer. xxvi. c

L

D

A

Ecclesiasticus

dita, de iocunditate cordis et tristitia: XXX

Qui diligit filium suum assiduatur illi flagella
 ut letetur in nouissimo suo: et non palpet p
 rimorum ostia. Qui docet filium suum lauda
 bit in illo: et in medio domesticorum in illo gliabi
 tur. Qui docet filium suum in zelum mittit inimicum, et
 in medio amicorum gliabit in illo. Mortuus est pater eius
 et quasi non est mortuus. Silem enim reliquit sibi post se.
 In vita sua vidit et letatus est in illo. In obitu suo
 non est tristatus: nec confusus est coram inimicis. Reli
 quit enim defensor domus in inimicos: et amicis red
 dentem gratiam. Pro aiabus filiorum colligabit vul
 nera sua: et super omnem vocem turbabunt viscera eius.
 Equus indomitus euadet durus: et filius remissus
 euadet princeps. Lacta filium tuum et pauentem te faci
 et: lude cum eo et contristabit te. Non corrideas illi
 ne condoleas: et in nouissimo obstupescet dentes
 tui. Non des illi potestatem in iuuetute: et ne despi
 cias cogitatus illius. Curua ceruicem eius in iuue
 tute: et tunc de latera eius dum infans est: ne forte in
 duret et non credat tibi: et erit tibi dolor anime. Doce
 filium tuum et opere in illo: ne in turpitudine illius
 offendas. Melior est pauper sanus et fortis viri
 bus quam diues imbecillis et flagellatus malicia.
 Salus anime in scititate iusticie: et melior est omni au
 ro et argento: et corpus validum quam census imensus.
 Non est census super census salutis corporis et non est ob
 lectamentum super cordis gaudium. Melior est mors
 quam vita amara: et requies eterna quam languor pscueras.
 Bona abscondita in ore clauso quasi appositiones
 epularum circumposite sepulchro. Quid proderit liba
 no idolo: Nec enim manducabit nec odorabit. Sic
 qui effugatur a domino et portans mercedes iniquitatis. Vi
 dens oculis et ingemiscens sicut spado complectens
 virginem et suspirans. Tristitiam non des anime tue: et non
 affligas te metipsum in consilio tuo. Iocunditas cor
 dis hec est vita hominis et thesaurus sine defectioe
 scitatis: et exultatio viri est longeuitas. Discre
 re anime tue placet deo et continet: et congrega cor tuum
 in scitatie eius et tristitiam longe expelle a te. Multos
 enim occidit tristitia: et non est utilitas in illa: Zelus
 et iracundia minuunt dies: et ante tempus senectam addu
 cet cogitatus. Splendidum cor: bonum in epulis est
 epule enim illius diligenter fiunt.

L. S. De honestatis vigilia, de cogitatu rei presentis, de laborantibus diuitijs, de laude diuitis sine macula, de ebrietate vitanda et laude sobrietatis.

XXXI

Vigilia honestatis tabefaciet carnes et
 cogitatus illius auferet somnum. Cogitatus
 prescie auertit sensum: et infirmitas grauis
 sobria facit animam. Laborauit diues in congrega
 tione substantie: et in rege sua replebitur bonis suis
 Laborauit pauper in diminutione victus: et in fine in
 ops fit. Qui aurum diligit non iustificabitur, et qui in

sequitur presumptionem replebitur ex ea. Multi dati
 sunt in auri casus et facta est in specie ipsius perditio il
 loro. Lignum offensionis est auxilium sacrificium: ve illi qui
 sectantur illud, et omnis imprudens deperiet in illo. Beatus
 diues qui inuenit est sine macula et qui post aurum
 non abiit: nec sperauit in pecunia et thesauro. Quis
 est hic et laudabitur eum? Fecit enim mirabilia in vita
 sua. Qui probatus est in illo et perfectus iuuentur est: et erit il
 li gloria eterna. Qui potuit transgrediri non est transgres
 sus: et facere mala et non fecit. Ideo stabilita sunt bo
 na illi in domino et elemosynas illi enarrabit omnis ec
 clesia sanctorum. Supra mensam magnam sedisti: non
 apertas super illam faucem tuam pro. Non dicas si multa sunt
 que super illam sunt. Memeto quoniam malus est oculus ne
 qua. Nequis oculo quod creatum est Iohannes ab omni facie sua
 lachrymabit cum viderit. Ne extendas manum tuam
 pro: et inuidia contaminatus erubescas. Nec conpri
 maris in conuiuio vino. Intellige que sunt proximi
 tui ex tempore. Stere quasi homo frugum his que tibi appo
 nitur: ut non cum manducas multum odio habeas.
 Lessa pro causa discipline et noli nimium esse ne for
 te offendas et si in medio multorum sedisti: pro illis
 ne extendas manum tuam: nec pro poscas bibere.
 Quam sufficiens est homo cruditorum vinum criguum, et in dor
 miendo non laborabis ab illo et non senties dolorem
 Vigilia et cholera: et tortura viro infrumto: som
 nus sanitatis in homine parco. Dormiet usque mane
 et anima illi cum ipso delectabitur. Et si coactus fueris in
 edendo multum surge e medio et vomere: et refrigerabis
 te: et non adduces corpori tuo infirmitatem Audi
 me fili: et non spernas me: et in nouissimo iuuenies
 verba mea. In omnibus operibus tuis esto velocis, et omnis in
 firmitas non occurret tibi. Splendidum in panibus bonum
 dicent labia multorum et testimonium veritatis illi fide
 le. In nequissimo pane murmurabit ciuitas: et
 testimonium nequie illi verum est. Diligentes in vino no
 li prouocare: multos enim exterminauit vinum. Ignis pro
 bat ferrum durum: sic vinum corda superborum arguet in
 ebrietate potatum. Equa vita hominibus: vinum in sobrie
 tate: si bibas illud moderate eris sobrius. Que est
 vita que minuitur vino? Quid defraudat vitam? mors
 Vinum in iocunditate creatum est et non in ebrietatem
 ab initio. Exultatio anime et corporis vinum moderate
 potatum. Sanitas est anime et corpori: sobrius potus
 Vinum multum potatum: irritationem et iram et ruinas
 multas facit. Amaritudo anime vinum multum potatum.
 Ebrietatis aiositas imprudens offensio: mino
 rans salutem et faciens vulnera. In conuiuio vi
 ni non arguas primum et non despicias eum in iocun
 ditate illius: Verba impropria non dicas illi et non
 premas illum in repetendo.

L. S. De rectore discreto, de discretioe et lau de predicatore, qui audiens taceat ne indiscrete re spondeat, de timente deum, de prudentia, de fide et fiducia in deum.

XXXII

L i

A puer. xij. b

B s. xij. d. et s. xij. a

M. Ath. x. b

L

puer. xij. b

D

A. d. et infra. xij. c. Dm. xij. b

infra

A. xij. a

Rectorē te posuerunt noli extolli, esto in illis quasi vnus ex ipsis. Curā illorum habe et sic considera et oī cura tua explicita recumbent leteris propter illos et ornamentū gratie accipias coronā: et dignationē precorū corrogatōis. Loquere maior natu: decet enim te. Primum diligenti sciam: et nō impedias musicā. Vbi audit nō est nō effundas sermonē, et oportune noli extolli in sapientia tua. Gemula carbūculi in ornamento auri: et cōpatio musicorum in cōiunio vini. Sic in fabricatōe auri signū est smaragdi: sic numerus musicorum in iocūdo et moderato vino. Audi tacēs: et pro reuerētia accedet tibi bona gratia. Adolescēs loquere in tua causa vix cū necesse fuerit. Si bis interrogatus fueris: habeat caput responsus tuū. In multis esto quasi inscius: et audi tacēs sicut et quārens. In medio magnatorum loquere nō presumas. et vbi sunt senes nō multū loquaris. An grandinē prohibet coruscatio: et an secundā prohibet gratia: et pro reuerētia accedet tibi bona gratia. Et hora surgēdi nō te trices. Pretere curre autem portus in domū tuā. et illic aduocare et illic lude. et age preceptōes tuas et nō in delictis et verbo superbo. Super his oībus bñdicitio dñi quā fecit te et inebriatē te ab oībus bonis suis. Qui timet deū accipiet doctrinā eius. et quā vigilauerint ad illum inueniēt bñdictionē. Qui quirit legē implebitur ab ea. et qui insidiosē agit scandalizabitur ab ea. Qui timet deū inueniēt iudiciū iustū: et iusticias quasi lumen accēdent. Peccator hō vitabit correptionē et sicut volūtate suā inueniet cōparationē. Vir cō filij nō dispdet intelligētiam. alienus et superbus nō pertimescet timorē. Etiam postquam fecit cū eo sine consilio et suis insectatōibus arguet. Sili sine consilio nihil facias: et post factū nō penitebit. In via ruine nō eas et nō offendes in lapides nec credas te vie laboriose: ne ponas aīe tue scandalū. Et a filiis tuis caue: et a domesticis tuis attēde. In oī ope tuo crede ex fide aīe tue. hec ē enim persuasio mādatorum. Qui credit deo attēdit mādatis: et quā confidit in illo nō minoratus erit.

L.S. De liberatōe propter timorē dñi. de rñsiōe sapiētis et idiscrētōe fatui. quā in oībus rebus ē ordo rōnalis. quā hō ita ē in manu dei sicut lutū in manu figuli. de oppositōe duorum quā duo. et vnus est vnus: ne des honorē et substātiā tuā alteri in vita tua. nō te subijcias ipm. de disciplina suorum.

Amenti deū nō occurrent mala: sed in tēptatōe deī illū cōsuabit et liberabit a malis. Sapiēs nō odit mādāta et iusticias et nō illidet quasi in pcella nauis. Nō sensat credit legi dei: et lex illi fidelis. Qui interrogatōne manifestat parabit verbum: et sic deprecatur exaudiet. et persuabit disciplinā: et tūc rñdebit. Recordia fatui quasi rota carri. et quasi axis verbi fati cogitat illi. Equus emissari: sic et amicus sub

fannator sub oī suprasedēte hñmit. Quare dies diē supat et iterū lux lucē: et annus annū a sole. A dñi sciētia separati sūt. factio sole et preceptū custodiēte pro dei sapientiā diuidunt. Et imutauit tempora et dies festos ipsorum et in illis dies festos celebrauerūt ad horā. Et ipsi exaltant et magnificauit deus et ex ipsis posuit in numerum dierū et oēs hoīes de solo et ex terra vnus creatus est adā. In multitudine discipline dñi separauit eos: et imutauit vias eorum. Et ex ipsis bñdixit et exaltauit: et ex ipsis scitificauit: et ad se applicauit. et ex ipsis maledixit et hñiliauit: et auertit illos a separatōe ipsorum. Quasi lutū figuli in manu ipsi. plasmare illud et disponere. Deus vix eius sicut in dispositōe eius: sic hō in manu illi quā se fecit: et reddet illi sicut in iudiciū suū. Contra malū bonū est: et contra vitā mors. sic et contra vix iustū peccator. Et sic intueri in oīa opa altissimi. Duo est duo. et vnus cōtra vnus. Et ego nouissimus euigilaui et quasi quā colligit acinos post vindemiatōres. In bñdicitōe dei et ipse speraui: et quasi quā vindemia repleri torcular. Respicit quā nō mihi soli laboraui: sed et oībus exherētib⁹ disciplinā. Audite me magnati et oēs populi. et rectores ecclie auribus percipite. Filio et mulieri: fratri et amico nō des potētes super te in vita tua: et nō dederis alij possessionē tuā: ne forte peniteat te et depreceris pro illis. Dū adhuc superas et aspiras: nō imutabit te oīs caro. Melius est enim vt filij te roget. quā te respicere in manus filiorum tuorum. In oībus opibus tuis precellēs esto. Ne dederis maculā in gliam tuam. In die presumatōis dierum vite tue: et in tempore exitus tui distribue hereditatē tuā. Libaria et virga et onus asino: panis et disciplina et opus suo. Oportet in disciplina et quirit requiescere: laxa manus illi et quirit libertatē. Jugū et lorū curuāt collū dui: et seruū inclināt opatōes assidue. Seruo maluo lo tortura et cōpedes: mitte illū in opationē ne vacet. Multa enim maliciā docuit ociositas. In opa prestatue cū: sic enim predecet illū. Quod si nō obaudierit: curua illū pro pedibus et nō aplifices super oēs carnē. Verū sine iudicio nihil facias graue. Si ē tibi seruus fidelis. sit tibi quasi aīa tua. Quasi frater sic eū tracta. quā in sanguine aīe cōparasti illū. Si leseris eū iniuste in fugā auertet: et si extollēs discesserit. quē quiras: et in quā via queres illū nescis.

L.S. De somniis: diuinatōibus et auguriis. de mendacio et vana spe cōfutādo. de prudētia expertorum. de laudē timentū deū. de vno edificāte et alio destruēte. de vno orante et alio maledicēte. de hoīe faciēte bonum in peccatis quē nō exaudiet dominus.

Ca. XXXIII
Vana spes et mendaciū viro insensato et somnia extollūt imprudētes. Quasi qui apprehēdit vmbra. et persequitur ventū: sic et quā attendit ad visa mendacia. Scdm hoc visio

Ecclesiasticus

somniorum. **N**on facies hominis similitudo alteri hominis
 Ab in mundo quod mundabitur: Et a mendace quod verum
 dicet. **D**ivinationis erroris et auguria, mendacia: et
 somnia malefactorum: vanitas est. **E**t sic peccator
 cor tuum fantasias patitur: nisi ab altissimo fuerit
 emissavitatio: ne dederis in illis cor tuum. **M**ultos
 enim errare fecerunt somnia: et exciderunt sperantes
 in illis. **S**ine mendacio confirmabitur verbum legis, et
 sapientia in ore fidelis complanabitur. **Q**ui non est te-
 ptatus quod sit: **V**ir in multis expertus cogitabit multa:
 et quod multa didicit enarrabit intellectus. **Q**ui
 non est expertus pauca recognoscit. **Q**ui autem in
 multis factus est, multiplicabit malitiam. **Q**ui tem-
 ptatus non est, quia scit: **Q**ui implanatus est, abunda-
 bit nequitia. **M**ulta vidi enarrando: et plurimas
 verborum consuetudines. **A**liquies usque ad mortem pe-
 riclitatus sum propter horum causa: et liberatus sum gratia dei.
Spiritus timetum deum quoniam, et in respectu illius benedi-
 cet. **S**pes enim illorum in saluantem illos: et oculi dei
 in diligentes se. **Q**ui timet dominum nihil trepidabit
 et non pauebit quoniam ipse est spes eius. **T**imetes dominum
 beata est anima eius: ad quem respicit: et quod est fortitudo
 eius. **O**culi domini super timetes eum: pectoris potentie:
 firmamentum virtutis: tegimen ardoris et umbraculum
 meridiani. **D**eprecatio offensionis et adiutorium
 casus, exaltans animas: et illuminans oculos, dans sani-
 tatem et vitam et benedictiones. **I**mmolatis et iniquo
 oblatio est maculata: et non sunt beneplacite substan-
 tiationes iniustorum. **D**ominus solus sustinetur se, in via
 veritatis et iusticie. **D**ona iniquorum non probat altissimus
 nec respicit in oblationes iniquorum, nec in multitudinem
 sacrificiorum eorum propitiabitur peccatis. **Q**ui offert sa-
 crificium ex substantia pauperum, quasi qui victimat filium
 in conspectu patris sui. **P**anis egentium vita pauperis
 est: qui defraudat illum, homo sanguis est. **Q**ui auferit
 in sudore panem quasi qui occidit primum suum. **Q**ui ef-
 fundit sanguinem et qui fraudem facit mercenario fra-
 tres sunt. **U**nus edificans, et unus destruens: quod prodest
 illis nisi labor. **U**nus orans et unus maledicens, cuius
 vocem exaudiet deus. **Q**ui baptizatus a mortuo et ite-
 rum tangit mortuum quod proficit lavatio illius. **S**ic homo qui
 ieiunat in peccatis suis: et iterum eadem faciens quod
 proficit humiliando se. **D**ivine illius quod exaudiet.

L. S. Quod bene facere est orare et sacrificare, de-
 bilitate offerendi, de oratione pupilli et vidue et
 humiliantis se. **Ca. XXXV**

Qui conseruat legem: multiplicat orationem. Sa-
 crificium salutare est attendere mandatis
 et discedere ab omni iniquitate: et propitiatio
 litare sacrificijs super iniusticias: et deprecatio pro
 peccatis recedere ab iniusticia. **R**etribuet gra-
 tia qui offert similitudinem: et qui facit misericordiam offert sa-
 crificium. **B**eneplacitum est domino recedere ab iniquitate
 et deprecatio pro peccatis recedere ab iniusticia. **N**on
 apparebis ante conspectum domini vacuus. **D**ec enim

omnia propter mandata dei fiunt. **O**blatio iusti ipse
 pinguat altare: et odor suavitatis est in conspectu
 altissimi. **S**acrificium iusti acceptum est: et memorias
 eius non obliviscetur dominus. **B**ono animo gloriam redde
 deo et non minuas primitias manuum tuarum. **I**n omni
 dato hilariter fac vultum tuum, et in exultatione scifica
 decimas tuas. **D**a altissimo secundum donatum eius: et
 in bono oculo ad inventionem facito manuum tuarum
 quoniam dominus retribuens est, et septies tantum retribuet tibi.
 noli offerre munera prava non enim suscipiet illa,
 et noli inspicere sacrificium iniustum: quoniam dominus vindicet
 est: et non est apud illum gloria persone. **N**on accipiet dominus
 personam in pauperem et deprecationem lesi exaudiet, non
 despiciet preces pupilli: nec viduam si effundat lo-
 quelam gemitus. **N**one lachryme vidue ad maxil-
 lam descendunt, et exclamatio eius super deducentem
 eas. **A** maxilla enim ascendunt usque ad celum et dominus ex-
 auditor non delectabitur in illis. **Q**ui adorat deum in
 oblectatione suscipietur: et deprecatio illius usque ad
 nubes propinquabit. **O**ro humiliatis se nubes pene-
 trabit, et donec propinquet non consolabitur et non di-
 scedet donec altissimus aspiciat. **E**t dominus non elon-
 gabit sed iudicabit iustos et faciet iudicium et for-
 tissimus non habebit in illis patientiam: ut peribulet
 dorsum ipsorum et genibus reddet vindictam donec tol-
 lat plenitudinem superborum et sceptrum iniquorum peribu-
 let donec reddat hominibus secundum actus suos et secundum
 opera adoret secundum presumptionem illius donec iudicet iu-
 dicium plebis sue: et oblectabit iustos misericordia sua.
Speciosa misericordia dei in tempore tribulationis quasi nu-
 bes pluvie in tempore siccitatis.

L. S. Ex persona omnium fidelium: oratio ad deum, de di-
 scretione decimata, de christo qui in ecclesia sponsa dele-
 ctatur cuius est columna et rex. **XXXVI**

Miserere nostri deus omnium et respice nos: et
 ostende nobis lucem miserationum tuarum: et imitte
 timorem tuum super gentes que non exarserunt te
 ut cognoscant quod non est deus nisi tuus enarrat ma-
 gna tua. **A**liena manus tua super gentes alienas
 ut videant potentiam tuam. **S**icut enim in conspectu eo-
 rum sanctificatus es in nobis: sic in conspectu nostro
 magnificaberis in eis: ut cognoscant te sicut et
 nos cognovimus: quia non est deus proter te do-
 mine. **I**nnova signa: et immuta mirabilia. **G**lorifi-
 ca manus: et brachium dextrum. **E**xata furorem:
 et effunde iram. **E**t tolle adversarium: et afflige
 inimicum. **F**estina tempus et memeto finis: ut enar-
 ret mirabilia tua. **I**n ira flammis deuoletur qui
 saluatur et qui pessimant plebem tuam inveniunt
 perditionem. **C**ontere caput principum et inimi-
 corum: dicentium non est alius preter nos. **L**o-
 grega omnes tribus iacob: et cognoscant quia non
 est deus nisi tu, ut enarrant magna tua: et he-
 reditabis eos sicut ab initio. **D**isere plebi tue
 super quam invocatum est nomen tuum: et israel quem

L ij

ij. Cor. ix. b

Zobie. iij. b

Roma. ij. b
Actu. r. f

D

A

infra. co. i
Zobie. ix. d

B

s. co.

L coequasti primogenito tuo. Misere civitatis sanctificationis tue hierusalem: civitati regni tue. Reple syon inenarrabilibus virtutibus tuis: et gloria tua populum tuum. Da testimonium quod ab initio creature tue sunt: et suscita precationes quas locuti sunt in nomine meo prophete populi. Da mercedem sustententibus te ut prophete tui fideles inveniantur: et exaudi orationes suorum tuorum. Secundum benedictionem aaron da populo tuo et dirige nos in viam iusticie ut sciant omnes qui habitant terram: quod tu es deus cunctospektor scilicet. Dem escam maleducabit ventus: et est cibus cibo melior: fauces contingunt cibum: et cor insensatum habet maledacia. **D** Cor primum dabit tristitiam: et homo pitus resistet illi. Dem masculum excipiet mulier: et est filia melior filie. Species mulieris exhilarat faciem viri sui et super omnem concupiscentiam hominis superducet desiderium. Si est lingua curatio: est et mitigatio et misericordie: non est vir illi? secundum filios hominum. Qui possidet mulierem bonam: inchoat possessionem: adiutorium secundum illum est et columna ut reges. Ubi non est sepes diripiet possessio. et ubi non est mulier ingemiscit egens. Cui credit quod non habet nidum? Et deflebens ubique obscuraverit: quasi succinctus latro exiliens de civitate in civitatem.

L. S. De discernendis amicis. de discernendis consiliariis. de quæda societate viri sancti et eius consilio. de locutione sophistica. de eruditione sapientis et anima propria temptanda. de vitanda crapulanda.

A **O**mnis amicus dicit et ego **XXXVII** amicitiam copulavi: sed est amicus solo nomine amicus. Nonne tristitia iest usque ad mortem? Sodalis autem et amicus ad inimicitiam convertentur. **B** presumptio nequissima: unde creata est concupiscentia arida malicia et dolositate illi. Sodalis amico concubabit in oblectationibus: et in tempore tribulationis adversarius erit. Sodalis amico condoleat causa ventris: et hostem accipiet scutum. Non oblitiscaris amici tui in animo tuo: et non in memoris filius in opibus tuis. Noli consiliari cum socero tuo: et a zelatibus te absconde consilium. Dis consiliari? perdit consilium: sed est consiliari? in semetipso. A consiliario sua animam tuam. Prius scito quam sit illi? necessitas et quod ipse in animo suo cogitabit: ne forte mittat sudorem in terram: et dicat tibi, bona est via tua: et stet cæcus videre quod tibi eveniat. Cum viro irreligioso tracta de sanctitate. et cum iniusto de iusticia: et cum muliere de his que emulat. Cum timido de bello: cum negociatore de tractatione. Cum emptore de venditione cum viro livido de gratiis agendis. Cum impijs de pietate: cum inhonesto de honestate. Cum operario agrario de omni tempore: cum operario annuali de consummatione anni. cum suo pigro de multa operatione. Non attendas his in omni consilio. Sed cum viro sancto assiduus esto: quemcumque cognoveris obstantem timorem dei: cuius anima est secundum animam tuam. Quicumque tituba

nerit in tenebris non condolebit tibi. Et cor boni consilii statue tecum. Non est enim tibi aliud plus illo. Anima viri sancti enunciat aliquam veram: quam septem circumspectores sedentes in excelsis ad speculandum. Et in his omnibus deprecare altissimus ut dirigat in veritate viam tuam. An omnia opera verbum verum procedat te: et ante omnem actum consilium stabile Verbum nequam immutabit cor ex quo partes quatuor oriuntur: bonum et malum: vita et mors et dominatrix illorum est assidua lingua. Vir peritos multos erudit: et anime sue suavis est. Qui sophisticated loquitur odibilis est: in omni re defraudabit. Non est enim illi data a domino gratia omni enim sapientia defraudat est. Est sapiens anime sue sapiens et fructus sensus illius laudabilis. Vir sapiens plebem suam erudit: et fructus sensus illius fideles sunt. Vir sapiens implebit benedictionibus: et videtes illum laudabunt. Vita viri in numero dierum: dies autem israel innumera biles sunt. Sapiens in populo hereditabit honorem et nomen illius erit vivens in eternum. Fili in vita tua tempta animam tuam: et si fuerit nequam non des illi potestate. Non enim omnia omnibus expediunt: et non omni anime omne genus placet. noli avidus esse in omni epulacione et non te confundas super omnem escam. In multis enim escis erit infirmitas: et aviditas appropinquabit usque ad cholera. Propter crapulam multi obierunt. qui autem abstinentes est adijcet vitam.

L. S. De medico honorando. de oratione ad deum in infirmitate. de confessione que facit valere medicinam de requiis mortuorum. de tempore querende sapientie. de singulis artificibus sine quibus non edificatur civitas. **XXXVIII**

Duora medicum propter necessitatem: et enim illi creavit altissimus. A deo est enim omnis medicina: et a rege accipiet donationem. Disciplina medici exaltabit caput illius: et in conspectu magnatorum collaudabit. Altissimus creavit de fra medicina: et vir prudens non abhorrebit illam. Nonne a ligno indulcata est aqua amara? Ad agnitionem hominum virum illorum. Et dedit hominibus scientiam altissimus: honorari in mirabilibus suis. In his curas mitigabit dolorem. et unguentarius faciet pigmenta suavitatis et unctioes proficiet sanitatis et non consummabunt opera eius. Pax enim dei super faciem eius. Fili in tua infirmitate non despicias teipsum. sed ora dominum et ipse curabit te. Averte a delicto. et dirige manum et ab omni delicto munda cor tuum. Da suavitatem et memoriam similitudinis: et impingua oblationes et da locum medico. Et enim illum dominus creavit: et non discedat a te: quia opera eius sunt necessaria. Est enim tempus quando in manibus illorum incurras. Ipsi vero dominum deprecabuntur ut dirigat requiem eorum et sanitatem propter conversationem illorum. Qui delinquit in conspectu eius quod fecit eum accidet in manibus medicum. Fili in mortuum producat lachrymas: et quasi dira passus incipe plorare: et secundum iudicium contege corpus illi

Ecclesiasticus

lius: et non despicias sepulturam illi. Propter delaturam autem amare fer luctum illi uno die et solare propter tristitiam: et fac luctum secundum meritum eius uno die vel duobus propter detractionem. A tristitia enim festinat mors et coopit virtutem: et tristitia cordis flectit cervicem. In abductione permanet tristitia: et substantia iopis secundum cor eius. Non dederis in tristitia cor tuum: sed repelle eam a te et memeto nouissimorum. Noli obliuisci: neque enim est reuersio: et huic nihil perderis: et teipsum pessimabis. Memor esto iudicij mei sic enim erit tuum. Mihi heri tibi hodie. In rege mortui requiescere fac memoriam eius et consolare illum in exitu spiritus sui. Sapientiam scribe in tempore vacuitatis: et quae minoratur actu sapientiam percipiet: quae sapientia replebitur. Qui tenet aratrum et quae gloriatur in iaculo: stimulo boues agitat: et conuersatur in opibus eorum: et narratio eius in filiis taurorum. Cor suum dabit ad mandandos sulcos: et vigilia eius in sagina vacuorum. Sic omnis faber et architectus: quae nocte tanquam diem transigit: quae sculpsit signacula sculptilia: et assiduitas eius variat picturam. Cor suum dabit in similitudine picture: et vigilia sua perficit opus. Sic faber ferrarius sedens iuxta incidit: et considerans operum ferri. Vapor ignis uret carnes eius: et in calore fornicis concertat. Vox mallei innouat aurem eius et similitudinem vasis oculus eius. Cor suum dabit in consummatione operum: et vigilia sua ornabit inspectionem. Sic figulus sedens ad opus suum: conuertens pedibus suis rotam: quae in solitudine positus est spiritus propter opus suum: et innumera est omnis operatio eius. In brachio suo formabit lutum et ante pedes suos curuabit virtutem suam. Cor suum dabit ut consumet linitio nem: et vigilia sua mundabit fornacem. Quis hi in manibus suis spauerunt: et unusquisque in arte sua sapiens est. Sine his omnibus non edificatur ciuitas. Et non inhabitabunt nec ambulabunt: et in ecclesias non transfiliet. Super sellam iudicis non sedebunt: et testamentum iudicij non intelliget: neque palam facient iudicium et disciplinam: et in parabolis non inuenient sed creaturam eum confirmabunt. et deprecatio illorum in operatioe artis: accommodantes animas suas: et conquirentes in lege altissimi.

C.S. De studio et exercitio sapientis. de laude ipsius orta ad sanctimoniam: opera dei curiose scrutari prohibet. de spiritibus creatis ad vindictam et quae propter opera sua bonis bona in bonum: et malis mala in malum creata sunt ab initio. XXXIX

Sapientiam omnium antiquorum exorat sapiens et in prophetis vacabit. Narrationem virorum notatorum conseruabit: et in insutias parabolarum simul introibit. Occulta puerbiorum et queret: et in absconditis parabolarum conuersabit. In medio magnatorum ministrabit: et in conspectu presidis apparebit. In terra alienigenarum gentium pertransiet. Bona enim et mala in omnibus temptabit. Cor suum

tradet ad vigilandum diluculo ad dominum quem fecit illum: et in conspectu altissimi deprecabitur. Apert os suum in oratione et per delictis suis deprecabitur. Si enim dominus magnus voluerit: spiritum intelligentie replebit illum: et ipse tanquam imbres emittet eloquia sapientie sue: et in oratione profitebitur domino. Et ipse diriget consilium eius et disciplinam: et in absconditis suis consiliabitur. Ipse palam faciet disciplinam doctrine sue. et in lege testamenti domini glorietur. Collaudabunt multi sapientiam eius: et usque in seculum non delebitur. Non recedet memoria eius: et nomen eius requiratur a generatione in generationem. Sapientia eius narrabunt gentes: et laudem eius enuntiabit ecclesia. Si permiserit nomen eius: derelinquet populum quem mille. et si reuerentur perderit illum. Adhuc consiliabor ut enarrem: ut furore enim repletus sum. Et in voce dicit. Obaudite me diuini fructus et quasi rosa plantata super ruos aquarum fructificate. Quali libano: odorem suauitatis habete. Florete flores quasi lilium et date odorem: et fructificate in gratiam: et collaudate canticum et benedicite dominum in operibus suis. Date nomen eius magnificentiam: et profitemini illi in voce labiorum vestrorum et in canticis labiorum et citharis et sic dicetis in confessione. Opera domini vniuersa bona valde. In verbo eius stetit aqua sicut congeries: et in similitudine oris illius sicut exceptoria aquarum: quoniam in precepto ipsius placor fit: et non est minoratio in salute ipsius. Opera omnis carnis coram illo: et non est quicquam absconditum ab oculis eius. A seculo usque in seculum respicit. et nihil est mirabile in conspectu eius. Non est dicere quod est bene: aut quid est istud: omnia enim in tempore suo queruntur. Benedictio illius quasi fluuius inundabit: et quod cataclismus arida inebriauit sic ira ipsius gentes quae non exarserunt eum: hereditabit. Quod conuertit aquas in siccitatem et siccata est terra et vix illius vix illorum directe sunt: sic per orbem offensiones in ira eius. Bona bonis creata sunt ab initio sic nequissimis bona et mala. Intuitu necessarie rei vite hominum. aqua: ignis et ferrum: sal: lac: et panis similitudine et mel: et botrus vite. et oleum et vestimentum. Nec omnia sanctis in bona sic et impijs et peccatoribus in mala conuertentur. Sunt spiritus qui ad vitam creati sunt: et in furore suo confirmauerunt tormenta sua. Et in tempore consummationis effundent virtutem et furorem eius qui fecit illos confundent. Ignis grando: fames et mors: omnia haec ad vitam dicitam creata sunt. Bestiarum dentes et scorpij: et serpentes: romphea vindicans in exterminium impios. In mandatis eius epulabuntur et super terram in necessitate preparabuntur: et in temporibus suis non perierint verbum. Propterea ab initio confirmatus sum et consiliatus sum: et cogitavi et scripta dimisi. Omnia opera domini bona. et omne opus hora sua subministrabit. non est dicere. hoc illo nequius est. Omnia enim in tempore suo comprobabuntur. Et nunc in omni corde et ore collaudate et benedicite nomen domini.

B

infra. xlviij. c

Gene. i. d.
Aldar. vi. d

Gene. vij. d

Ero. xiiij. c

s. xxiij. d

infra. xl. b

s. eo.

C iij

Ecclesiasticus

Quod occupatio magna et graui in go. et de oī hoīuz miseria. de trāitu glie et supbie ipioꝝ de bñdictiōe iustoz. de pꝛogatiua timoris dñi.

Occupatio magna creata ē oībꝫ. XL hoībꝫ et iugū graue sup filios adā a die exitus de vētre matris eoz vsqꝫ in diem sepulture i matrē oīuz. Cogitatōes eoz et timores cordis adimētiōes expectatōis et dies finitiōis: a pñdēte sup sedē glōsiam vsqꝫ ad hūilia: tū in terrā et cinerē ab eo q̄ vtiſ hyacinto et portat coronā vsqꝫ ad eū q̄ opif lino crudo. Furor zelus. tumultus. fluctuatio. et timor mortis iracūdia pseuerās. et cōtentio. et in tpe refectiōis i cubili somnꝫ noctis imutat scīaz eiꝫ. Modiciū aut tanqꝫ nihil in rege. et ab eo in somnis q̄si i die respectus. Cōturbatꝫ ē in visu cordis sui: tanqꝫ q̄ euaserit i die belli. In tpe salutis sue exsurrexit et admirās ad nullū timorē cū oī carne ab hoīe vsqꝫ ad pecꝫ. et sup pctōres septuplū. Ad h̄ mors sanguis: p̄tentio et romphea. opp̄ssiōes. fames et cōtritio et flagella. Sup iniqꝫ creata sunt hec oīa. et ppter illos factus ē cataclismꝫ. Dia enīz que de tra sunt in trā p̄uertent. et aq̄ oēs in mare p̄uertētur. De munꝫ et iniquitas delebit et fides in sc̄m stabit. Substātie iniustoz sic flumī siccabunt. et sicut tonitruū magnū in pluuia p̄sonabunt. In apiendo manus suas letabit: sic p̄uaricatores i p̄sumatiōe tabescēt. Nepotes ipioꝝ rum nō multiplicabūt ramos: et radices imūde sup cacumē petre sonāt. Sup oēm aquā viriditas et ad orā flumīs ante oē fenū euellēt. Gratia sicut padisus in bñdictiōibꝫ: et miscōia in sc̄lo p̄manet. Vita sibi sufficiētis oparij cōdulcabitur et in ea inuenies thesaurꝫ. Filij edificatio ciuitatis p̄firmabit nomē: et sup h̄ac mulier imaculata cōputabit. Vinū et musica letificāt cor: et sup vtracꝫ dilectio sapiētie. Tibie et psalteriū suauē faciūt melodiā et sup vtracꝫ lingua suavis. Gratia et speciē desiderabit oculꝫ tuꝫ et sup b̄ virides fatiōes. Amicꝫ et sōdalis in tpe p̄ueniētes et super vtracꝫ mulier cū viro. S̄res in adiutoriū i tpe tribulatōis et sup eos miscōia liberabit. Aurū et argentū et p̄stitutio pedū. et sup vtrūqꝫ p̄siliū bñplacitū. Facultates et p̄tutes exaltant cor et sup h̄ timor dñi. Nō est in timore dñi minoratio et nō est in eo inq̄rere adiutoriū. Timor dñi sicut padisus bñdictiōis: et sup oēm gloriā opuerūt illū. Filij in tpe vite tue ne indigeas. Meliꝫ est em̄ mori q̄ indigere. Vir respiciēs in mēsaz alienā: non ē vita eiꝫ in cogitatione victus. Alit em̄ aiām suam abis alienis. Vir aut disciplinatꝫ et eruditꝫ custodiet se. In ore ip̄rudētis p̄dulcabit inopia. et in vētre eius ignis ardebit.

Quod memoria mortis et iudicij. de pditiōe ipioꝝ: de bono noīe curādo. de sapia publi-

canda. monet a diuersis vicijis abstinere. de fugienda muliere.

Ca. XLI

Mors q̄ amara ē memoria tua hoī paciē h̄nti in substātijs suis viro q̄eto et cuiꝫ vie directe sunt in oībus: et adhuc valēti accipe cibuz. Mors bonū est iudiciū tuum hoī indigenti et q̄ minoratur viribꝫ: defecto etate et cui de oībus cura est et incredibili: q̄ p̄dit sapiētā. Noli metuere iudiciū mortis. Memēto q̄ añ te fuerūt et q̄ supuentura sunt tibi: b̄ iudiciuz a dño oī carni: et q̄ supueniēt tibi in beneplacito altissimi: siue dece siue cētū siue mille anni. Non est enī in iferno accusatio vite. Filij ab hominationū fiūt filij peccatorū: et q̄ p̄uersant secus domos ipioꝝ. Filioꝝ peccatorū periet hereditas et cū semie illoꝝ assiduitas obprobrij. De patre impio q̄runt filij: qm̄ ppter illū sunt in obprobrio. Ne vobis viri impij q̄ dereliq̄stis legē dñi altissimi: Et si nati fueritis in maledictiōe nascemini et si mortui fueritis in maledictiōe erit p̄s vestra. Dia q̄ de terra sūt in terrā p̄uertent: sic impij a maledicto in p̄ditōez. Luctꝫ hoīm corpore ipso rū: nomē aut ipioꝝ delebit. Curā habe de bono noīe. b̄ em̄ magis p̄manebit tibi q̄ mille thesauri p̄ciosi et magni. Bone vite numerꝫ dierū: bonū aut nomen p̄manebit in euuz. Disciplinā in pace p̄seruate filij. Sapiētia enī abscondita et thesauris inuisus: q̄ utilitas in vtriscꝫ. Meliꝫ est hō q̄ abscondit stulticiā suā: q̄ hō q̄ abscondit sapiētā suā. Verūtū reuertimī in his q̄ p̄cedūt de ore meo. Nō est em̄ bonū oēs irreuerentiā obseruare: et nō oīa oībꝫ bñplacēt in fide. Erubescite a p̄re et a m̄re de fornicatōe: et a p̄sidente. et a potēte de mēdacio: a p̄ncipe et a iudice de delicto: a synagoga a plebe de iniq̄tate: a socio et a amico de iniusticia: et de loco in q̄ hitas de furto de x̄itate dei et testamēto: de discubitu i panibꝫ et ab obfuscatōe dati et accepti. a salutātibꝫ de filētio: a respectu m̄lieris fornicarie: et ab auersione vultꝫ cognati. Ne auertas faciē a p̄mo tuo et ab auerēdo p̄tez: et nō restituēdo. ne respicias mulierē alieni viri: et ne scruteri ancillā eiꝫ neqꝫ steteris ad lectū eiꝫ. Caue ab amicis de p̄monibus ip̄operij: et cū dederis ne impropere.

Quod nō duplicatōe sermonis absconditi de p̄sonaz nō acceptōe et de q̄busdā vicijis p̄ticularibus. de filia luxuriosa custodienda et fugiendo mulierū cōsortio.

Ca. XLII

Non duplices sermones auditꝫ de reuelatione sermonis absconditi. et eris vere sine cōfusione: et inuenies grām in cōspectu oīuz hoīm. Ne p̄ his oībus cōfundaris: et ne accipias personam vt delinquas. De lege altissimi et testamēto: et de iudicio iustificare ipiū de verbo socioꝝ et viatorum et de datione

Secū. vij. b
infra. xiiij. b

lxxi. b

lxxii. b

lxxiii. b

lxxiiii. b

lxxv. b

lxxvi. b

lxxvii. b

lxxviii. b

lxxix. b

lxxx. b

lxxxi. b

lxxxii. b

Ecclesiasticus

hereditatis amicorum: de equalitate statere et ponderare. de acquisitione multorum et paucorum. et de corruptione emptiois et negotiorum. et de multa disciplina filiorum: et suo pessimo latere sanguine: Super mulierem neque bonum est signum. Ubi manus multe sunt claudere et quodcumque trades numerare et appondere. data vero et acceptum omne describe. De disciplina insensati et fatui et de senioribus qui iudicantur ab adolescentibus: et eris cruditer in omnibus et probabilis in conspectu omnium viros. Filia patris abscondita est: vigilia et sollicitudo eius aufert somnum: ne forte in adolescentia sua adultera efficiatur: et cum viro commorata odibilis fiat: ne quando polluat in virginitate sua et in paternis suis grandida inueniatur: ne forte cum viro commorata transgrediat aut certe sterilis efficiatur. Super filiam luxuriosam confirmata custodiam: nequam faciat te in opprobrium venire inimicis a detractioe in civitate et abiectioe plebis: et confundat te in multitudine populi. Qui homini noli intedere in specie: et in medio mulierum noli commorari. Devestimentis enim procedit tineam a muliere iniquitas viri. Melior est enim iniquitas viri quam beneficies mulier et mulier confundens in opprobrium. Memor ero igitur operum domini: et quae vidi annuntiabo in sermonibus domini opera eius. Sol illuminans per omnia respexit: et gloria domini plenum est opus eius. Nonne dominus fecit sanctos enarrare omnia mirabilia sua quae confirmavit dominus omnipotens stabilis in gloria sua. Abyssum et cor hominum investigavit et in astutia eorum excogitavit. Cognovit enim dominus omnem scientiam et insperavit in signum eius annuncias quae praeterierunt et quae superventura sunt: reuelans vestigia occultorum. Non praeterit illum omnis cogitatio et non abscondit se ab eo ullus sermo. Magnalia sapientiae suae decoravit quae est ante seculum et usque in seculum: neque adiectum est neque minus: et non eget alicuius consilio. Quae desiderabilia omnia opera eius: et tanquam scintilla quae est considera te. Quia haec vivunt et manent in seculo. et in omni necessitate omnia obaudiunt ei. Quia duplicia. unum protra unum et non fecit quicquam deesse. Uniuscuiusque consuabit bona. Et quis satiabit videns gloriam eius?

C.S. Enunciat mirabilia dei: laudat creatorem et in laude eius dicit se deficere. XLIII

Alitudinis firmamentum pulchritudo eius species celi in visione glorie. Sol in aspectu annuncias in exitu: vas ammirabile: opus excelsi. In meridiano exurit terram: et in conspectu ardoris eius quis poterit sustinere? Forma custodit in opibus ardoris. Tripliciter sol exurit motes radios igneos exsufflans. et refulgens radijs suis obcecat oculos. Magnus dominus qui fecit illum et in sermonibus eius festinavit iter. et luna in omnibus in tempore suo: ostensio temporis et signum eius. Luna signum diei festi. luminare quod minuit in consummatione. Mensis finis nomen eius est cresces mirabiliter in consummatione. Vas castrorum in excelsis: in firmamen-

to celi resplendens glorie. Species celi gloria stellarum mundum illuminans in excelsis dominus. In vobis sancti stabunt ad iudicium: et non deficient in vigilijs suis. Vide arcum et benedic eum qui fecit illum. Valde speciosus est in splendore suo. Exavit celum in circuitu glorie suae: manus excelsi aperit illum. Impio suo acceleravit nivem et accelerat conflagrationes emittere iudicij sui. Propterea apti sunt thesauri et evolaverunt nebulae sicut aves. In magnitudine sua posuit nubes: et fracti sunt lapides gradinis. In conspectu eius commovebuntur montes: et in voluntate eius aspiravit notus. Vox tonitruum eius vibravit terram tempestas aquilonis et congregatio spiritus: et sicut avis deponens ad sedendum aspergit nivem: et sicut locusta demergens descensus eius. Pulchritudinem caudoris eius ammirabitur oculus: et super imbrem eius expavescit cor. Belu sicut salem effundet super terram: et dum gelaverit fiet tanquam cacumina tribuli. Frigidus ventus aquilo flaut et gelavit cristallus ab aqua. Super omnem congregationem aquarum requescet: et sicut lorica induet se aquas. Et devorabit montes et exuret desertum et extinguet viride sicut ignem. Medicina omnis infestatione nebulae: et ros obvians ab ardore venienti humile efficiet eum. In sermone eius siluit ventus et cogitatio eius placavit abyssum: et plavit illum dominus iesus. Qui navigat mare enarrat pericula eius: et audientes auribus nostris ammirabimur. Illic clara opera et mirabilia: varia bestiarum genera et omnium pecorum: et creatura beluarum. Propter ipsum confirmatus est itineris finis: et in sermone eius composita sunt omnia. Multa dicimus: et defecimus verbis: consummatio autem sermonum: ipse est. In omnibus gloriantes. ad quid valebimus? Ipse enim omnipotens super omnia opera sua. Terribilis dominus et magnus vehementer et mirabilis potentia ipsius. Glorificantes dominum quantumcumque potueritis superuebit adhuc. et ammirabilis magnificentia eius. Benedicentes dominus exaltate illum quantum potestis: maior enim est omni laude. Exaltates eum replemini virtute. Ne laboratis non enim comprehendetis. Quis videbit eum et enarrabit. et quis magnificabit eum sicut est ab initio. Multa abscondita sunt maiora his. Pauca enim vidimus opera eius. Quia autem dominus fecit. et pie agentibus dedit sapientiam.

C.S. Laudat generaliter viros gloriosos. de laudibus enoch. noe. abraam. isaac. et iacob.

Audemus viros gloriosos XLIII et parentes nostros in generatione sua. Multam gloriam fecit dominus magnificentia sua a seculo. Dominantes in potestatibus suis. homines magni virtute et prudentia sua praediti. nunciantes in prophetis dignitate prophetarum. et imperantes in populo. et virtute prudentie populis sanctissima verba. In pueritia sua requirentes modos musicos. et narrantes carmina scripturarum.

Ecclesiasticus

B **U**oies diuites in stute pulchritudinis studium
hntes pacificantes in domib' suis. **D**es isti i ge
neratiob' gentis sue gl'iam adepti sunt et in die
bus suis habentur i laudibus. Qui de illis nati
sunt reliqrut nome narradi laudes eoz. **E**t sunt
qz no est memoria. Perierut qsi q no fuerint
nati sunt qsi no nati: et filij ipoz cu ipis. Sed illi
viri misericordie sunt qz pietates no deruerut. Cum
semine eoz pmanent bona: hereditas sc'ta nepo
tes eoz. **E**t in testamētis stetit semen eoz: et filij
eoz ppter illos vsqz in eternū manēt. Semē co
rū et gl'ia eoz no derelinq'tur. **C**orpa ipoz in pa
ce sepulta sunt: et nome eoz uiuet in gnatione et
gnationē. **S**apientia ipoz narrēt ppli. et laudē
eoz nūciet ecclia. **E**noch placuit deo et trāslat'
est in paradisum: ut det gētib' sapiam. **N**oe iuent'
est pfectus iustus: et in tpe iracūdie fact' est reco
ciliatio. **I**deo dimissum est reliquū fre: cū factū
est diluuiū. **T**estamēta seculi posita sūt apud il
lū: ne deleri possit diluuiū ois caro. **A**braaz ma
gnus pī multitudinis gētū: et no est iuent' filis
illi in gl'ia. **Q**ui cōseruauit legē excelsi: et fuit i te
stamēto cū illo. **I**n carne ei' stare fecit testm: et in
temptatiōe inuētus est fidelis. **I**deo iureiuran
do dedit illi gl'iam in gente sua crescere illuz qsi
terre cumulū: et ut stellas exaltare semen eius: et
hereditare illos a mari vsqz ad mare. et a flumie
vsqz ad terminos terre. **E**t ysaac eodē modo fe
cit ppter abraam patrē ei'. **B**enedictionē oīuz
gentiū dedit illi dñs: et testamētū suū pfirmā
uit sup caput iacob. **A**gnouit eū in benedictioni
bus suis: et dedit illi hereditatē et diuisit illi pte
in tribub' duodecim. **E**t p'uaui illi hoies mise
ricordie iuentētes grām in oculis ois carnis.

L.S. De laudibus moysi et aaron et phinees
Dilectus deo et hoibus moyses XLV
cui' memoria in bñdictiōe est. Similem
illū fecit in gl'ia scōz: et magnificauit eū
in timore inimicōz: et in v'bis suis monstra pla
cauit. **G**lorificauit illū in cōspectu regū: et iussit
illi corā ppfo suo: et oñdit illi gl'iam suā. **I**n fide
et lenitate ipi' sc'm fecit illū: et elegit eū ex oī car
ne. **A**udiuit em' eū et vocē ipi' et induxit illū i nu
bē. **E**t dedit illi cor ad pcepta: et legē vite et disci
pline docere iacob testamētū suū: et iudicia sua
isrl'. **E**xcelsum fecit aaron fratrem suū et silem sibi
de tribu leui. **S**tatuit ei testamētū eternū: et de
dit illi sacerdotiū gētis et beatificauit illū i gl'ia
Et circūcinxit eū zona iusticie: et induit eum sto
la gl'ie: et coronauit eū in vasis stutis. **C**ircū pe
des et femoralia et humerale posuit ei: et cinxit il
lū tintinabulis aureis plurimis i gyro: dare so
nitū in incessu suo: auditū facere sonitū in tēplo
in memoriaz filijs gentis sue. **S**tolam sanctam
auro et hyacinto et purpura: opus textile: viri sa

piensis iudicio et vitate pditi. **T**orto cocco op'
artificis. gemis p'ciosis figurat' in ligatura au
ri et ope lapidarij sculptis i memoriā. **S**im nūme
rū tribuū isrl'. **C**orona aurea sup mitrā ei' exp's
sa signo sanctitatis. gl'ia honoris et op' stutis
desiderio oculoz ornata. **S**ic pulchra ante ipm
no fuerit talia. vsqz ad orientē. **N**o est indutus
illa alienigena aliqs. s'z tm filij ipi' soli et nepo
tes ei' p omne tps. **S**acrificia ipsius psummata
sunt igni q'tidie. **C**ōpleuit moyses man' eius: et
vixit illū oleo sancto. **F**actū ē illi in testm eternū
et semini ei' sicut dies celi: fungi sacerdotio et ha
bere laudē et gl'ificare pplm suū in noie suo. **I**p'z
elegit ab oī viuēte: offerre sacrificiū deo incen
sum et bonū odores in memoriā placare p ppfo
suo. **E**t dedit illi in pceptis suis ptatē: in testa
mentis iudicior: docere iacob testimonia et i le
ge sua lucē dare isrl'. **Q**uia p illū steterūt alieni: et
ppter inuidiā ciccū dederūt illū hoies in des'to
q erant cū dathan et abiron: et cōgregatio chore
in iracūdia. **V**. dit dñs deus et no placuit illi: et
cōsumpti sunt in ipetu iracūdie. **F**ecit illis mon
stra: et cōsumpsit illos in flāma ignis. **E**t addi
dit aaron gloriā et dedit illi hereditatē: et pmiti
as frugū t're dimisit illi. **P**anē ipius in primis
pauit in satietatē: nā et sacrificia dñi edent q de
dit illi et semini ei'. **L**eterū mē gentes no heredi
tabit: et ps no est illi in gēte. **I**p'e est em' ps eius
et hereditas. **P**hinees fili' eleazari terti' in gl'ia
imitādo eū in timore dñi: et stare in reuerētia gē
tis: in bonitate et alacritate aie sue placuit deo
israel. **I**deo statuit illi testm pacis: et pncipē san
ctorū et gentis sue. ut sit illi et semini ei' sacerdo
tij dignitas in eternū. **E**t testm dauid regi filio
iesse de tribu iuda: hereditas ipi' et semini ei' ut
daret sapientiā in cor nrm iudicare gentē suā in
iusticia: ne abolerētur bona ipoz et gloriā ipso
rū in gentē corū eternā fecit.

L.S. De laudib' iosue: caleph et samuelis.
Artis in bello iesus naue sue XLVI
fcessor moysi in pphetis q fuit magn' fm
nomen suū: maxim' i salutē electozū dei:
expugnare insurgētes hostes ut psequerē heredi
tatē isrl'. **Q**uā gloriā adeptus est in tollendo ma
nus suas: et iactādo p ciuitates rōpheas. **Q**uis
ante illū sic restitit. **N**az hostes ipse dñs pcussit
Aut no in iracūdia eius impeditus est sol: et vna
dies facta ē qsi duo. **I**nuocauit altissimū potē
tem in oppugnādo inimicos vndiqz: et audiuit
illū magnus et sc'tus deus: in saxis grādinis vir
tutis valde fortis. **I**mpetū fecit cōtra gentē ho
stilē: et in descēsu pdidit p'trarios ut cognoscant
gentes potentā eius qz cōtra deū pugnare non
est facile: et secutus est a tergo potentes. **E**t i die
bus moysi misericordiam fecit ipse et caleth fili'

Gen. v. c
Hebre. xi. b
Gen. vi. b
Hebre. xi. b

Gen. xv. a

Gen. xx. c
Hebre. xi. d

Exodi. xi. a

Exod. xviii. f

Leuit.

Num.

Deut.

Num.

Deut.

Job.

Deut.

Num.

Ecclesiasticus

iephone stare cōtra hostē et phibere gentē a peccatis: et perfringere murmur malicie. Et ipi duo pstituti a piculo liberati sunt: a numero serceto rū miliū peditū iducere illos in hereditatē i trā q̄ manat lac et mel. Et dedit dñs ipi caleph fortitudinē et vsq̄ in senectutē pmāsit illi. Et ut ascēderet in excelsum t̄re locū et semē ipius obtinuit hereditatē. Et viderūt oēs filij isrl̄: qz bonus est obseq̄ sc̄to deo. Et iudices singuli suo noie q̄rū nō est corruptū cor: q̄ nō auersi sunt a dño vt sit memoria illozū in b̄ndictiōe. Et ossa eozū pullulant de loco suo: et nomē eozū pmanet in et̄num pmanēte ad filios illozū sc̄tozū virozū glia. Dilectus a dño deo suo samuel ppheta dñi: renouauit impiā et vixit p̄ncipes in gente sua. In lege dñi cōgregationē iudicauit: et vidit deū iacob: et in fide sua pbat̄ ē ppheta. Et cognit̄ ē in v̄bis suis fidelis: qz vidit deū lucis. Et iuocauit dñs oipotētē in oppugnādo hostes circūstātes v̄ndiqz in oblatiōe viri iuiolari. Et itonuit de celo dñs: et i sonitu magno auditā fecit vocē suam. et p̄triuit p̄ncipes tyrozū et oēs duces philistim. et aū ips̄s finis vite sue et seculi testimoniū p̄buit i cōspectu dñi et xp̄i. Decurias et vsq̄ ad calciamenta ab oī carne nō accepit: et nō accusauit illū hō. Et post b̄ dormiuit et votū fec̄ regi. et ostēdit illi finē vite sue: et exaltauit vocē ei⁹ de trā i ppheta delere impietātē gētis.

L.S. De laudibus nathan: dauid et salomonis. de roboam iprudentia. et hieroboam idolatria qui fecit peccare israhel. XLVII

D O est b̄ surrexit nathan ppheta in dieb⁹ dauid. Et q̄si adeps sepatus a carne: sic dauid a filijs isrl̄. Cū leomb⁹ lusit q̄si cū agnis et in v̄sis silr̄ fecit sic i agnis ouū. In iuētute sua nunq̄d nō occidit gigantē: et abstulit opprobriū de gēte. In tollēdo manū i saxo funde deiecit exultatiōz golie vbi iuocauit deus oipotētē. et dedit i dextera ei⁹ tollere hoīem fortē i bello: et exaltare cornu gētis sue. Sic i decē milib⁹ glificauit eum et laudauit eum i b̄ndictiōib⁹ dñi: i offerendo illi coronā glie. Cōtriuuit em̄ inimicos v̄ndiqz et extirpauit philistim p̄nos vsq̄ in hodiernū diem. Contriuuit cornu ipoz vsq̄ i et̄num. In oī ope dedit confessionē sancto et excelso in v̄bo glie. De oī corde suo laudauit dñm et dilexit eum q̄ fecit illum. et dedit illi contra inimicos potentiā. Et stare fecit cantores p̄ altare et i sono eozum dulces fec̄ modos. Et dedit i celebratiōib⁹ dec⁹: et ornauit tpa vsq̄ in cōsummatiōē vite: vt laudarēt nomē sc̄m dñi: et aplificarēt mane dei sc̄itatē. Xps̄ purgauit peccata ipi⁹: et exaltauit i et̄num cornu ei⁹. Et dedit illi testamētuz regni: et sedē glie in isrl̄. Post ipm̄ surrexit fili⁹ sensat⁹. et p̄pter illuz deiecit om̄

nēpotētā inimicoz. Salomō impauit in dieb⁹ pacis: cui subiecit de⁹ oēs hostes vt cōderet domū in noie suo et pararet sc̄itatē in sempiternū quēadmodū erudit⁹ est i iuētute sua. Et implet⁹ est q̄si flumē sapiētia: et terrā reterit aīa sua. Et repleti⁹ in cōparatiōib⁹ enigmata. ad insulas lōge diuulgatū est nomē tuū: et dilect⁹ es in pace tua. In cantilenis et puerbjs et cōpationib⁹ et interpretatiōib⁹ mirate sūt terre. et in noie dñi dei cui ē cognomē de⁹ isrl̄. Collegisti q̄si auricalcū aurū. et vt plūbū cōplesti argētū. et inclinaisti femora tua inlierib⁹. Prātē habuisti in corpe tuo. Dediti maculā i glia tua: et pphanaisti semē tuū inducere iracūdiā ad liberos tuos: et in ceteris stulticiā tuā: vt faceres iperū bipartiū: et ex ef̄fraym impare iperū duz. De⁹ aut̄ nō derelinquet miām suā et nō corrupet nec. delebit opera sua: nec p̄det a stirpe nepotes electi sui: et semē ei⁹ q̄ diligit dñs nō corrupet. Dedit aut̄ reliquū iacob et dauid de ipa stirpe. Et finē habuit. Salomō cū p̄rib⁹ suis. Et dereliqt̄ post se de semine suo gētis stulticiā. et iminutū a prudētia roboā q̄ auertit gētē p̄silio suo et hieroboā filiū nabat q̄ peccare fecit isrl̄. et dedit viā peccadi effraim. et plurima redūdauerūt peccata ipoz. Valde em̄ auerterunt illos a terra sua. Et q̄siuit oēs neqtias vsq̄ dū pueniret ad illos defensio: et ab omnib⁹ peccatis liberauit eos.

L.S. De laudib⁹ helie: helisei et ezechie.

E T surrexit helias ppheta XLVIII q̄si ignis. et v̄bū ipi⁹ q̄si facula ardebat. Qui induxit in illos famē et imitātes illū inuidia sua pauci facti sūt. Nō enī poterant sustinere p̄cepta dñi. Verbo dñi p̄tinuit celū et deiecit a se ignē terre. Sic amplificat⁹ est helias in mirabilib⁹ suis. Et q̄s potes silr̄ sic gliari tibi. Qui sustulisti mortuū ab inferis de sorte mortis in v̄bo dñi dei: q̄ deiecasti regē ad p̄nciē et p̄fregisti facile potētā ipoz: et gliosos de lecto suo. Qui audis in syna iudiciū: et i orcb̄ iudicia defensionis. Qui vngis reges ad penitētā: et prophetas facis successores post te. Qui receptus es in turbine ignis in curru equoz igneoz q̄ in script⁹ es in iudicijs tēpoz lenire iracūdiā dñi p̄ciliare cor p̄ris ad filiū: et restituere trib⁹ iacob. Beati sunt q̄ te viderūt. et in amicitia tua decorati sunt. Nā nos vita viuim⁹ im̄ post mortē aut̄ nō erit tale nomē n̄m. Helias q̄ in turbine tect⁹ est in heliseo cōplet⁹ est spūs ei⁹. In dieb⁹ suis nō p̄tinuit principē. et potētā nemo vicit illū. Nec supauit illū verbū aliqd̄ et mortuū ppheta: ut corp⁹ ei⁹. In vita sua fecit mōstra: et in morte mirabilia opatus est. In oibus istis non penituit ppls. et nō recesserūt a peccatis suis vsq̄ dum abiecti sunt de terra sua: et dispersi sunt in

E

iiij. Reg. xi. a

D

iiij. Reg. xij. c

A

iiij. Reg. xvij. b

iiij. Reg. xix. c
iiij. Reg. ij. b

B

iiij. Reg. xij. d

L

oem terram: et relicta est gens parua et princeps in domo dauid. Quidam ipsorum fecerunt quod placeret deo: alii autem multa commiserunt peccata. Ezechias munuit ciuitatem suam et induxit in medium eius aquam et fodit ferro rupem, et edificauit ad aquam puteum. In diebus ipsius ascendit semmacherib et misit rapsace et sustulit manum suam super illos, et extulit manum suam in syon et superbus factus est potentia tua. Tunc mota sunt corda et manus ipsorum: et doluerunt quasi parturientes mulieres. Et inuocauerunt dominum misericordem: et expandentes manus suas extulerunt ad celum, et sanctus dominus deus audiuit cito uocem ipsorum. Non est commemoratus peccatorum ipsorum: neque dedit illos inimicis suis: sed purgauit illos in manu esaiie sancti prophete. Deiecit castra assyriorum: et perstrinxit illos angelus domini. Nam fecit ezechias quod placuit deo: et fortis iuit in uia dauid patris sui quam mandauit illi esaias propheta magnus et fidelis in conspectu dei. In diebus ipsius retro rediit sol: et addidit regi uitam. Spiritu magno uidit ultia: et consolatus est lugentes in syon usque in sempiternum. **Q**uidam futura et abscondita antequam euenirent.

L. S. De laudibus iosie. de inuitate trium regum a peccato ceterorum regum. de persecutioe hieremie de laude ezechielis et duodecim prophetarum. de laudibus zorobabel: necemie: enoch: ioseph: seth et sem: qui gloriam adepti sunt super omnes in origine adam.

XLIX

Memoriam iosie in compositioe odoris facta opus pigmentarii. In omni ore quasi mel in dulcibus eius memoria: et ut musica in dulcissimo uino. Ipse est directus diuini in pnia gentis: et tulit abhominatioes impietatis. Et gubernauit ad dominum cor ipsius: et in diebus peccatorum corroborauit pietatem. Preter dauid et ezechiam et iosiam reges peccatum commiserunt. nam reliquerunt legem altissimi reges iuda: et contempserunt timorem dei. Dederunt enim regnum suum alijs: et gloriam suam alienigeni genti. Incenderunt electam sanctitatis ciuitatem: et de fertas fecerunt uias ipsius in manu hieremie. nam male tractauerunt illum qui a uentre matris consecratus est propheta: euertere et cruere et perdere et iterum edificare et renouare. Ezechiel qui uidit conspectum glorie: quam ostendit illi in curru cherubin. nam commemoratus est inimicorum in umbra: benefacere illis qui ostenderunt rectas uias. Et duodecim prophetarum ossa pullulant de loco suo. nam corroborauerunt iacob et redemerunt se in fide virtutis tue. Quomodo amplifice mus zorobabel. nam et ipse quasi signum in dextera manu israel. Et iesum filium iosedech. Qui in diebus suis edificauerunt domum: et exaltauerunt templum sanctum domino: paratum in gloriam sempiternam. Et necumias in memoria multo tempore qui erexit nobis muros euersos: et stare fecit portas et seras qui erexit domos nostras. Nemo natus est in terra quilibet enoch

nam et ipse receptus est a terra. Et ioseph qui natus est homo princeps fratrum firmitatem gentis. rector fratrum: stabilimentum populi: et ossa ipsius uisitata sunt. et post mortem prophetauerunt. Seth et sem apud homines gloriarum adepti sunt: et super omnem animam in origine adam.

L. S. Laus symeonis omne filij. de duabus gentibus quas odit. et de tertia qua non est gens. de nomine scriptoris. et de laude huius operis.

Symeon omne filij sacerdos magnus qui in uita sua suffulsi domum et in diebus suis corroborauit templum. Templi etiam altitudo ab ipso fundata est duplex edificatio. et excelsi pietes templi. In diebus ipsius emanauerunt putei aquarum et quasi mare adimpleti sunt supra modum. Qui curauit gentem suam: et libauit eam a perditione. Qui perualuit amplificare ciuitatem: qui adeptus est gloriam in conuersatione gentis: et ingressum domum et atrij amplificauit. Quasi stella matutina in medio nebule. Et quasi luna plena in diebus suis lucet. et quasi sol resurgens. sic ille effulsi in templo dei. Quasi arcus resurgens inter nebulas glorie: et quasi flos rosarum in diebus uernis. et quasi lilia que sunt in transitu aquarum: redolens in diebus estat. Quasi ignis effulgens et thymum et quasi thymum ardens in igne. Quasi uas auri solidum ornatum omni lapide precioso. Quasi oliua pullulans et cyperus in altitudine se extollens. In accipiendo ipsa stolam glorie. et uestiri cum in consummatione virtutis in ascensu altaris sancti gloriam dedit scitatis amictum. In accipiendo autem partes de manu sacerdotum et ipse stans iuxta aram. Circa illum corona fratrum. et quasi plantatio cedri in monte libano: sic circa illum steterunt quasi rami palme et omnes filij aaron in gloria sua. Oblatio autem domini in manibus ipsorum: coram omni synagoga israel. et consummatione fungens in aram. amplificare oblationem excelsi regis porrexit manum suam in libatione: et libauit de sanguine uic. Effudit in fundamentum altaris odorem diuinum excelsi principi. Tunc exclamauerunt filij aaron in tubis ductilibus sonauerunt: et audita fecerunt uocem magnam in memoria coram domino. Tunc omnes populi simul perauerunt et ceciderunt in faciem super terram adorare dominum deum suum et dare preces omnipotenti deo excelsi. Et amplificare uerunt psallentes in uocibus suis: et in magna domino factus est sonus suauitatis plenus. Et rogauit populus dominum excelsum in prece usque dum profectus est honor domini: et munus suum profecerunt. Tunc extendens manum suam extulit in omnem congregationem filiorum israel dare gloriam deo a labijs suis et in nomine ipsius gloriarum. et iterum orationem suam uolens ostendere uirtutem dei. Et post rursus plus orauit deum omnium. Qui magna fecit in omni terra: qui auxit dies nostros a uentre matris nostre: et fecit nobiscum secundum suam misericordiam: det nobis iocunditatem cordis et fieri pacem in diebus nostris in israel per dies sempiternos: credere israel nobiscum esse dei misericordiam ut liberet nos in diebus

iiij. R. xviii. c

D

iiij. Re. xix. s

iiij. Reg. xx. b

A

B

C

D

Prologus

Inis. Duas gētes odit aīa mea: tertia autē nō est
gens quā oderim. Qui sedēt in mōte seyr et pbi-
listim et stultus ppl's q̄ habitat i sychimis. Do-
ctrinā sapientie et discipline scripsit i codice isto
iesus filius syrach: hierosolymita q̄ renouauit
sapiam de corde suo. Beatus qui in istis v'saf
bonis. Qui ponit illa in corde suo: sapiens erit
semp. Si em̄ hec fecerit ad omnia valebit: qz lux
dei vestigium eius est.

Oratio iesu filij syrach.

a. LI

Confitebor tibi dñe rex: et collaudabo te
deū saluatorē meū. Confitebor nomini
tuo: qm̄ adiutor et p̄tector factus es mihi:
et liberaſti corpus meū a p̄ditiōe: a laqueo lin-
gue inique: et a labijs opantium mendaciū: et in
cōspectu astantiū factus es mihi adiutor. Et li-
beraſti me fm̄ multitudinē miscōie noīs tui a ru-
gientibus p̄paratis ad escam de manib' q̄rentiū
aiam meā: et de portis tribulationū que circūde-
derūt me: a p̄ssura flāme que circūdedit me: et in
medio ignis nō sum estuatus. De altitudine vē-
tris inferi et a lingua coinquinata: et a v̄bo menda-
cū a rege iniquo: et a lingua iniusta. Laudabit vsqz
ad mortem aīa mea dñm: et vita mea appropin-
quans erat in inferno deorsum. Circūdederunt
me v̄ndiqz: et nō erat qui adiuuaret. Respiciens
eram ad adiutoriū hoīum et nō erat. Memoratus
sum miscōie tue dñe: et coopatiōis tue q̄ a seculo
sunt: qm̄ eruis sustinentes te dñe: et liberaſti eos
de manibus gentiū. Exaltaſti sup̄ terrā habitā-
tionē meā: et p̄ morte defluenti depeccatus suz. In-
uocaui dñm patrē dñi mei vt nō derelinquat me
in die tribulatiōis mee: et in tpe sup̄boz sine ad-
torio. Laudabo nomen tuū assidue: et collauda-
bo illud in cōfessione: et exaudita est oratio mea
Et liberaſti me de p̄ditiōe: et cruiſti me de tpe
iniquo. Propterea cōfitebor et laudē dicaz tibi
et b̄ndicā nomen dñi. Cum adhuc iunior sum p̄-
usqz oberrare q̄siu sapientiā palā in orōne mea
Ante tempus postulabā pro illa: et vsqz i nouissi-
mis inquiram eam: et florebūt tanq̄ p̄quor vna.
Letatum est cor meum in ea: ambulauit pes me-
us iter rectū: in inuentute mea inuestigabā eaz.
Inclinari modice aures meā et excepi illā. Dul-
tam inueni in me ipso sapientiā: et multū p̄feci in
ea. Dāti mihi sapientiā: dabo gl̄iam. Consilia-
sum em̄ vt facerē illā: zelatus sum bonū: et nō con-
fundar. Colluctata est aīa mea in illa: et in faciē-
do eā p̄firmatus suz. Quā meas extēdi in altū:
et in sapia eius luxit aīa mea: et ignorantias me-
as illuminauit. Aīam meā direxi ad illā: et i agni-
tione inueni eā. Possedi cū ipsa cor ab initio pro-
pter b̄ nō derelinquar. Venit me cōturbatus est
q̄rendo illā: p̄pterea bonā possidebo possessio-
nē. Dedit em̄ mihi dñs linguā mercedē meā: et i

ip̄a laudabo eū. Appropiate ad me indocti et cō-
gregate vos in domū discipline. Quid adhuc
retardatis: et qd̄ dicitis. in his: Nē vestre sitiūt
vehement. Apui os meū et locut' sum. Cōpara-
te vob sine argēto sapiam et collū v̄m subijcite
iugo ei' et suscipiat aīa v̄ra disciplinā. In p̄rio ē
em̄ inuenire eā. Videte oculis v̄ris qz modicū la-
borauit: et inueni mihi multā requiē. Assumite di-
sciplinā in multo numero argētū: et copiosum au-
rū possidete i ea. Letet aīa v̄ra in miscōia eius et
nō p̄fundemini i laude ei'. Opamini op' v̄m aī
t̄ps: et dabit vobis mercedē vestrā in tpe suo.

5.vi.b

Explicit liber Ecclesiasticus
Incipit oratio Salomonis.

Inclinavit salomō genua sua i cōspe-
ctu tot' ecclie isrl' et apuit man' suas
ad celū: et dixit. Dñe de' isrl' nō ē filius
de' in celo sursum: neqz in tra deorsuz
q̄ custodis testm̄ tuū et miscōiam pueris tuis cū
tib' in cōspectu tuo i toto corde p̄uas puero tuo
dauid q̄ locut' es illi et locut' es i ore tuo et i ma-
nu tua iplēsti q̄si dies iste. Et nūc dñe deus isrl'
custodi puero tuo dō p̄i meo q̄ locut' es illi di-
cens. Nō deerit tibi vir a facie mea sedēs i thro-
no isrl': verūtū si custodierint filij tui legē meā: et
in p̄ceptis meis ambulēt: sic ambulauit i cōspe-
ctu meo fideles. Et nūc dñe de' isrl'. creditū ē v̄-
bū qd̄ locut' es puero tuo dauid: qm̄ si vere ha-
bitauit deus cū hoībus in tra. Si celū et celi ce-
loz nō sufficiāt tibi: quāto magis dom' b̄ quam
edificauit. Sed respicias ad orōnē p̄ni tui et dep̄-
cationē ei' vt exaudias dñe placationē oratiōis
quā puer tu' orat corā te hodie: vt sint oculi tui
sup̄ domū hāc die ac nocte: in locū que dixisti in-
uocare nomē tuū: et exaudias orōnē quem puer
tu' orat i b̄ loco: et exaudias p̄cationē pueri tui:
et ppl'i tui isrl' si orauerint in loco isto: et exaudia-
as in loco hitatiōis de celo: et exaudias et p̄piti-
sis: si peccauerit vir in te.

ij. Reg. viij. c

Explicit oratio Salomonis. Incipit
prologus in Esaiam prophetam.

Nemo cū p̄phetas v̄sib' viderit eē descri-
ptos: metro eos estimet apud hebreos
ligari. et aliqd̄ sile hēre de psalmis v̄l opi-
bus salomonis. Sed qd̄ i demosthene et tullio
solet fieri: vt p̄cola scribant et comata. q̄ vtiqz p̄-
sa et nō v̄sib' p̄scripserūt. Nos qz vtilitati legētū
p̄ndētes: interpretatiōnē nouā nouo scribēdi ge-
nere distinxim'. Ac p̄mū de esaiā sciēdū: qz in ser-
mone suo disert' sit. q̄ppe vt vir nobilis et vrba-
ne elegantie: nec h̄ns quicqz i eloq̄o rusticitatē
admixtū. Vñ accidit vt p̄ ceteris florem p̄monis
ei': trāslatio nō potuerit p̄suare. Deinde etiaz b̄
adijciendū: qz nō tā p̄pheta dicendus sit q̄ cūā

Math. vii. a

gelista. Ita em̄ vniuersa xpi ecclesieq; mysteria ad liqdū psecut^o est: vt nō putes eū de futuro vaticinari, sed de p̄teritis historiā terere. Si conijctio noluisse tūc t̄pis septuaginta interpretes fidei sue sacramēta p̄spicue ethnicis p̄dere: ne sanctū canib^o et margaritas porcis darēt. q̄ cū p̄ac̄ editionē legeritis ab illis aīa ducetis abscondita. Nec ignoro quāti laboris sit p̄phetas itelligere: nec facile quēpiā posse iudicare d̄ it̄p̄tationē: nisi itellerit an̄ q̄ legerit. Nos q̄z patere morib^o plimozū q̄ stimulatē iuidia: qd̄ p̄seq̄ nō valēt: despiciūt. Sciēs ergo et prudēs i flāma mitto manū. et nihilomin^o b̄ a fastidiosis lectorib^o p̄corvt quō greci post septuaginta trāslatores aquilā et symmachū et theodotionē legūt: vel ob studiuz doctrine suē: vel vt septuaginta magi ex collatōe eozū itelligāt: sic et isti saltē vni post p̄ores h̄re dignent̄ it̄p̄tē. Legāt p̄us et postea despiciāt ne videātur nō ex iudicio sed ex odij p̄sumptōe ignorata dānare. P̄phetavit autē esaias i hierusalē et i iudea: necdū decē tribub^o i captiuitatē ductis: ac de vtroq; regno nūc cōmixtum: nūc sepatim̄ t̄xit oraculū. Et cū int̄dū ad p̄ntē respiciat historiā. et post babilonice captiuitatē reditū ppli significet i iudeā: tū ois ei^o cura de vocatiōe gētū et de aduētū xpi ē. Quē q̄nto pl^o amatis o paula et eustochiū tāto magi ab eo petite: vt p̄ obrectatōe p̄nti q̄ me i d̄finēt̄ emuli lamāt ip̄e mibi mercedē restituat i futuro: q̄ scit me ob b̄ in pegrine līgue eruditōe sudassine iudei de falsitate scripturarū eccl̄ijs ei^o diuti^o insultarēt.

Explicit plogus. Incipit argumentum.

Esaias in hierlm nobili genere ortus est ibiq; p̄phetavit. Sub manasse rege sectus i duas ptes occubuit. Sepultusq; est sub quercu rogel iux̄ trāsītū aquarū q̄s olim ezechias rex iacto obstruxerat puluere.

Explicit argumētū. Incipit Esaias p̄pheta.

L. S. Visio esaię p̄mo de ira dñi i iudeam et hierlm p̄pter pctā sua. de cessantib^o et reprobat̄is solēnitatibus. de futuro lanacro quo peccata lauantur. de increpatōe hierusalem p̄p̄ spirituale meretricium. Ca. I

Visio esaię filii Amos: quas vidit super iudā et hierusalē in dieb^o ozie ioathan: achaz: et ezechie reguz iuda. Audite celi et auribus p̄cipe trā: qm̄ dñs locut^o est.

Filios enutrim̄ et exaltaui: p̄i autē sp̄cuerūt me. Cognouit bos possessorē suū: et asin^o p̄sepe dñi sui. isrl̄ autē me nō cognouit: et ppl̄s meus n̄ itellexit. Ne gēt̄i peccatrici: p̄plo ḡui iniquitate: sem̄

nequā. filijs sceleratis dereliq̄rūt dñs. blasphemauerūt sc̄m̄ isrl̄. ab alienati sūt retro: sūz. Sup̄ q̄ pcutiā vos vltra addentes p̄uaricatōez. De caput languidū et oē cor merēs. A plāta pedis vsq; ad v̄nicē: nō est in eo sanctas vuln^o et luoz et plaga tumēs: nō est circūligata nec curata medicamin e neq; fota oleo Terra v̄za deserta: ciuitates v̄ze succēse igni. Regionē vestrā corā vob̄ alieni deuorāt: et desolabit̄ sicut in vastitate hostili. Et dereliquit filia syon vt vmbra culū in vinea: et sic tuguriū i cucumerario. sicut ciuitas q̄ vastat̄. Nisi dñs exercitū reliq̄set nob̄ semē q̄si sodoma fuisset? et q̄si gomorra similes essem^o. Audite verbū dñi p̄ncipes sodomozuz: p̄cipite aurib^o legē dei v̄zi ppl̄s gomozre. Quo mibi m̄ltitudinē victimarū v̄zarū dicit dñs. Plen^o sum. Volocauit arietū et adipē piguiū et sanguinē vituloz et agnozū et hircozū nolui. Cū venerit̄ an̄ cōspectū meū. q̄s q̄siuit b̄ de manib^o v̄zis vt ābularetis in atrijs meis. Ne offeratis vltra sacrificiū frustra. Incēsuz abominatio est mibi i leomeniā et sabbatum et festiuitates alias nō ferā. Iniq̄ sūt cet^o v̄zi. Calēdas vestras et solēnitates v̄zas odiuit aīa mea. Facta sūt mibi molesta. Laboraui sustinēs. Et cū extēderitis man^o v̄zas auertā oculos meos a vob̄. et cū m̄ltiplicauerit̄ orōnē. nō exaudiat̄. Man^o em̄ vestre sanguine plene sūt Lauamī. mūdi estote. auferte malū cogitationū v̄zarū ab oculis meis. Quiescite agere puerse: discite b̄n̄facere. Querite iudiciū subuenite opp̄sso. iudicate. pupillo. defēdite viduā et venite et arguite me dicit dñs. Si fuerint pctā vestra vt coccinū. q̄si m̄x dealbabūt et si fuerint rubra q̄si h̄micul^o. velut lana alba erūt. Si volueritis et audieritis me bona terre comedetis. Qd̄ si noluerit̄. et me ad iracūdiā puocaueritis gladi^o deuorabit vos. qz os dñi locutū est. Quo facta est meretrix ciuitas fidelis plena iudicij. Iusticia h̄itavit in ea. nūc autē homicide Argētū tuū versum est in scoziam. vinū tuū mixtum est aq̄. P̄ncipes tui infideles socij furū. Dēs diligunt munera. sequunt̄ retributōes. Pupillo nō iudicat̄: et causa vidue nō igredit̄ ad illos. Propter b̄ ait dñs de^o exercitū fortis isrl̄. Heu ego solabor sup̄ hostib^o meis. et vindicabor de inimicis meis. Et p̄uertā manū meā ad te. et exco^o quā ad puz scozia tuā. et auferā oē stānū tuū et restitūā iudices tuos vt fuerit̄ p̄us. et cōsiliarios tuos sicut antiq̄t^o. Post h̄ vocaber̄ ciuitas iusti v̄bs fidelis. Syō in iudicio redimet̄. et reducēt eā in iusticia. Et p̄teret scelestos et peccatores simul. et q̄ dereliq̄rūt dñm. p̄sumēt̄. Cōfundēt̄ em̄ ab idolis q̄b^o sacrificauerūt. Et crubescetis sup̄ hostis quos elegeratis. cum fueritis velut quercus defluentib^o folijs. et velut h̄oz^o absq;

Isaias

gna. Et erit fortitudo vestra vt fauilla stuppe: et opus vestrum quasi scintilla et succendet vtrūq; simul. et nō erit qui extinguat.

L.S. De morte xpi et eius passiōe. de aduentu eius. de reprobatiōe iudeorū et exaltatiōe xpi.

Urbū qd̄ vidit esaias fili' amos sup iudeā et hierlm. Et erit i nouissimis dieb' p̄patus mons dom' dñi in v̄tice mōtiū et eleuabit sup colles. Et fluēt ad eū oēs gētes et ibūt ppli multi et dicēt. Venite: ascēdamus ad mōtē dñi et ad domū dei iacob: et docebit nos vias suas et ambulauim' in semitis ei'. qz de syon eribit lex: et v̄bū dñi de hierlm. et iudicabit gētes et arguet p̄p̄os mltos. et p̄stabūt gladios suos i vomeres. et laceas suas i falces. Nō leuabit gēs p̄ gentē gladiū nec exercebūt vltra ad plū. Dominus iacob venite et ambulem' in lumie dei n̄ri. Proiecisti em̄ pplm tuū domū iacob: qz repleti sūt vt olim: et augures hūerūt vt philistim. et pueris alienis adhefuit. Repleta ē trā argēto et auro. et nō ē finis thesaurorū ei'. et repleta est trā ei' eqs et innumerabiles q̄drige ei'. et repleta est trā eius idolis. Op' manū suarū adorauerūt: qd̄ fecerūt digiti eorū. et incuruauit se hō et hūiliatus est vir. ne ergo dimittas eis. Ingredere in petrā et abscondere i fossa humo a facie timoris dñi: et a glia maiestatis ei'. Oculi sublimis hoīs hūiliati sūt et incuruabit altitudo viroz. Exaltabit autē dñs solus in die illa: qz dies dñi exercitū super oēm supbū et excelsum. et sup oēm arrogātē et humiliabit: et sup oēs cedros libani sublimcs et erectas: et sup oēs q̄rcus basan et sup oēs mōtes excelsos: et sup oēs colles eleuatos. et sup oēm turrē excelsam: et sup oēm murū munitū: et super oēs naues tharsis: et sup oē qd̄ visu pulchrū est. Et incuruabit oīs sublimitas hoīum et hūiliabit altitudo viroz. et eleuabit dñs solus i die illa. et idola penit' p̄terent. et itroibūt i spelūcas petrarum et in voragies trā a facie formidis dñi: et a glia maiestatis ei' cū surrexerit pcutere terram. In die illa p̄nciet hō idola argenti sui et simulaera auri sui q̄ fecerat sibi: vt adoraret talpas et vesp̄tiones. Et ingredietur scissuras petrarū et i cauernas saxorū a facie formidinis dñi et a glia maiestatis eius: cū surrexerit pcutere trā. Qui escite ergo ab hoīe cui' spūs i naribus eius est: excelsus qz reputatus est ip̄e.

L.S. De hoīe ip̄o q̄ auferet a iuda oēm potētia q̄ p̄ualebāt in pctis: et oēm ornatū supbie.

Ecce em̄ dñator dñs exercitū auferet ab hierlm et ab iuda validū et fortē omne robur panis et omne robur aque et fortem et virū bellatorem: et iudicē et p̄phetā et artolū et senē p̄ncipē sup d̄nqua gita. et honorabilem vultu: et cōsiliariū. et sapiētē de architectis

et prudentē eloquiū mistici. Et dabo pueros p̄ncipes eorū: et effemiati dñabūt eis. Et corruet p̄pls. vir ad virū. et vnusq; ad primū suū. Tu multuabit puer p̄ senē et ignobilis p̄tra nobile. App̄hendet em̄ vir frēm suū domesticū p̄ris sui et dicet. Vestimētū tibi ē: p̄ncipes esto n̄r: ruina autē h̄ sub manu tua. R̄ndebitq; in die illa dicēs. Nō sum medic' et in domo mea nō est panis nec qz vestimētū. Nolite cōstituere me p̄ncipē ppli. R̄nt em̄ hierlm et iudas cōcidit: qz lingua eorū et adinuentiōes eorū cōtra dñm. vt prouocarent oculos maiestatis ei'. Agnitio vult' eorū r̄ndebit eis. et petm̄ suū q̄si sodoma p̄dicauerūt: nec abscondērūt. Et aīe eorū qm̄ reddita sūt eis mala. Dicite iusto qm̄ bene qm̄ fructuū adinuentiōnū suarū comedet. Et ip̄o in malū. Retributio em̄ manuū ei' fiet ei. P̄p̄m meū exatores sui spolauerūt: et m̄lieres dñate sunt eis. Popule me' q̄ te beatū dicūt ip̄i te decipiūt et viā gressuū tuorū dissipāt. Stat ad iudicādū dñs et stat ad iudicādōs p̄p̄os. Dñs ad iudiciū veniet cū semib' ppli sui et p̄ncipib' ei'. Vos em̄ depasti estis vineā meā: et rapina paupis in domo v̄za. Quare atteritis p̄p̄s meū et facies paup̄orū cōmolitis dicit dñs exercitū. Et dixit dñs de'. Pro eo q̄ eleuate sūt filie syon: et ambulauerūt extēto collo: et nutib' oculorū ibāt: et plaudebāt: et ambulabāt et pedib' suis cōposito gradu incedebāt: decalua bit dñs v̄tice filiarū syon. et dñs crinē earū nudabit. In die illa auf̄ret dñs ornamētū calciamentorū et lunulas et torques et monilia et armillas et mitras et discriminalia et perichelides et murculas et olfactoriola et inmaures et anulios. et gemas in frōte pendētes et mutatoria et palliola et linteamia et acus et specula et syndones et vittas et thersitra. Et erit p̄ suauī odore fetor et p̄ zona funicul' et p̄ crispā crine caluiciū: et p̄ fascia pectorali caliciū. Pulcherrimi qz viri tui gladio cadēt. et fortes tui in p̄lio. Et merebūt atq; lugebūt porte ei'. et desolata in terra sedebit.

L.S. De septē eccl̄ijs. de magnificētia hoīs et lauacro sp̄iali. et p̄tectōe eccl̄ie. **Ca. III**

Et app̄hendēt septē mulieres virū vnū in die illa dicētes. Panē n̄m comedemus. et vestimētis n̄ris opiemur. n̄m nō inuocet nomē tuū sup nos. aufer obp̄briū n̄m. In die illa erit germē dñi in magnificentia: et glia fruct' terre sublimis. et exultatio his q̄ saluati fuerūt de isrl. Et erit oīs q̄ relictus fuerit in syon: et residu' in hierlm: sanct' vocabit' oīs qui script' est in vita i hierlm. Si abluerit dñs sordē filiarū syō. et sanguinē hierlm lauerit de medio ei'. in spū iudicij et spū ardoris. Et creabit dñs sup oēm locū mōtis syon. et vbi inuocat' est nubē p̄ diē et fumū et splēdorē ignis flāmatis i no

B

Luce. xxi. f

D

B

cte. Sup oem em gliam ptectio: r tabernaculus erit in vmbaculo diei ab estu: r in securitatem r absconsionem a turbine r a pluuia.

C.S.D. rpo r vinea ei. pdicat reprobatio ipsius vinee ppter diuersas iniquitates. de vocatiōe gentium ad salutem.

Dicere. ij. d
Mat. xxi. d

C Antado dilecto meo canticū patruelis mei: vinee sue. Vineā facta est dilecto meo: in cornu filio olei. Et sepiuit eam r lapides elegit ex ea: r plātauit vineā electā. Et edificauit turrū in medio ei: r toxular extruxit in ea. Et expectauit vt faceret vnas: r fecit labruscas. Nūc ergo hīatores hierlm r viri iuda: iudicate inf me r vineā meā. Quid est qd debui vltra facere vinee mee r nō feci ei? An q expectauit vt faceret vnas r fecit labruscas? Et nūc ostendā vob quid ego faciā vinee mee? Auferā sepeū ei r erit in direptionē. Diruā maceriam ei r erit in cōculationē: r ponā eā desertā. Nō putabif r nō fodief. r ascendēt sup eā vepres et spine r nuob mādabo ne pluāt sup eā umbrem.

L

Vinea aut dñi exercitūū dom' isrl est r viri iuda germē ei' delectabile. Et expectauit vt faceret iudiciū: r ecce iniquitas: r iusticiā r ecce clamor. Ne q cōiungitis domū ad domū. r agrū agro copulatis vsq ad terminū loci. Nūquid habitabitis vos soli in medio terre. In aurib' meis sunt hec dic' dñs exercitūū. Nisi dom' multe deſte fuerint grandes r pulchre: r absq hīatore. Decem em iugera vinear faciūt lagunculā vnā. r triginta modij semētis faciūt modios tres. Ne q cōsurgitis mane ad ebrietatē sectandā r potādū vsq ad vesperam vt vino estuctis. Cithara r lyra r tympanū r tibia r vinū in pmijs vris: r opus dñi nō respicitis: nec opa manūū ei' pſideratis.

D

Proptea captiu' duci' ē ppl's me': qz nō habui sciam. r nobiles ei' infierūt fame r multitudo ei' siti exaruit. Propterea dilatauit infēr' anī mā suā. r apuit os suū absq vlio termino. Et descēdent fortes ei'. r ppl's ei' r sublimes gliosiq ei' ad eū. Et icuruabit hō r hūiliabit vir et oculi sublimū depment. Et exaltabit dñs exercitūū in iudicio r deus scūs scificabit in iusticia. Et pascēt agni iux ordinē suū: r deserta in vbertatē vsa aduene comedēt. Ne q trahit iniquitatē in funiculis vanitatis: r qsi vinculū plauſtri pctm. Qui dicitis: festinet: r cito veniat op' ei' vt videam' r appropiet r veniat pſiliū sancti isrl. r sciem' illud. Ne q dicitis malū bonū: r bonū malū: ponētes tenebras lucem r lucem tenebras: ponētes amarū in dulce r dulce in amarū.

E

Ne q sapiētes estis in oculis vris: r corā vobis metipts prudētes. Ne q potētes estis ad bibendū vinū: r viri fortes ad miscēdā ebrietatē. Qui iustificatis impiū p muncrib'. r iusticiā iusti au

puer. xvij. c

fertis ab eo. Propter h sicut deuorat stipulam lingua ignis r calor flāme exurit: sic radix eoz qsi fauilla erit. r germē eoz vt puluis ascēdet. Libtecerūt em legē dñi exercitūū: r eloquium sancti isrl blasphemauerūt. Ideo irat' est furor dñi in pplm suū: et extēdit manū suā sup euz: et percussit eu. Et turbati sūt mōtes: et facta sūt moenina eoz qsi ster' in medio platear. In his oib' nō est auersus furor ei': sed adhuc man' ei' extēta. Et eleuabit signū in natōib' pcul: et sibilabit ad eū de finib' terre: et ecce festin' velociter veniet. Nō ē deficiēs neq laborās in eo: nō dormitabit neq dormiet: neq soluet cingulu renū eius: nec rūpet corrigia calciamēti ei'. Sagitte ei' acute et oēs arcus eius extēti. Ungule equoz eius vt filix: et rote ei' qsi ipetus tēpestatis. Rugit' ei' vt leonis: rugiet vt catuli leonū. Et frēdet et tenebit pdā et amplexabit: et nō erit q eruat: et sonabit sup eū in die illa sicut sonit' maris. Aspiciem' in terrā et ecce tenebre tribulatiōis: et lux obtenebrata est in caligine eius.

C.S. Vidit esaias dñs i throno: purgat. mitit: pphetat iudeā desolādā et pplm decimandū

I Nāno q mortu' est rex ozias vidit dñs sedētē sup solū excelsum et eleuatū: et plena erat dom' a maiestate ei': et ea q sub ipō erāt replebāt tēplū. Seraphim stabāt sup illud sex ale vni: et sex ale alfi. Duab' velabāt faciē ei' et duabus velabāt pedes eius: et duab' volabāt. Et clamabāt alfi ad altez et dicebāt. Sanctus scūs scūs dñs de' exercituum plena ē ois fra glia ei'. Et cōmota sunt suplunaria cardinū a voce clamātis: et domus repleta ē fumo. Et dixi. Ne mibi qz tacui: qz vir pollutus labijs ego sum. et in medio ppli polluta labia hūitis ego hito: et regem dñm exercitūū vidi oculis meis. Et volauit ad me vn' de seraphim et in manu eius calculus quē forcipe tulerat de altari: et tetigit os meū et dixit. Ecce tetigi labia tua et auferet iniquitas tua et pctm tuū mūdabitur. Et audiui vocē dñi dicētis. Quē mittaz et qz ibit nob? Et dixi. Ecce ego: mitte me. et dixit. Vade et dices pplō huic. Audite audietes et nolite itelligere: et videte visionē et nolite cognoscere. Exceca cor ppli huus et aures ei' aggraua et oculos eius claudē. ne forte videat oculis suis et aurib' suis audiat: et corde suo itelligat et cōuertat et sanē eū. Et dixi. Vsq q dñe: et dixit. Donec desolent' ciuitates absq hīatore. et domus sine hoie. et fra relinqtur deſta et lōge fact et dñs hoies. et multiplicabit q derelicta fuerat in medio tre et adhuc in ea decimato. et cōuertetur et erit in oñsionē sicut therebinthus et sicut quercus q expandit ramos suos. Semē sanctū erit id qd steterit in ea.

infra

6

Apoc

Mat. 1. d
Luc. 1. d
Rom.

Zuc

Isaias

L.S. De his q̄ voluerūt expugnare hierlm. d̄
coceptiōe n̄gis: et liberatiōe hierlm. VII

Et factū est in dieb⁹ achaz filij ioathan fi
lij ozie regis iuda: ascēdit rasiñ rex sy
rie: et facee fili⁹ romelie rex isrl̄ in hierlm̄
ad pl̄iandū q̄ eā: et nō potuerūt debellare eaz. Et
nūciauerūt domui dauid dicētes. Requirit syria
super effraim et cōmotū est cor ei⁹ et cor ppli ei⁹
sicut mouētur ligna siluay a facie venti. Et dixit
dñs ad esaiā. Egredere in occursum achaz tu et
qui derelictus ē iasub filius tu⁹ ad extremū aq̄
duct⁹ piscine superioris in via agri fullōis et dices
ad eū. Vide et fileas. Noli timere et cor tuum ne
formidet a duab⁹ caudis titiōnū fumigatiū isto
rū in ira furoris rasiñ regis syrie et filij romelie:
eo q̄ cōsiliū inierit q̄ te syria in malū: et effraim et
filius romelie dicētes. Ascēdam⁹ ad iudā et susci
tem⁹ eū: et anellam⁹ eū ad nos: et ponam⁹ regē i
medio ei⁹ filiū tabcel. Hec dicit dñs de⁹. Non sta
bit et nō erit istud: sed caput syrie damasc⁹: et ca
put damasci rasiñ. Et adhuc sexagita et quinq̄ an
ni: et desinet effraim esse ppl̄s: et caput effraim sa
maria: et caput samarie fili⁹ romelie. Si nō cre
dideritis: nō p̄manebitis. Et adiecit dñs loqui
ad achaz dicēs. M̄te tibi signū a dño deo tuo i
p̄fundū inferni siue in excelsum supra. Et dixit
achaz. Nō petā: et nō tēptabo dñm. Et dixit. Au
dite ergo dom⁹ dauid. Nunq̄d pay vob̄ est mole
stos eē hoīb⁹ q̄ molesti estis et deo meoz? Pro
pter h̄ dabit dñs ip̄e vobis signū. Ecce n̄go con
cipiet et pariet filiū: et vocabit̄ nomē ei⁹ emanuel
Butyrū et mel comedet vt sciat reprobare malū
et eligere bonū. Quia añq̄ sciat puer reprobare
malum et eligere bonū: derelinq̄tur terra quā tu
detestari a facie duoz regū suoz. Adducet dñs
sup te et sup ppl̄m tuū et sup domū p̄ris tui: dies
q̄ nō venerūt a dieb⁹ sapatiōis effraim a iuda cū
rege assyrioz. Et erit i die illa sibilabit dñs mu
sce que est in extremo fluminū egypti. et api q̄ est
in terra assur: et veniēt et req̄scent oēs in torren
tibus valliū et in cauernis petraz et in oib⁹ fru
tectis et in vniuersis foraminibus. In die illa ra
det dñs in nouacula cōducta in his q̄ trans flu
men sunt in rege assyrioz caput: et pilos peduz
et barbā vniuersam. Et erit in die illa: nutriet hō
vaccā boum: et duas oues: et p̄re vbertate lactis
comedet butyrū. Butyrū em̄ et mel manducabit
ois hō q̄ relictus fuerit in medio t̄re. Et erit in
die illa ois loc⁹ vbi fuerint mille vites: mille ar
gēteis. et in spinas et in vepres erūt. Cū sagittis
et arcu ingredient̄ illuc. Vepres em̄ et spine erūt
in vniuersa t̄ra. Et oēs mōtes q̄ in sarculo saru
entur: nō veniēt illuc terror spinay et veprium. et
erit in pascuā bouis et in cōculcationē pecoris.

L.S. De modo liberatiōis t̄re p̄ emanuelē. et

hoc est querendum in lege. De natiuitate chr̄i
sti. VIII

Et dixit dñs ad me. Sume tibi libz gran
dem: et scribe in eo stilo hominis veloci
ter spolia detrahere cito p̄dare. Et adhi
bui mibi testes fideles vriam sacerdotē et zacha
riam filiū barachie. Et accessi ad p̄phetissam et
cōcepit et peperit filiū. Et dixit dñs ad me. Vo
ca nomen eius: accelera: spolia detrahe: festina
p̄dari: quia anteq̄ sciat puer vocare patrem suū
et matrem suam: auferetur fortitudo damasci et
spolia samarie coram rege assyrioz. Et adie
cit dominus loqui ad me adhuc dicens. Pro eo
q̄ adiecit populus iste aquas syloe que vadunt
cum silentio et assumpsit magis rasiñ et filium ro
melie: propter hoc ecce dominus adducet super
eos aquas fluminis fortes et multas: reges assy
rioz et omnem gloriā eius. Et ascendet sup
omnes riuos eius et fluēt supervniuersas ripas
eius et ibit per iudaz inundans et transiens vsq̄
ad collum veniet. Et erit extensio alarum eius
implens latitudinem terre tue o emanuel. Con
gregamini populi et vincemini: et audite vniuer
se procul terre. Cōfortamini et vincemini: accin
gite vos et vincemini: in te consilium et dissipā
bitur: loquimini verbum et non fiet: quia nobis
cum deus. Hec em̄ ait dñs ad me. Sicut in ma
nu forti erudiuit me ne irem̄ in via populi hui⁹
dicens. Non dicatis coniuratio. Omnia em̄ que
loquitur populus iste: coniuratio est. Et timore
eius ne timeatis neq̄ paueatis. Dominum ex
ercituz ip̄m sanctificate: ip̄e pauor vester et ip̄e
terror vester: et erit vobis in sanctificationem. in
lapidem autēz offensionis et petrā scandali dua
bus domibus israel: et in laqueum et in ruinam
habitantibus hierusalē. Et offendent ex eis plu
rimi: et cadent et conterentur et irretientur et ca
pientur. Liga testimonium signa legem in disci
pulis meis: expectabo dominum qui abscondit
faciem suam a domo iacob: et prestolabor eum.
Ecce ego et pueri mei quos dedit mibi domin⁹
in signum et in portentum israel a domino exerci
tuum qui habitat in monte syon. Et cum dixerit
ad vos: querite a phitonibus et a diuinis q̄ stri
dent in incantationib⁹ suis. nunquid non popu
lus a deo suo requiret visionē pro viuis ac mor
tuis? Ad legem magis et ad testimonium. Quō si
nō dixerint iuxta verbū hoc nō erit eis matutina
lux. Et transibit p̄ eā et corruet et esuriet. et cum
esurierit irasceat: et maledicet regi suo et deo suo.
Et suspiciet sursum. et ad terrā intuebit. et ecce tri
bulatio et tenebre et dissolutio et angustia et ca
ligo persequens. et nō poterit auolare de angu
stia sua.

L.S. De xp̄i natiuitate et impio: ei⁹ de enerfī

one iude & isrl. pphetat ꝑ hierlm. Ca. IX

A
Macth. iij. c

Primo tempore alleuiata est terra zabulon & terra neptalim & nouissimo aggrauata est via maris transiordanę galilee gentiũ. Popul⁹ q̄ ambulabat in tenebris vidit lucē magnā. hitantib⁹ in regione vmbre mortis lux orta ē eis. Multiplicasti gentē nō magnificasti leticiā. Letabunt corā te sic q̄ letant in messe sicut exultāt victores capta p̄da q̄ diuidūt spolia. Jugū em̄ oner⁹ ei⁹ & virgā hūeri ei⁹. & sceptr⁹ exactoris ei⁹ supasti sic i die madiā. Quis ois violēta p̄datio cū tumultu. & vestimētū mixtū sanguine erit in cōbustionē & cib⁹ & ignis paruu⁹ em̄ nat⁹ ē nob⁹. & fili⁹ dat⁹ ē nobis. & fact⁹ est p̄ncipat⁹ sup humer⁹ ei⁹. & vocabit⁹ nomē ei⁹ admirabilis p̄siliari⁹. de⁹ fort⁹. pater futuri seculi. p̄ncip⁹ pacis. Multiplicabit⁹ ei⁹ impiū & pacis nō erit finis sup soliu dō & sup regnū ei⁹. vt p̄firmet illd & corroboret i iudicio & iusticia amō & vsq̄ in sēpiternū. Zel⁹ dñi exercitū faciet b. Verbū misit dñs in iacob: & cecidit in isrl. Et sciet ois ppl⁹ effrai & hitates samariā i supbia & magnitudine cordis dicētes. Lateres ceciderūt: sed q̄ dris lapidib⁹ edificabim⁹: sycomoros succiderunt. s; cedros imutabim⁹. Et eleuabit dñs hostes rasin sup eū. & inimicos ei⁹ in tumultū stet syriā ab oriēte & ph: listim ab occidēte. & deuorabūt isrl toto ore. In oib⁹ his nō ē auersus furor ei⁹ s; adhuc man⁹ ei⁹ extēta. & ppl⁹ nō est reuersus ad pcutiētē se. & dñs exercitū nō inq̄sierūt. Et dispdet dñs ab isrl caput & caudā incuruantē & de prauatē die vna. Lōgeu⁹ & honorabilis ipse ē caput. & ppheta docēs mēdaciū ipse est cauda. Et erūt q̄ beatificāt pplim iustū seducētes & q̄ btificāt p̄cipitati. Propt̄ b sup adolescētulis ei⁹ nō letabit dñs. & pupilloꝝ ei⁹ & viduaz nō miserebit. Quis ois hypocrita ē & neq̄. & vniuersum os locutū ē stulticiā. In oib⁹ his nō est auersus furor ei⁹. s; adhuc man⁹ ei⁹ extēta. Succēsa ē em̄ q̄si ignis impietas. vepre & spinā vorabit. Et succēdet in dēsitate salt⁹ & puoluet in supbia fumi. In ira dñi exercitū p̄turbata est terra. & erit ppl⁹ q̄si esca ignis. Vir fratri suo nō p̄cet: & declinabit ad dexterā & esuriet: & comedet ad sinistrā & nō saturabit. Unusq̄sq; carnē brachij sui vorabit. manasses effraiz. & effraim manassen. & simul ipsi ꝑ iudā. In oibus his nō est auersus furor ei⁹: s; adhuc man⁹ eius extēta.

B

infra. lix. d

C

s. v. f
infra eodem

D

Infra. v. f. z
f. a

C. S. Lōminat opp̄ssoꝝ paupeꝝ & viduarū pphetat ꝑ sennacherib. & describit superbiā ei⁹ interserens de p̄uersione reliq̄arū isracl. de abbreviato & de passione ipi.

Ca. X

A

Uq̄ condūt leges inq̄s: & scribētes iniusticiā scripserūt vt opprimerēt in iudicio paupes: & vim facerēt cause humilium ppli

mei: vt eēt vidue p̄da eoz & pupillos diripent Quid facietis in die visitatiōis & calamitat⁹ de lōge venietis: Ad cui⁹ cōfugietis auxiliū & vbi derelinq̄tis gliaz vestrā: ne incuruemini sub vinculo. & cū interfectis cadatis. Sup oibus his nō est auersus furor ei⁹. sed adhuc man⁹ ei⁹ extēta De assur. Virga furoris mei & bacul⁹ ipse ē. In manu ei⁹ indignatio mea. Ad gentē fallacē mittā eū: & ꝑ pplm furoris mei mādabo illi vt auferat spolia & diripiat p̄dā & ponat illū in p̄culatiōz q̄si lutū plateaz. Ipe aut nō sic arbitrabit⁹: & cor ei⁹ nō ita estimabit⁹: sed ad p̄teredū erit cor ei⁹: et ad infintionē gētū nō paucay. Dicet em̄. Num⁹ qd nō p̄ncipes mei s; reges sunt. Nunq̄d nō vt carchamis: sic calanno. & vt arphat: sic emath Nunq̄d nō vt damasc⁹ sic samaria. Quō inuenit man⁹ mea regna idoli: sic & simulacra eozū d hierusalē & de samaria. Nunq̄d nō sic feci samarie et idolis eius: sic faciā hierlm & simulacris ei⁹. Et erit cū impleuerit dñs cūcta opa sua in mōte syon & in hierlm visitabo sup fructū magnificē cordis regis assur: & sup gliam altitudis oculoꝝ eius. Dixit em̄. In fortitudine man⁹ mee feci: & in sapiētia mea intellexi. Et abstuli t̄minos p̄p̄ozū & p̄ncipes eoz dep̄dat⁹ sum. & detraxi q̄si potēs i sublimi residētes. Et inuenit q̄si nidū man⁹ mea fortitudinē p̄p̄ozū. & sic colligūt ona q̄ derelicta sunt sic vniuersam trā ego p̄gregaui. & nō fuit q̄ moueret p̄nā & apiret os & gāniret. Nunq̄d glia bitur securis ꝑ eū q̄ secat in ea: aut exaltabit serā ꝑ eū a q̄ trahitur. Quō si eleuet v̄ga ꝑ eleuantem se: & exaltetur baculus q̄ vtiq; lignū ē. Propter hoc mittet dñator dñs exercitū in pinguibus eius tenuitatē & subtus gliam ei⁹ succēsa ardebit q̄si cōbustio ignis. & erit lumē isrl i igne & sctūs ei⁹ in flāma: & succēdet & deuorabit spina ei⁹ & vepres in die vna & glia salt⁹ eius & carneli eius ab aīa vsq; ad carnē cōsumet. Et erit t̄rore p̄fugus: & reliq̄e ligni saltus ei⁹ ꝑ paucitate numerabunt⁹: & puer scribeb eos. Et erit in die illa. nō adijciet residuū isrl. & hi qui fugerint d̄ domo iacob inniti sup eo q̄ pcutit eos sed initef sup dñm sctm isrl. In v̄tate reliq̄e cōuertent⁹: reliq̄e inquā iacob ad deū forte Si em̄ fuerit ppl⁹ tuus isrl q̄si arena maris reliq̄e cōuertent⁹ ex eo. Cōsumatio abbreviata iudabit iusticiā. Cōsumationē em̄ & abbreviationē dñs deus exercitū faciet i medio ois t̄re. Propt̄ b b̄ dicit dñs de⁹ exercitū. Noli t̄ere ppl⁹ me⁹ hitator syō ab assur. In v̄ga em̄ pcutiet te & baculū suū leuabit sup te i via egypti. Adhuc ei vaululū modicūq; & p̄sumabit⁹ indignatio mea & furor me⁹ sup sce⁹ eoz. Et suscitabit sup eum dominus exercitus flagellum iuxta plagam madian in petra ore & virgā suam sup mare. & leuabit eam in via egypti

infra. l. d

C

D

infra. l. d

E

infra. l. d

infra. l. d

Esaias

pti. Et erit in die illa auferet onus ei de humero tuo et iugum ei de collo tuo: et coiputrescet iugum a facie olei. Veniet in aioth. transibit in magron apud magnas comedabit vasa sua. Transierunt cursum gabaa sedes nra. Obstupuit rama gabaa saulis fugis. Dinni voce tua filia gallim. attede laisa paupercula anathot. Digrauit medemena habitatores gabin confortamini. Adhuc dies est vt in nobe stef. agitabit manum suam super motem filie syon et collum hierlm. Ecce dominator dominus exercituum confringet lagunculas in terrore et excelsi statura succident: et sublimes humiliabuntur. Et subuertent condensa salis ei ferro: et libanum cum excelsis cadet.

L.S. De natiuitate xpi. de populo xpiano. de cruce et sepulchro xpi. de pueris et reliquis israel et fide gentium.

La. XI

Egredietur virga de radice iesset flos de radice ei ascendet. et reqiescet super eum spiritus domini. spiritus sapientie et intellectus. spiritus consilij et fortitudinis: spiritus scientie et pietatis. et replebit eum spiritus timoris domini. Non secundum visionem oculorum iudicabit. neque secundum auditum aurium arguet. Sed iudicabit in iusticia pauperes et arguet in equitate promanuetis terre. Et percutiet terram virga oris sui. et spiritus labiorum suorum interficiet impium. Et erit iusticia cingulum lumborum eius et fides cinctorium renu eius. Dabitabit lupus cum agno et pardus cum hirculo accubabit. Vitulus et leo et ouis filius morabuntur et puer paruulus minabit eos. Vitulus et ursus pascentur. similes reqiescent catuli eorum. et leo quasi bos comedet paleas. Et delectabitur infans ab ubere super foramina aspidis: et in cauerna reguli que ablatatus fuerit. manum suam mittet. Non nocebunt et non occident in vniuerso motem sancto meo quia repleta est terra scientia domini sicut aqua maris orientis. In die illa radix iesse qui stat in signum populo: ipsi sum gentes deprecabuntur et erit sepulchrum eius gloriosus. Et erit in die illa: adiciet dominus secundo manum suam ad possidendum residuum populi sui: quod relinquet ab assyrijs et ab egypto et a phetios et ab ethiopia. et ab elam. et a sennaar. et ab emath et ab insula maris. Et leuabit signum in nationes: et congregabit profugos israel. Et dispersos iuda colliget a quattuor plagis terre: et auferetur zelus effraim et hostes iuda peribunt. Effraim non emulabitur iuda: et iuda non pugnabit contra effraim. Et volabunt in humeros philistinim per mare simul per dabuntur filios orientis. Idu mea et moab preceptus manuum eorum et filij ammon obediētes erunt. Et desolabit dominus linguam maris egypti: et leuabit manum suam super flumen in fortitudine spiritus sui: et percutiet eum in septem riuibus. ita vt transeat per eum calciati. Et erit via residuo populo meo que relinquetur ab assyrijs: sicut fuit israeli in die illa qua ascendit de terra egypti.

L.S. Pro destructo regno mundi cantat ecclesia

Confitebor tibi domine quoniam iratus es mihi: puerus est furor tuus: et solatus es me. Ecce deus saluator meus: fiducialiter agam et non timebo. Quia fortitudo mea et laus mea dominus: et factus es mihi in salutem. Daurētis aquas in gaudio de fontibus saluatoris et dicetis in die illa. Confitemini domino et inuocate nomen eius. Notas facite in populis adinuentiones eius: memoretote quoniam excelsus est nomen eius. Cantate dominus quoniam magnifice fecit: annunciate in vniuersa terra. Exulta et lauda habitatio syon quia magnus in medio tui sanctus israel.

L.S. De euersione babilonis et eius vastitate interfectis. de captiuitate et reditu populi.

XIII

Omnis babilonis: quod vidit esaias filius amos. Super montem caliginosum leuate signum: exaltate vocem leuate manus et ingrediantur portas duces. Ego mandauit sanctificationis meis: et vocavi fortes meos in ira mea exultantes in gloria mea. Vox multitudinis in motibus quasi populo: frequenter vox sonitus regum gentium congregatarum. Dominus exercituum precepit militie belli: venientibus de terra percul. A summitate celi dominus et vasa furoris eius vt disperdat omnes terram. Ululate quia prope est dies domini. quia vastitas a domino veniet. Propter hoc omnes manus dissoluentur. et omne cor hominis tabescet et stertet. Toriones et dolores tenebunt. quasi pturiens dolebunt. Annusque ad primum suum stupebit facies combuste vultus eorum. Ecce dies domini veniet crudelis et indignationis plenus et ire furorisque ad ponendam terram in solitudine. et percuties eius perteredos de ca: quoniam stelle celi et splendor earum non expandent lumen suum. Obtenebratus est sol in ortu suo. et luna non splendet in lumine suo. Et visitabo super orbem mala: et conuersiones iniquitatis eorum. Et reqiescere faciam superbias infidelium. et arrogantiā fortium humiliabo. Preciosior erit vir auro. et homo mundo obrizo. Super hoc celum turbabo. et mouebitur terra de loco suo propter indignationem domini exercituum et propter diem ire furoris eius. Et erit quasi damula fugies et quasi ouis et non erit que congreget. Annusque ad populum suum puer tet: et singuli ad terram suam fugiet. omnis que inuenit fuerit occidet. et omnis que superuenerit cadet in gladio. Infantes eorum allidentur in oculis eorum diripient domos eorum: et uxores eorum violabunt. Ecce ego suscitabo super eos medos que argentum non querant nec aurum velint sed sagittis pueros interficiet. et lactantibus vteris non miserebuntur et super filios non parcat oculus eorum. Et erit babilon illa ciuitas gloriosa in regnis. incluta in superbia caldeorum. sicut subuertit dominus sodomam et gomorrā. Non habitabit usque in finem: et non fundabitur usque ad generationes et generationem. Nec ponatibi tentoria arabs nec pastores reqiescent ibi. sed reqiescet ibi bestie et replebuntur domus eorum draconibus. Et habitabunt isti stru-

Di

Exod. xv. e
Ps. cxvij.
Ps. cxliij.
i. Para. xvi. b

Haum. ij. c

esch. xxxij. b

Sen. xix. e

Isaias

tiones. et pilosi saltabunt ibi et ridebunt ibi vlule i edibus ei. et syrene in delubris voluptatis.

L.S. De casu luciferi. et verbis dñi ptra pbi listeos.

Ca. XIII

Prope est vt veniat tps ei. et dies ei nō delongabunt. Miserebit enī dñs iacob et eliget adhuc de israel. et req̄escere eos faciet sup humū suam. Adiuget aduena ad eos. et adherabit domui iacob. Et tenebūt eos ppli. et adducēt eos in locū suū. Et possidebit eos domus isrl sup terrā dñi in suos et ancillas. et erūt capiētes eos q̄ se ceperāt. et subijcient exatores suos. Et erit in die illa cū req̄em dederit tibi de labore tuo. et a cōfusiōe tua et a fuitute dura q̄ añ fuiti. sumes parabolā istā contra regē baby lonis et dices. Quō cessauit exator q̄euit tribu tum. Contruiuit dñs baculus impior. h̄gā dñan tiū cedentē pplos in indignatiōe plaga insana bili. subijciētes in furore gētes psequētē crude liter. Cōquieuit et siluit oīs terra gauisa est. et ex ultant. abietes q̄ letatesūt sup te. et cedri liba ni. Exq̄ dormisti nō ascēdit q̄ succidat nos. In fernus subter te p̄turbat ē in occursum aduētus tui. suscitauit tibi gigātes. Omēs p̄ncipes terre surrexerunt de solijs suis. omnes principes nationū. Amuersi ridebunt et dicent tibi. Et tu vulnerat es sicut et nos. n̄ri filis effect es. De tracta ē ad inferos supbia tua. concidit cadauer tuū. Subter te sternet tinea. et opimētū tuū erūt vermes. Quō cecidisti de celo lucifer q̄ mane ori ebaris. Corruisti i terrā q̄ vulnerabas gentes. q̄ dicebas i corde tuo. In celū ascēdā supra astra dei exaltabo soliu meuz. sedebo i mōte testamēti in laterib⁹ aquilonis ascēdāz sup altitudinē nubū filis ero altissimo. Verūtū ad infernū detra heris. in pfundū laci. Qui te viderunt ad te incli nabunt. tegz p̄spiciēt. Nunqd iste est vir q̄ cōtur bavit terrā. q̄ cōcussit regna. q̄ posuit orbē deser tus: et vrbes ei⁹ destruxit vinctis ei⁹ non aperuit carcerē. Omēs reges gentiū vniuersi dormierūt in gloria vir in domo sua. tu aut̄ piect es de sepul chro tuo q̄si stirps inutilis pollut et obuolutus cūz his q̄ interfecti sūt gladio et descēderunt ad fundamēta laci. Quasi cadauer putridū nō ha bebis sfortiū. neqz cū eis i sepultura. Tu em̄ ter rā tuā dispdidisti tu. pplz tuū occidisti. Nō voca bitur in eternū semē pessimoz. Preparate filios eius occisioni in iniqtate patrū n̄roz. Non p̄sur gēt nec hereditabunt terrā. neqz implebūt faciez orbis ciuitatuz. Et p̄surgā sup eos dic dñs exer citiuz et perdā babylonis nomē et reliq̄as et ger mē et progemē dic dñs. Et ponā eā i possessionē ericij. et in paludes aquaz et scopabo eā i scopa terēs dicit dñs exercituum. Iurauit dñs exerci tum dices. Si nō vt putavi ita erit. et quō men

te tractant sic eueniet. vt p̄terā assyrium in terra mea: et in mōtib⁹ meis cōculcē eū: et auferet ab eis iugū ei⁹. et onus illi⁹ ab humero eoz tollet. Hoc cōsiliū qd cogitavi sup oēs terrā: et h̄ est ma nus extēta sup vniuersas gētes. Dom⁹ exercitu um decreuit: et q̄s poterit ifirmare. Et man⁹ ei⁹ extēta et q̄s auertet eā. In āno q̄ mortu⁹ est rex achaz: factū est on⁹ istud Ne letetis philistea oīs tur: qm̄ cōminuta est h̄go p̄cussoris tui. De radi ce enī colubri egrediet regul⁹: et semē ei⁹ absor bēs volucrē. Et pascetur p̄mogenita pauperū: et paupes fiducialit̄ req̄escēt: et iterire faciā in fame radicē tuā et reliq̄as tuas inficiā. Ulula porta: clama ciuitas prostrata est philistea oīs. Ab aqlone enī sum⁹ veniet: et nō est q̄ effugiet agmē ei⁹. Et qd ridebitur nūcijs gētis Quō dñs fundauit syō et in ip̄o sperabūt paupes ppli ei⁹

L.S. De onere moab.

Ca. XV

Onus moab. Quia nocte vastata est ar. moab cōticuit: qz nocte vastat⁹ est mur⁹ moab cōticuit. Ascēdit dom⁹: et dybon ad excelsa in planctuz: sup nabo et sup medaba moab vlulabit. In cūctis capitib⁹ ei⁹ calucii: et oīs barba radet. In triuis ei⁹ accincti sūt sacco sup tecta ei⁹ et in plateis ei⁹ oīs vlulat⁹ descen det in fletū. Clamauit esebon: et cleale: vsqz iasa audita ē vox eoz. Sup hoc expediti moab vlulabūt aīa ei⁹ vlulabit sibi. Cor meū ad moab cla mabit vectes ei⁹ vsqz segoz vitulā cōsternātē p ascēsum em̄ luit flēs ascēdet: et in via oronau clamorē cōtritōis leuabūt. Aq̄ em̄ mērim deserte erūt: qz aruit herba. defecit germē: viroz oīs in terijt. Scdm magnitudinē opis et visitatio eoz. Ad torrentē salicū ducēt eos: qm̄ circūbit cla mor terminū moab. Usqz ad gallum vlulat⁹ ei⁹ et vsqz ad puteū helim clamor ei⁹: qz aq̄ dybō re plete sūt sanguic. Ponā enī sup dybon addita mēta bis q̄ fugerit de moab leonē: et reliq̄is tre.

L.S. Prophetat et petit ruth moabitidem venire in genealogiā xp̄i. et sic xp̄m de ip̄a petit

Editte agnū dñe. dñatorē terre XVI de petra deserti ad montē filie syon. Et erit sic auis fugiēs. Et pupilli de nido a uolātes sic erūt filie moab in trāscēsu arnō. In cōciliū. coge cōciliū. pone q̄si noctē vmbā tuā in meridie. Abscōde fugiētes: et vagos ne p̄das. Vitabūt apd te p̄fugi mei. Moab esto latibulū eoz a facie vastatoris. Finit⁹ est enī puluis: cō sumat⁹ est miser: defec̄ q̄ sculcabat terrā. Et pre pabit in mia soliu: et sedebit sup eū in v̄itate in tabernaculo dauid iudicās et q̄rens iudiciū et velociter reddens quod iustum est. Audiuimus supbiā moab: supbus est valde. Superbia eius et arrogātia ei⁹ et indignatio ei⁹: plusq̄ for titu do ei⁹. Idcirco vlulabit moab ad moab: vniuer

sus ululabit. His q̄ letant̄ sup muros cocti lateris loq̄mini plagas suas qm̄ suburbana esebon deſtra sunt. Et vinea ſabama dñi gētū exciderūt flagella ei⁹ vsq̄ ad iazer puenērūt: errauerūt in deſtro: ppagines ei⁹ relicte ſunt trāſierunt mare. Sup b̄ plorabo in fletu iazer: et vineaz ſabama. Inebriabo te lachrima mea esebon ⁊ eleale. qm̄ ſup vindemiā tuā ⁊ ſup meſſez tuā vox calcātūz irruit. Et auferet̄ leticia et exultatio de carmelo ⁊ i vineis nō exaltabit neq̄ iubilabit. Vinū i torculari nō calcabit q̄ calcare p̄ſuenerat: vocē calcātūz abſtuli. Sup b̄ vēter me⁹ ad moab q̄ſi cythara ſonabit: et viſcera mea ad muz cocti lateris. Et erit cuſ apparuerit qd̄ laborauit moab ſuper excelsis ſuis: ingrediet̄ ad ſctā ſua vt obſecret: ⁊ nō valebit. Hoc v̄bum qd̄ locut⁹ ē dñs ad moab extūc: et nūc locutus eſt dicēs. In tribus annis quaſi anni mercenarij auferetur gloria moab ſuper omni pp̄lo multo: et relinquet̄ in eo ſicut racemus paruus ⁊ modicus. nequaq̄ multus.

L. S. De onere damasce, et indignat̄ dñs p̄ iacob et iſrl: qz oblitus eſt ſaluatoris ſui. et p̄ perſequentes pp̄lm dñi.

Ca. XVII

Quus damasce. Ecce damasceus deſinet eſſe ciuitas: et erit ſic̄ aceruus lapidū i ruina. Derelictę ciuitates aroer gregib⁹ erūt et requieſcēt ibi et nō erit q̄ exterreat. Et ceſſabit adiutorij ab eſſraim et regnū a damasce: ⁊ reliquie ſyrie ſic̄ glia filioz iſrl erūt dicit dñs exercitū. Et erit in die illa attenuabit̄ glia iacob: ⁊ pi guedo carnis ei⁹ emarceſcet: et erit ſic̄ p̄gregas i meſſe qd̄ reſtiterit et brachiū ei⁹ ſpicas leget. Et erit ſicut querēs ſpicas i valle raphaim: et relinquetur in eo ſicut racem⁹ ⁊ ſicut excuſſio oleę dua rum vel triū oliuaz in ſummitate rami. ſiue quat tuoz aut qnqz. In cacuminib⁹ ei⁹ fruct⁹ ei⁹ dicit dñs de⁹ iſrl. In die illa inclinabit̄ hō ad factozē ſuū: et oculi ei⁹ ad ſctm̄ iſrl reſpiciēt: ⁊ nō inclinabit̄ ad altaria q̄ fecerūt man⁹ ei⁹: ⁊ q̄ opati ſunt digiti ei⁹: nō reſpiciēt lucos et delubra. In die illa erūt ciuitates fortitudinis ei⁹ derelictę ſicut aratra et ſegetes q̄ derelictę ſūt a facie filioz iſrl. Et eris deſta qz oblita es dei ſaluatoris tui et fortis adiutoris tui nō es recordata. Propterea plantabis plātationē fidelē: et germē alienū ſeminabis. In die plātatois tue labruſca: et mane ſemē tuū florebit. Ablata ē meſſis in die hereditatis: et dolebit graui⁹. Ne multitudini pp̄loz multoꝝ rū vt multitudo maris ſonāt: et tumult⁹ turbarū ſic̄ ſonit⁹ aq̄z mltaz. Sonabūt ppli ſic̄ ſonit⁹ aq̄z mundatiū: et increpabit eū et fugiet p̄cul. Et rapiet̄ ſic̄ puluis montū a facie vēti: et ſicut turbo corā tēpeſtate. In tpe veſpe et ecce turbatio: i matutino: et nō ſubſiſtet. Hec eſt pars eoz q̄ vaſtauerunt nos: et ſozs diripientium nos.

L. S. Sermo alij p̄ egyptū. **XVIII**

Uterre cymbalo alarū q̄ eſt trās flumē ethiopic: q̄ mitit i mare legatos. ⁊ in vaſis papiri ſup aq̄s. Ite āgeli veloces ad gentes puulſaz et dilaceratā. ad pp̄lm terribilē poſt quē nō eſt ali⁹. ad gentē expectatē ⁊ p̄culcatā cui⁹ dirupuerūt flumina terrā ei⁹. Ad mōtez nois dñi exercitū nomē ſyon. Dēs bitatores orbis q̄ moramini in terra. cū eleuatū fuerit ſignū in mōtib⁹ videbitis. et clangorē tube audiet̄ qz h̄ dicit dñs ad me. Ego quieſcā ⁊ p̄ſiderabo in loco meo: ſic̄ meridiana lux clara eſt. ⁊ ſic̄ nubes roziſ in die meſſis. An̄ meſſez em̄ tor⁹ effloruit. ⁊ imatura p̄fectio germiauit. et p̄cident̄ ramuſculi ei⁹ falcab⁹. et q̄ derelicta fuerint abſcin⁹ dēt̄ excutiēt̄ ⁊ relinq̄nt̄ ſiml⁹ auib⁹ mōtiū ⁊ beſtijs t̄re ⁊ eſtate p̄petua eſt ſup eū volucres. ⁊ oēs beſtie terre ſup illā hyemabūt. In tpe illo deſeret̄ mun⁹ dño exercitū a pp̄lo diuulſo ⁊ dilacerato a pp̄lo terribili poſt quē nō fuit ali⁹. a gēte expectatē ⁊ cōcultata. cui⁹ dirupuerūt flumina terram ei⁹ ad locū nois dñi exercitū montes ſyon.

L. S. De onere egypti. poſtea de auerſione ei⁹ ſecūdo de pacificatōe ei⁹. de qnqz ciuitatib⁹ in egipto loq̄ntib⁹ linguā chanaan. **XIX**

Quus egypti. Ecce dñs aſcēdet ſup nubez leuem. et ingrediet̄ egyptū et cōmouebunt̄ ſimulacra egypti a facie. eius et cor egypti tabeſcet in medio eius. Et cōcurrere faciā egyptios aduerſus egyptios. ⁊ pugnabit vir cōtra frat̄e ſuū. ⁊ vir cōtra amicū ſuū. ciuitas aduerſus ciuitatē. regnū aduerſus regnū. ⁊ dirūpetur ſpūs egypti in viſcerib⁹ ei⁹. ⁊ cōſiliū ei⁹ p̄cipitabo. et interrogabūt ſimulacra ſua et diuinos ſuos. et p̄bitones. et ariolos. et tradā egyptū in manu dñozū crudelium. et rex fortis dñabitur eoz ait dñs exercitū. Et areſcet aq̄ de mari. et flum⁹ deſolabit̄ atqz ſiccabitur. et deficient flumina. Attenuabūtur et ſiccabūtur riuū aggerū. Calam⁹ et iunc⁹ marceſcet. nudabitur alue⁹ riuū a fonte ſuo. Et oīs ſemētis irrigua ſiccabitur. areſcet et nō erit. Et merebūt piſca tores. ⁊ lugebūt oēs mittētes i ſinmē haniā et ter p̄adentes rete ſup faciez aq̄z emarceſcēt. Cōfūdēt̄ q̄ opabāt lignū. plectētes et terētes ſubtilia. Et erūt irrigua ei⁹ ſlectentia oēs q̄ faciebāt lacunas ad capiendos piſces. Stulti p̄nci p̄ſthaneos. ſapiētes p̄ſiliarj pharaōis dederūt cōſiliū inſipiēs. Quō dicetis pharaōi. fili⁹ ſapiētū ego fili⁹ regū antiqz. Ubi nūc ſūt ſapiētes tui? Annūciēt̄ tibi ⁊ idicēt̄ qd̄ cogitauerit dñs exercitū ſup egyptū. Stulti facti ſūt p̄ncipes thaneos. emarceſt̄ p̄ncipes mēpheos. deceperūt egyptū. angulū pp̄loz ei⁹. Dñs miſcuit i medio ei⁹ ſpiritū vertiginis. ⁊ errare fecerūt egyptū in

omni ope suo. sicut errat ebrius et vomēs. Et nō erit egypto opus qđ faciat: caput et caudā incuruantē et refrenatē. In die illa erit egyptus qđsi mulieres et stupebūt ei timebūt a facie cōmotiōis manū dñi exercitūū. quā ipse mouebit sup eam et erit terra iuda egypto in pauores. Omnis qđ illi fuerit recordat⁹ pauebit a facie p̄siliū dñi exercitūū: qđ ipse cogitauit sup eā. In die illa erunt qñ qđ ciuitates in terra egypti loquētes lingua chanaan et iurātes p̄ dñm exercitūū. Ciuitas solis vocabitur vna. In die illa erit altare dñi in medio terre egypti et titulus dñi iux̄ terminū ei⁹: et erit in signū et in testimoniū dño exercitūū i terra egypti. Clamabūt em̄ ad dñm a facie tribulā et mittet eis saluatorē et ppugnatorē qđ liberet eos. Et cognosceť dñs ab egypto: et cognoscent egyptij dñm in die illa: et colēt eū in hostijs et in munerib⁹: et vota vouebunt dño et soluet. Et percutiet dñs egyptū plaga et sanabit eā: et reuertentur ad dñm: et placabit eis et sanabit eos. In die illa uia erit de egypto i assyrios et intrabit assyrius egyptus: et egypti⁹ in assyrios et seruient egyptij assur. In die illa erit israel tertius egyptio et assyrio: bñdictio i medio terre cui benedixit dominus exercituum dicens. Benedictus populus meus egypti: et opus manūū mearū assyri⁹: hereditas autem mea israel.

C.S. De captiuatiōe egypti et trāsmigratiōe ethiopiē. de nuditate. **Ca. XX**

In anno qđ ingressus ē thartan i azotū cū misisset euz sargon rex assyriorū et pugnasit p̄ azotū et cepisset eā: in tpe illo locutus est dñs in manu esaiē filij amos dicēs. Uade et solue sacco de lūbis tuis: et calciamenta tua tolle d̄ pedib⁹ tuis. Et fec̄ sic uadēs nud⁹ et discalciať. Et dixit dñs Sicut ambulauit seruus meus esaias nud⁹ et discalciať. triū annoꝝ signū et potentū erit sup egyptū et sup ethiopiā: sic minabit rex assyriorū captiuitatē egypti et trāsmigratiōnē ethiopiē: iuuenē et senē. nudā et discalciatam discooptis natib⁹ ad ignominā egypti. Et timebūt et pfundent̄ ab ethiopia spe sua: et ab egypto glia sua. Et dicet hītor insule hui⁹ in die illa Decane erat spes n̄ra. ad qđ pfugim⁹ in auxiliū ut liberarent nos a facie regis assyriorū. Et quō effugere poterimus nos.

C.S. De ruiā babilōie p̄ medos et p̄sas. iterposito. de onere idumee. et de onere arabie. **XXI**

Onus deserti maris. Sic turbines ab afro ueniunt. de deserto uenit. de terra horribili. Visio dura nūciata ē mihi. Qui icredulus est infideliter agit. et qđ depopulator est uasat. Ascēde elā obside mede oēm gemitum eius cessare feci. Propterea repleti sunt lūbi mei dolore et angustia possedit me sicut angustia partu

riētis. Corruī cū audirē: turbat⁹ sū cū uiderē: emarcuit cor meū: tenebre stupefecerūt me. Babilon dilecta mea. posita est mihi in miraculū. Bone mēsas p̄teplare in specula. Comedētes et bibētes. surgite p̄ncipes arripite clypeū. Nec em̄ dixit mihi dñs. Uade et pone speculatore: et qđcūqđ uiderit annūciat. Et uidit currū duorū eq̄tū ascensorē asini et ascensorē cameli. et p̄teplatus est diligenter multo intuitu. Et clamauit ut leo. Super speculā dñi ego sū stās iugiter p̄ diē et sup custodiā meā. ego sū stās totis noctib⁹. Ecce iste uenit ascēsor uir bibe eq̄tū. Et r̄ndit et dixit. Cecidit cecidit babilō et oīa sculptilia deorū ei⁹ p̄trita sūt in terra. Tritura mea et filij arce mee: qđ audini a dño exercitūū deo isrl̄ annūciaui uob. **On⁹ duma.** Ad me clamat ex seir. Custos qđ de nocte. custos qđ de nocte. Dixit custos. Venit mane et nox. Si q̄ritis q̄rite. p̄uertimini et uenite. **On⁹ in arabia.** In saltu ad uesperā dormietis: in semitj dodanim. Occurrentes sitienti ferte aquā qđ hītatj terrā austri. cū p̄amb⁹ occurrerite fugienti. A facie em̄ gladioꝝ fugerūt a facie gladij iminētis: a facie arc⁹ extēti. a facie grauis pl̄h: qm̄ b̄ dic̄ dñs ad me. Adhuc in vno āno qđsi in anno mercenarij. et auferet oīs glia cedar: et reliq̄e numeri sagittarioꝝ fortūū de filijs cedar iminentur. Dñs em̄ de isrl̄ locutus est.

C.S. Sermo dñi cōtra hierlm̄ de idolis ei⁹. p̄dicatur destructio facta per nabuchodonosor. Item sermo dñi ad sobnā p̄positū templi. ubi sub noīe eliachim agit de xp̄o qđ portat clauē dauid sup humeros: et est parillus in ecclesia. **XXII**

Onus uallis uisionis. Quā dñā qđ tibi est qđ ascēdisti et tu oīs i tecta clamoris plena: ubi frequēs ciuitas exultās. Interfecti tui nō interfecti gladio. nec mortui tui mortui in bello. Cūcti p̄ncipes tui fugerūt simul duces ligati sunt. Qēs qđ inuēti sunt uincti sūt pariter. p̄cul fugerūt. Propterea dixi recedite a me. amare flebo. Nolite incubere ut cōsolemini me sup vastitate filie p̄pli mei. Dies em̄ interfectōis et p̄culcatōis et fletūū dño deo exercitūū i valle uisionis. Scrutās m̄uz. et magnific⁹ sup mōtes. Et elā sumpsit p̄haretrā. et currū hoīs eq̄tis. et parietem nudauit clype⁹. Et erunt electe ualles tue plene q̄drigay. et eq̄tes ponēt sedes suas i porta. et reuelabit op̄inētū iude. Et uidebitj i die illa armamētariū dom⁹ salt⁹ et scissuras ciuitatj dō uidebitj. qđ mltiplicate sūt. Et p̄gregastis aq̄s piscine inferioris. et dom⁹ hierlm̄ numerastj et domos destruxistj ad munēdū m̄uz. Et lacū fecistj iñ duos muros: et aquā piscine ueteris et nō suspexistis ad eū qđ fecerat eā. et opatore eius de longe non uidistis. Et uocabit dominus deus exercituum iñ die illa ad fletum. et ad

Aracuc. n̄. a
Johan. iij. d

Esaias

planctū ad caluiciū: et ad cingulū sacci: et ecce gaudiū et leticia: occidere vitulos: et iugulare arietes: comedere carnes: et bibere vinū. Comedamus et bibamus: cras enim moriemur. Et reuelata est in auribus meis vox dñi exercituum. Si dimitte tur iniquitas hec vobis: donec moriamini: dicit dñs exercituum. Nunc dicit dñs deus exercituum. Vade ingredi ad eū qui habitat in tabernaculo. ad sobnas propositū templi: et dices ad eū. Quid tu hic. aut quasi quis hic? Quia excidisti tibi hunc sepulchrum: excidisti in excelso memoriale: diligent in petra tabernaculus tibi. Ecce dñs asportari te faciet: sicut asportat gallus gallinatus. et quasi amictū sic subleuabit te. Coronas coronabit te tribulatio quasi pilam mittet te in terram latam et spaciosam. Ibi morieris: et ibi erit curus glorie tue: et ignominia domus dñi tui. Et expellat te de statione tua: et de misterio tuo deponat te. Et erit in die illa. Vocabo nomen meum eliab filium belchic: et induam illum tunica tua: et cingulo tuo confortabo eum et patentes tuas dabo in manu eius: et erit quasi pater habitantibus hierusalem et domui iuda. Et dabo clauem domus dauid super humerum eius: et aperiet: et non erit qui claudat. Et claudet. et non erit qui aperiat. Et figam illi parillum in loco fideli et erit in solium glorie domus patris sui et suspensam super omnes glorias domus patris eius. Vasorum diuersa genera. omne vas paruulum a vasis craterarum usque ad omne vas musicorum. In die illa dicit dñs exercituum. auferet parillum qui fixus fuerat in loco fideli. et frange et cadet: et pibit quod pepederat in eo. quia dñs locutus est.

Sermo dñi ad tyrum. quia futura sit super eam destructio per nabuchodonosor post. lxx. annos et postea reparabitur **Ca. XXIII**

Ulus tyri. Ululate naues maris. quia vasta est domus vestra venire consueuerat. de terra cethim reuelatum est eis. Tacete qui habitatis in insula: negociatio sidonis. Transfretates mare repleuerunt te in aquis multis: semine nili messis fluminis fruges eius. et facta est negociatio gentium. Erubescet sydon ait mare fortitudo maris dices. Non parturivi et non peperivi. et non enutriui iuuenes. nec ad incrementum perduxivi virgines. Cum auditum fuerit in egypto. dolebunt cum audierint de tyro. Transite maria. ululate qui habitatis in insula. Nunquid non hec vestra est. qui gliabat a diebus pristinis in antiquitate sua: Ducent eam pedes sui longe ad pegrinandum. Quis cogitavit hoc super tyrum. quondam coronata: Cuius negociatores principes institores eius inclyti terre. Dñs exercituum cogitavit hoc: ut detraheret superbiam omnis glorie. et ad ignominiam deduceret vniuersos inclytos terre. Transi terram tuam quasi fluvium filia maris. non est cingulum ultra tibi. Manu suam extendit super mare conturbavit regna. Dñs mandauit aduersus chanaan. ut contereret fortes eius. Et dixit. Non adicies ultra.

ut glorie calumiam sustines virgo filia sidonis. In cethim surgens transfreta. ibi quod non erit rex tibi. Ecce terra chaldeorum talis populus non fuit assur fundavit eam. In captiuitate traduxerunt robustos eius suffoderunt domum eius. posuerunt eam in ruinam. Ululate naues maris. quia deuastata est fortitudo vestra. Et erit in die illa. in oblivione eris o tyre septuaginta annis sicut dies regis vniuersi. Post septuaginta annos erit tyro quasi taticum meretricis. Summe tibi cythara. circue civitatem meretricis oblivio in tradita. Bene cane frequenter canticum ut memoria tui sit. Et erit post septuaginta annos: visitabit dñs tyrum et reducet eam ad merces suas. et rursum fornicabit cum vniuersis regnis terre super faciem terre. et erunt negociationes eius et merces eius sanctificate dño. Non condent neque reponent. quia his qui habitauerunt coram dño erit negociatio eius. ut manducet in saturitate: et vestiant usque ad vetustatem.

Sermo malorum qui dñs facturum est terre vltra per peccatum habitatorum eius. de die iudicii. XXIII

Ecce dñs dissipabit terram: et nudabit eam et affliget facies eius et disperget habitatores eius. Et erit sicut populus: sic sacerdos et sicut seruus sic dñs eius. et sicut ancilla: sic dña eius. Sicut emens. sic ille qui vendit. sicut fenerator. sic is qui mutuū accipit. sicut qui repetit. sic qui debet. Dissipatione dissipabit terra: et direptione predabit. Dñs enim locutus est verbis hoc. Luxit et defluxit terra: et infirmata est. defluxit orbis et infirmata est altitudo populi terre: et terra interfecta est ab habitatoribus suis. quia transgressi sunt leges: mutauerunt ius dissipauerunt fedus sempiternum. Propter hoc maledictio vorabit terram: et peccabunt habitatores eius: ideoque insaniet cultores eius: et relinquet homines pauci. Luxit vindemia infirmata est vitis: ingemuerunt omnes qui letabant corde. Lessauit gaudium tympanorum: quieuit sonitus letantium. sticuit dulcedo cythare. Cum canticum non bibet vinum. amara erit potio bibentibus illam. Attrita est ciuitas vanitatis clausa est omnis domus nullo introeunte. Clamor erit super vino in plateis: deserta est omnis leticia: translatum est gaudiū terre. Relicta est in urbe solitudo et calamitas opprimet portas. Quia hoc erunt in medio terre. in medio populorum. Quod si pauca oliue qui remanserunt excutiant ex olea et racemi cum fuerit finita vindemia. Hi leuabunt vocem suam atque laudabunt. cum glorificatus fuerit dñs hinc de mari. Propter hoc in doctrinis glorificate dñm: in insulis maris nomen dñi dei israel. A finibus terre laudes. audiuimus gloriam iusti. Et dixi. Secretum meum mihi: secretum meum mihi. Ne mihi. Puaricates puaricati sunt: et puaricatione transgressorum puaricati sunt. Formido et fouca et laqueus super te qui habitator est terre. Et erit qui fugerit a facie formidinis cadet in foueam: et qui se explicauerit de

hier. lviij. s